

ΠΡΩΤΟΣ Ο ΕΛΟΝ ΜΑΣΚ

Διπλασιάστηκε ο πλούτος των κροίσων

Η πανδημία υπερδιπλασίασε τον πλούτο των πλουσιότερων ανθρώπων του κόσμου, καθώς από τον Μάρτιο του 2020 και μετά το άθροισμα των περιουσιών των βαθύπλουτων από 700 δισ. δολ. έφτασε στο 1,5 τρισ. δολ. Πλουσιότερος άνθρωπος είναι ο Ελον Μασκ, επικεφαλής της Tesla και της SpaceX. Η περιουσία του αυξήθηκε κατά 1.000% από τον Μάρτιο του 2020. **Σελ. 8**

ΑΝΑΠΛΑΣΗ 400 ΕΚΑΤ.

Σε art island μετατρέπεται ο Σκορπιός

Ο Ρώσος ιδιοκτήτης του Σκορπιού και συλλέκτης έργων τέχνης Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ αποφάσισε να ανεβάσει στα 400 εκατ. ευρώ την αρχική επένδυση για ανάπλαση του νησιού. Στα σχέδιά του είναι η καθιέρωση του Σκορπιού, σε ένα ολοκληρωμένο art island, με τον πολιτισμό, την τέχνη και την ευρύτερη καλλιτεχνική δημιουργία να έχουν διακριτό ρόλο. **Σελ. 19**

ΠΟΛ ΟΓΙΕΡ

Οι παγίδες της τηλεργασίας

Η full time τηλεργασία θα μας κόστιζε σε καινοτομία και σε εκπαίδευση νέων επαγγελματιών, προειδοποιεί ο καθηγητής Οικονομικών του Stanford, Πολ Ογιερ. Τονίζει ότι το κύμα της «Μεγάλης Παραίτησης» είναι σκληρό για τις επιχειρήσεις, αλλά τώρα οι εργαζόμενοι έχουν μια ευκαιρία να διεκδικήσουν πόστα που θα τους ταίριαζουν περισσότερο. **Σελ. 18**

ΤΟ 2021

«Πέταξαν» οι πωλήσεις Rolls-Royce και Bentley

Η Rolls-Royce και η Bentley είδαν τις πωλήσεις τους να ανερχονται σε επίπεδα-ρεκόρ το 2021. Η πρώτη διοίκτευσε στην παγκόσμια αγορά 5.586 οχήματα, τα περισσότερα στην 117χρονη ιστορία της. Ρεκόρ εξασφάλισε και η Bentley, η οποία το παρέλθον έτος διέθεσε 14.659 αυτοκίνητα. Πρόκειται για αύξηση της τάξεως του 31% σε σύγκριση με το 2020. **Σελ. 9**

ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

Τα καιρικά φαινόμενα απειλούν τις οικονομίες

Επιφυλακτικότητα έως και απαισιοδοξία εκφράζουν στην πλειονότητά τους οικονομολόγοι, επιχειρηματίες, πολιτικοί και ακαδημαϊκοί σε ό,τι αφορά τις πιθανότητες να επιταχυνθεί η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας. Οι περισσότεροι ανέφεραν τα ακραία καιρικά φαινόμενα ως τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απειλεί βραχυπρόθεσμα την παγκόσμια οικονομία. **Σελ. 12**

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Το κυκλοφοριακό καθεστώς διχάζει

Συνεχίζεται το σήριαλ για το κυκλοφοριακό προφίλ της λεωφόρου Μακαρίου στη Λευκωσία. Σήμερα θα κυκλοφορήσει υπόμνημα υπογραμμένο από μερίδα καταστηματαρχών, με το οποίο επιχειρηματολογούν υπέρ της διακίνησης στη λεωφόρο από το ευρύ κοινό, με ιδιωτικά αυτοκίνητα και λεωφορεία. Υποβάλλουν επίσης εισηγήσεις για τέσσερις ρυθμίσεις. **Σελ. 6**

Εκτακτοι σε θέσεις μονίμων στο δημόσιο

Ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 3.664 από το 2017, ενώ μειώθηκε το μόνιμο προσωπικό κατά 9.533 υπαλλήλους

Την ώρα που ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων στο δημόσιο μειώνεται, αυξάνεται αισθητά ο αριθμός των εκτάκτων. Στο έκτακτο προσωπικό που απασχολείται στην κυβέρνηση από το Δεκέμβριο του 2017 μέχρι και το Δεκέμβριο του 2021 παρτρείται αύξηση 24%, ενώ σε απόλυτους αριθμούς έχουν αυξηθεί 3.664 άτομα. Τον Δεκέμβριο του 2017 το μόνιμο προσωπικό ανερχόταν στα 35.759 άτομα, ενώ το Δεκέμβριο του 2021 στα 26.226. Το σύνολο, όμως, των ατόμων που έχουν απασχόληση στην Κυβέρνηση το Δεκέμβριο του 2021 ανέρχεται σε 53.054, ενώ προ μίας πενταετίας το ίδιο προσωπικό ανερχόταν σε 51.846, μεταξύ των οποίων και ωρομίσθιο προσωπικό 8.184 ατόμων, δηλαδή παρατηρείται αύξηση 4%. Μπορεί η αύξηση των εκτάκτων να μην είναι η πλέον ενδεδειγμένη πρακτική, αλλά η πρόσληψη τους βοηθά στα επίπεδα ανεργίας. Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει διακριτό κατά πόσο στη διαμόρφωση αυτού του αποτελέσματος συμβάλλει η πρόσληψη των εκτάκτων ή ο ιδιωτικός τομέας. **Σελ. 3**

Επιθετικά επιτόκια από Κεντρικές Τράπεζες

Οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, η αμερικανική Federal Reserve, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Τράπεζα της Αγγλίας, προσέβλεπαν επί μήνες σε μια αποσυμφόρηση της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, που θα επέτρεπε στις βιομηχανίες να ανταποκριθούν στη ζήτηση και να οδηγήσουν έτσι σε υποχώρηση τις τιμές που εδώ και πολλούς μήνες έχουν πάρει την ανιούσα. Από τον περασμένο μήνα, όμως, έχει πλέον διαψευσθεί το αισιόδοξο σενάριο πως ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει χωρίς να χρειαστούν επιθετικές αυξήσεις του κόστους δανεισμού, ικανές να ανακόψουν την ανάκαμψη μετά την ύφεση της πανδημίας. Τώρα οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες κάνουν στροφή 180 μοιρών και οδεύουν προς επιθετικές αυξήσεις των επιτοκίων έπειτα και από έναν καταγισμό δυσοίωνων ειδήσεων που φέρουν τον πληθωρισμό να καλπάζει στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. **Σελ. 10**

Ηλεκτρικό ένα στα πέντε νέα Ι.Χ. στην Ευρώπη

Η στροφή στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι πλέον γεγονός. Σε 18 ευρωπαϊκές αγορές, 20% των αυτοκινήτων που πωλήθηκαν στη διάρκεια του 2021 ήταν ηλεκτροκίνητα, ενώ μεγάλη μείωση καταγράφουν οι πωλήσεις των αυτοκινήτων με κινητήρα ντίζελ. Οι επιδοτήσεις από πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και τα αυστηρότερα όρια ρύπων αποτελούν τους βασικότερους λόγους γι' αυτή την εξέλιξη. **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Προς ένα νέο ευρωπαϊκό ταμείο

Η νίση για εφαρμογή των στόχων της κλιματικής αλλαγής βρίσκεται έντονα πλέον στην πλευρά της Ευρώπης, η οποία εμφανίζεται σήμερα ως η παγκόσμια ηγέτιδα αυτής της προσπάθειας. Σύμφωνα με τις αναλύσεις όλων σχεδόν των οίκων αξιολόγησης, ο πάχης των προσδοκιών για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με την εφαρμογή των στόχων της συμφωνίας των Παρισιών είναι πολύ ψηλά. Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται μοιάζει με παραδοχή ότι αν είναι να εφαρμοστούν αυτοί οι φιλόδοξοι στόχοι, οι μόνοι που μπορούν να τα καταφέρουν είναι οι Ευρωπαίοι. Δημιουργείται λοιπόν μια κατάσταση όπου σε μια πιθανή αποτυχία, η αξιοπιστία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα δεχθεί ένα καίριο πλήγμα. Αυτό σίγουρα είναι κάτι που οι πολιτικοί ηγέτες της

Ένωσης και οι τεχνοκράτες των Βρυξελλών θα ήθελαν να αποφύγουν, ειδικά τώρα που η προσήλωση στο κοινό ευρωπαϊκό όραμα είναι πιο κρίσιμη από ποτέ.

Οι στόχοι είναι φιλόδοξοι και θα απαιτηθεί ένα μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα τα επόμενα χρόνια, πολύ μεγαλύτερο από ότι υπάρχει σήμερα, για αυτόν τον σκοπό. Η μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου κατά 55% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, θα απαιτήσει επενδύσεις συνολικού ύψους 5 τρισ. ευρώ. Είναι προφανές ότι οι ανάγκες είναι αδύνατον να καλυφθούν ειδικά τώρα που η πανδημία έχει συσσωρεύσει μεγάλα χρέη και έχει προκαλέσει σημαντική ύφεση στην οικονομία.

Οι επιλογές που βρίσκονται στο τρα-

πέζι αυτήν την περίοδο είναι συγκεκριμένες και κινούνται γύρω από την αρχιτεκτονική του ταμείου ανθεκτικότητας και ανάκαμψης ως μια δοκιμασμένη λύση για τη δημιουργία ενός αντιστοιχικού ταμείου πράσινων επενδύσεων, χρησιμοποώντας τον μεσοπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ένωσης. Γίνεται, συνεπώς, η παραδοχή ότι θα χρειαστούν σημαντικά κρατικά κεφάλαια για να στηριχθεί ο ιδιωτικός τομέας στην επίτευξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής. Τα περιθώρια, όμως, είναι στενά καθώς η πανδημία αφήνει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο χρέους στο 90% του ΑΕΠ ενώ σε ορισμένες χώρες κυμαίνεται στο 120%.

Εδώ ακριβώς υπεισέρχεται η γαλο-ιταλική πρόταση για εξαίρεση των δαπανών για το κλίμα στον υπολογισμό

του χρέους και των ελλειμμάτων για σκοπούς συμμόρφωσης με το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Ο σκεπτικισμός αρκετών χωρών του ευρωπαϊκού βορρά είναι διάχυτος καθώς επικρατεί η δυσπιστία αναφορικά με το κατά πόσον θα τηρηθεί κάποια σειρά στην ταξινόμηση ή αν θα παρέχεται η δυνατότητα να χαρακτηρίζονται αρκετές μη πράσινες επενδύσεις και δαπάνες ως τέτοιες. Προκειμένου να διασχεδαστούν οι ανησυχίες, το σχέδιο που όπως διέρρευσε επεξεργάζονται οι Βρυξέλλες, είναι για ένα ταμείο πράσινων επενδύσεων με κεντρική επιπτεία και την ενεργό εμπλοκή της Κομισιόν.

Το επόμενο διάστημα θα είναι μια περίοδος κατάλληλη για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προτάσεων στη βάση

προηγούμενης συνεννόησης των βασικών συντελεστών και διαβουλεύσεων με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η Σύνοδος Κορυφής του προσεχούς Μαρτίου είναι μια καλή ευκαιρία για ουσιαστική συζήτηση σε επίπεδο αρχηγών κρατών με στόχο να υπάρξει σαφής κατεύθυνση. Η γαλλική προεδρία, που θα ηγείται της Ένωσης αυτό το εξάμηνο, καλείται να χειριστεί τη συμφωνία για το κλίμα σε επίπεδο χρηματοδότησης αυτήν την φορά και να μεταρρυθμίσει τον «χρυσό κανόνα», όπως αποκαλείται το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Οι προεδρικές εκλογές στη Γαλλία τον προσεχή Απρίλιο προφανώς δημιουργούν επιπλοκές, η ελπίδα όμως έγκειται στο ότι η βασική συμφωνία για αυτό το πολύ σοβαρό ζήτημα θα έχει εξερευνηθεί προηγουμένως.

ΠΑΝΔΗΜΙΑ Σελ. 5

Δεκαέξι ασθενείς COVID σε θεραπεία με το χάπι

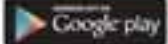
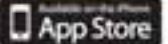

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **JOHN GEDDIE** και **JOE BROCK** / REUTERS

Μεγάλες εταιρείες ζητούν μείωση παραγωγής πλαστικού

Εκκλήσεις απευθύνουν οι μεγάλοι και διεθνούς βεληνεκούς όμιλοι στον χώρο των καταναλωτικών αγαθών, όπως είναι μεταξύ άλλων οι Coca-Cola και PepsiCo, για να συναφθεί μια παγκόσμια συμφωνία με στόχο την καταπολέμηση της ρύπανσης από τις πλαστικές συσκευασίες. Στο πλαίσιο αυτό θα συμπεριλαμβάνεται και η περικοπή στην παραγωγή του πλαστικού, πεδίο-κλειδί για την πετρελαιοβιομηχανία, το οποίο της εξασφαλίζει υψηλές πωλήσεις και έσοδα. Επειτα από μερικούς μήνες, υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι από όλο τον κόσμο θα συναντηθούν στο πλαίσιο της Συνόδου των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEA 5.2), ούτως ώστε να εκκινήσουν σειρά διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της κρίσης των πλαστικών απορριμμάτων, τα οποία συσσωρεύονται σε χωματερές, καταστρέφουν τη ζωή των ωκεανών και δολοφονούν την άγρια ζωή. Πάντως παραμένει ασαφές εάν η οποιαδήποτε επικείμενη συμφωνία θα εστιαστεί στη διαχείριση απορριμμάτων και την ανακύκλωση ή θα προχωρήσει σε πιο σκληρά μέτρα, όπως είναι η μείωση στην παραγωγή πλαστικού. Κάτι τέτοιο το πιθανότερο είναι πως θα συναντούσε αντιστάσεις από τους κολοσσούς των πετροχημικών από χώρες οι οποίες παράγουν μεγάλες ποσότητες πλαστικού, όπως, λόγω χάριν, είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Την άλλη ανακοίνωση, η οποία δόθηκε στη δημοσιότητα χθες, συνυπέγραψαν περισσότεροι από 70 φορείς, μεταξύ των οποίων όμιλοι του μεγέθους των Unilever και Nestle, οι οποίοι πωλούν πολυάριθμα προϊόντα σε μίας χρήσεως πλαστικές συσκευασίες, από σαμπουάν μέχρι σοκολάτες. Επιπλέον, παρούσα δήλωσε και η αλυσίδα σούπερ μάρκετ Walmart, καθώς και το γαλλικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα BNP Paribas. Ειδικότερα, στην κοινή ανακοίνωση επισημαίνεται ότι οποιαδήποτε συμφωνία κι αν επιτευχθεί, θα πρέπει να αποσκοπεί στο να περιοριστεί η πρωτογενής παραγωγή

και χρήση της πλαστικής ύλης. Επιπλέον υπογραμμίστηκε στο κείμενο πως «βρισκόμαστε σε ένα κρίσιμο χρονικό σημείο για να συμπήξουμε μια μεγάλουκτον συμφωνία υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών». Και προσέθεσαν οι υπογράφωντες: «Η συνδιάσκεψη για το περιβάλλον του ΟΗΕ (UNEA 5.2) συμπίπτει με την πιο αποφασιστική και ευνοϊκή στιγμή για να αλλάξουν τα πράγματα στην παγκόσμια κρίση της ρύπανσης από το πλαστικό. Και δεν έχουμε πλέον την πολυτέλεια να τη χάσουμε».

Αξίζει να σημειωθεί πως ποσοστό μικρότερο του 10% από όλο το πλαστικό, που έχει παραχθεί ποτέ, καταλήγει στην ανακύκλωση. Το 2021 έρευνα, την οποία διεξήγαγε το ειδικεογραφικό πρακτορείο Reuters, κατέδειξε ότι οι νέες τεχνολογίες ανακύκλωσης, τις οποίες προωθούν οι εταιρείες πλαστικών, μετά δυσκολίας μπορούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Στο μεταξύ, η παραγωγή πλαστικού, το οποίο προέρχεται από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, αναμένεται να διπλασιαστεί σε ορίζοντα 20ετίας. Και αυτή η παραγωγή συνιστά βασική πηγή μελλοντικών εσόδων για τους ενεργειακούς κολοσσούς, την ώρα που η ζήτηση για ορυκτά καύσιμα εξασθενεί, με την παράλληλη άντληση της ανανεώσιμης ενέργειας και των ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Και ενώ η μεγέθυνση της ανακύκλωσης σε παγκόσμια κλίμακα είναι ζωτικής σημασίας για τη διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων, αυτές οι προσπάθειες δεν πρόκειται να αποτρέψουν την επιδείνωση της ρύπανσης, εάν δεν τεθούν όρια στην παραγωγή. Και αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε μια σημαντική έρευνα του 2020 της Pew Charitable Trusts. Αξίζει να αναφερθεί, τέλος, ότι όσο εντείνονται οι πιέσεις στις εταιρείες που πωλούν προϊόντα σε μη ανακυκλώσιμες συσκευασίες, ορισμένες συμμαχούν με τιμεντοβιομηχανίες για την καύση των πλαστικών απορριμμάτων ως φθηνού καυσίμου στον αναπτυσσόμενο κόσμο, όπως αποκάλυψε έρευνα του Reuters το 2021.

Η Ανδρούλα και η Έμιλυ

Μεγάλη αναστάτωση προκάλεσε το Tweet της Ανδρούλας Βασιλείου με το οποίο διερωτήθηκε τι γύρευε η 24χρονη που βιάστηκε σε ξενοδοχείο στη Θεσσαλονίκη, υπονώντας περίπου ότι τα... γύρευε. «Και πως βρέθηκε στη σουίτα του ξενοδοχείου η 24χρονη; Θα πρέπει κάποιος να γνωρίζει όλα τα γεγονότα προτού βγάλει συμπεράσματα», έγραψε ξεσηκώνοντας σάλο στα σόσιαλ μίντια. Η ανάρτησή της δέχθηκε καταϊσισμό επικριτικών έως και προσβλητικών σχολίων από χρήστες του Twitter για να επανέλθει απολογούμενη αν με την ανάρτησή της έδωσε την εντύπωση ότι ήθελε να κατηγορήσει το θύμα. Σημείωσε μάλιστα ότι ως μητέρα ανησυχεί για τα νέα κορίτσια που πιθανόν νέφτουν θύματα επιτήδειων που τα παρουσιάζουν ως γνωστών στην κοινωνία των σόσιαλ μίντια δεν περνούν εύκολα αυτά και ακολουθήσαν νέοι γύροι επικριτικών σχολίων. Αρκετοί ζήτησαν μάλιστα την παραιτήσή της από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου, κάποιες και οργανωμένα μάλιστα. Οι περισσότεροι εστιάζουν και στην θέση που διατηρούσε η Ανδρούλα Βασιλείου ως Ευρωπαϊκή Επίτροπος.

Συνέχεια στον σάλο έδωσε η Emily in Limassol με ένα δικό της Tweet με το οποίο επέκρινε δημοσιογράφους που δεν αντιμετώπισαν με τον ίδιο τρόπο σε ανάλογες, όπως τις θεωρεί, αναφορές άλλων δημοσιογράφων. Ενώ είχα έγκαιρα διερωτηθεί με ποιον θα τα βάλε με την επόμενη ανάρτησή της η πρώην υπουργός, αφού τελευταία βγάζει νεύρα στα σόσιαλ. Ε, η απάντηση δεν άργησε να έρθει. Η Emily in Limassol αντέγραψε μια αναφορά από άρθρο του Ανδρέα Παράσχου που αναφερόταν στην αντιπολίτευση και έγραφε σε «παρθένες που προκάλεσαν τον βιασμό...» και κατηγορούσε ονομαστικά τους δημοσιογράφους Σταύρου Χριστοδούλου και Κώστα Κωνσταντίνου ότι δεν έχουν ασχοληθεί με το θέμα. Όπως έγραψε: «Η απανταχού σοβαρή δημοσιογραφία ντρέπεται για τους γνωστούς νταήδες με τα λαϊτά αρθράκια και την απρόκαλητη υποθαλάσση του μισογυνισμού. Σε σας αναφερόμαι @araraschos @S.Xristodoulou @CostisCon και τα μέσα που (ακόμα) σας δίνουν βήμα». Και έγινε το σάο... Ο Κωνσταντίνου της απάντησε αναφερόμενος και στον σύντροφό της, ο οποίος επίσης μπήκε στον τουιτεροκαυγά, και την προέτρεψε να... επιστρέψει στην Vogue. Και σε δεύτερη απάντηση του πάλι αναφέρθηκε στον Τσουρόλη. Ο αρθρογράφος της Καθημερινής Σταύρος Χριστοδούλου υπέδειξε στην Emily in Limassol ότι κάποιος πρέπει επιτέλους να της δώσει σημασία και ότι «Η περιορισμένη

-Μόνο μια συμβουλή θα σου δώσω Ανδρούλα μου, το twitter να το προσέχεις, είναι εθιστικό.

κυβικών πολιτική περσάνα της @emilyyiolitis εξελίσσεται σε ελαφρολαϊκό υπερθέμα» και την έστειλε πίσω στις κοσμικές της στήλες... Ομολογώ πως παρά τις κακιές και τα ξεκατινιάσματα που βγήκαν στην επιφάνεια, το συμβάν ήταν μια ευχάριστη για πολλούς παρένθεση. Κι αν προσωπικά έλαβα ένα ηθικό μάθημα από την ιστορία αυτή, είναι πως τα σόσιαλ μίντια αποτελούν το ιδανικό περιβάλλον για να γίνει κάποιος ρεζίλι με όλη την κυριολεξία της λέξεως. Θα παρακολουθώ τις εξελίξεις και θα επανέλθω. Πηγή μου υποστηρίζει πως τα όσα κωμικοτραγικά παρακολούθησα είναι μόνο η πρώτη πράξη του τουιτεροδράματος.

• • • •

«Αυτό να το γράφεις»...

Τον Φεβρουάριο ξεκαθαρίζουν πολλά στα κόμματα για τις προεδρικές. Ο Φούλης κατάφερε να τους βάλει όλους να τρέχουν από πίσω του. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι η βιασύ-

νη του, του δίνει ουσιαστικό πλεονέκτημα. Άλλοι ότι κινδυνεύει να καεί από τον πρόωρο, κουραστικό και μακρύ προεκλογικό που τρέχει από την επομένη των βουλευτικών εκλογών. Από την άλλη ο Χριστοδουλίδης, ενώ συνεχίζει να δουλεύει αδιάκοπα και πάντα παρασκηνιακά, αναμένει την κατάλληλη στιγμή για να... ξεμυτίσει. Ο ίδιος είπε ότι θα το κάνει την άνοιξη. Και μάλλον προς το τέλος της άνοιξης. Πηγή μου υποστηρίζει ότι ίσως τον δούμε να εκδηλώνεται νωρίτερα. Καθοριστικές θα είναι οι αποφάσεις που θα λάβουν τα κόμματα τα οποία εντός του Φεβρουαρίου θα πρέπει να έχουν ράψει τα προεδρικό κοστούμι για να μπορέσουν να το προβάρουν στον υποψήφιο... υποψήφιο. Γιατί όπως υποστηρίζει άλλη πηγή μου που γνωρίζει πολλά, κυρίως τα κόμματα ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ δεν φαίνεται να μιλάνε για έναν μόνο υποψήφιο. «Οπότε, θα υπάρχουν μάλλον δύο ή και τρεις υποψήφιοι για τον υποψήφιο, εάν υπάρξει ποτέ συμφω-

νία» μου ανέφερε η πηγή. Από την άλλη, η ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα μου είπε πως στα ψηλά δώματα «συζητούνται πολύ οι προσφορές που έρχονται από την Πινδάρου», οι οποίες είναι «και πολλές και ελκυστικές». Προέβλεψε δε κάτι που μου είπε να το γράψω και το γράφω για να μπορώ μετά να της το επισημάνω αναλόγως των εξελίξεων: «Ο πρίγκιπας μας δεν πρόκειται να είναι υποψήφιος για το 2023. Γράψε το και θα με θυμηθείς». Και αρνήθηκε να κάνει οποιαδήποτε άλλη διευκρίνιση παρά την επιμονή μου. Τέτοια σιγή για ούτε ο Χριστοδουλίδης όταν ερωτάται για την υποψηφιότητά του...

• • • •

ΚΟΙΝΙΣ: Ποιο κόμμα μπορεί να γίνει κομμάτι πριν έρθει η άνοιξη; Εάν δεν επικρατήσουν σοφότερες σκέψεις και δεν βάλουν κάποιον νερό στο κρασί τους μάλλον το βέβαιο να διαλύεται στα εξών συνετέθη...

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Δωρεάν προβολές Κινηματογραφικής Λέσχης Λάρνακας για την περίοδο Ιανουάριος - Μάιος 2022

Ξεκίνησαν ήδη από τη Δευτέρα 17 Ιανουαρίου οι προβολές της Κινηματογραφικής Λέσχης Λάρνακας στο Πατίτκειο Δημοτικό Θέατρο Σκάλα και στο Μουσείο Πιερίδη για τις θερινές προβολές, με δωρεάν είσοδο των θεατών. Το πρόγραμμα που ανακοινώθηκε για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2022 από τη Λέσχη περιλαμβάνει την προβολή έντεκα ταινιών.

Η αρχή έγινε με την πολυβραβευμένη ταινία του Κύπριου Μαρίνου Καρτίκιου «Πολίτης τρίτης ηλικίας» και οι προβολές θα συνεχίσουν έως το τέλος Μαΐου. Κάθε μήνα θα προβάλλονται δύο ταινίες από την ευρωπαϊκή και όχι μόνο κινηματογραφική παραγωγή, με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους.

Η Κινηματογραφική Λέσχη Λάρνακας - Αμμοχώστου είναι μια εθελοντική οργάνωση με στόχο την προώθηση της κουλτούρας κινηματογράφου στη Λάρνακα.

Πρόγραμμα Ιανουάριος - Μάιος

31 Ιανουαρίου
«The Wasteland» / «Ερμος τόπος», του Ιρανού σκηνοθέτη Ahmad Bahrami.

Η ταινία απέσπασε το Βραβείο Καλύτερης Ταινίας στο Φεστιβάλ Βενετίας.

14 Φεβρουαρίου
«Bad luck banging or loony porn» / «Ατυχές Πήδημα ή Παλαβό Πορνό», του Radu Jude. Η ταινία είναι μια συμπαραγωγή Ρουμανίας, Λουξεμβούργου, Τσεχίας, Κροατίας, Ελβετίας, Ηνωμένων Βασιλείων. Μια επίκαιρη κοινωνική σάτιρα, που θριάμβευσε στο Φεστιβάλ Βερολίνου 2021 (Χρυσή Άρκτος Φεστιβάλ Βερολίνου 2021).

Κάθε μήνα θα προβάλλονται δύο ταινίες από την ευρωπαϊκή και όχι μόνο κινηματογραφική παραγωγή, με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. Φωτογραφία από το «Another Round» / «Άσπρο Πάτο», του Τόμας Βίντερμπεργκ. Η πιο βραβευμένη ταινία του 2021.

28 Φεβρουαρίου
«Quo vadis Aida?» / «Πού πας Αϊντα?», της Τζασμίλα Ζμπάνιτς, μια συμπαραγωγή Βοσνία Ερζεγοβίνης και Αυστρίας. Η ταινία είναι βασισμένη σε πραγματικά γεγονότα διαδραματίζεται το καλοκαίρι του 1995, κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Ζρεμπνένιτσα στη Βοσνία από τον στρατό της Σερβίας. Βραβείο Καλύτερης Ταινίας & Βραβείο Κοινού Φεστιβάλ Les Arcs, Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Arras Film Festival, Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Miami Film Festival και υποψήφια για Όσκαρ Διεθνούς Ταινίας και υποψήφια

για BAFTA Σκηνοθεσίας & Ξενογλωσσας Ταινίας.

14 Μαρτίου
«Natural Light» / «Φυσικό Φως», σε σκηνοθεσία του Ούγγρου Denes Nagy. Η ταινία απέσπασε την Αργυρή Άρκτο και Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ Βερολίνου.

28 Μαρτίου
«Delo» / «Καρ» οίκον περιορισμός», του Ρώσου Aleksey German Jr. Πρόκειται για μια επικαιρή σατιρα. Συμμετείχε στο Φεστιβάλ Καννών και σε άλλα πολύ σημαντικά φεστιβάλ όπως το Karlovy Vary και η Viennale.

Φωτογραφία από το «The Wasteland» / «Ερμος τόπος», του Ιρανού σκηνοθέτη Ahmad Bahrami.

4 Απριλίου
«Titane» / «Τιτάνιο», της Julia Ducournaud (είναι η δεύτερη μεγάλου μήκους ταινία της). Απέσπασε τον Χρυσό Φοίνικα στο Φεστιβάλ Καννών. Συμμετείχε σε φεστιβάλ όπως το Toronto International Film Festival, San Sebastian International Film Festival, New York Film Festival και το BFI London Film Festival.

18 Απριλίου
«Hope» / «Ελπίδα», της Maria Sodahl. Ένα συγκινητικό δράμα που έχει εντυπωσιάσει τους κριτικούς σε όλον τον κό-

σμο, με τις άψογες ερμηνείες και την προσεγμένη σκηνοθεσία. Ήταν μια από τις επίσημες συμμετοχές στο διεθνές φεστιβάλ του Τορόντο και η επίσημη πρόταση της Νορβηγίας για το Όσκαρ Διεθνούς Ταινίας το 2019.

2 Μαΐου
«Another Round» / «Άσπρο Πάτο», του Τόμας Βίντερμπεργκ. Η πιο βραβευμένη ταινία του 2021 (Όσκαρ καλύτερης Διεθνούς ταινίας, 4 βραβεία της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου (Καλύτερης ταινίας, Καλύτερης σκηνοθεσίας, Καλύτερου σεναρίου και Καλύτερης αν-

δρικής ερμηνείας), βραβείο BAFTA και βραβείο CESAR Καλύτερης Ξενογλωσσας Ταινίας και Δεκάδες βραβεία από Ενώσεις Κριτικών και Διεθνή Φεστιβάλ... «Μία ταινία για ένα πείραμα με το ποτό, που έγινε μια γιορτή για τη ζωή» σύμφωνα με το BBC.

16 Μαΐου
«Gaza mon amour» / «Γάζα, αγάπη μου», των Arab Nasser και Tarzan Nasser. Μια συγκινητική κωμωδία, συμπαραγωγή Παλαιστίνης, Γαλλίας, Γερμανίας, Πορτογαλίας και Κατάρ. Συμμετείχε στα διεθνή φεστιβάλ του Τορόντο και Βενετίας.

30 Μαΐου
«Daniel '16» / «Ντάνιελ '16», του Δημήτρη Κουτσιμαπασάκου. Μια αληθινή συγκινητική ταινία για τα παιδιά που αναγκάζονται να πάρουν το μέλλον τους στα χέρια τους, γεμάτη ανθρωπιά κι ευαισθησία. Η ταινία απέσπασε το Βραβείο Κοινού «Meet the Neighbors» στο 60ό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Πληροφορίες
Από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάιο οι προβολές θα γίνονται στο Πατίτκειο Δημοτικό Θέατρο Σκάλα (Κυριακού Μάτη 5, Λάρνακα 6015) ενώ όπως κάθε χρόνο οι θερινές προβολές θα είναι στο Μουσείο Πιερίδη. Τηλέφωνο επικοινωνίας Κινηματογραφικής Λέσχης: 99434793.

* Οι προβολές πραγματοποιούνται με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Νεολογίας και Αθλητισμού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Με εκτάκτους υπαλλήλους χτίζεται το δημόσιο

Μόνο ένας στους δύο που απασχολείται στην κυβέρνηση έως και το Δεκέμβρη του 2021, είναι μόνιμο προσωπικό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Οι ανάγκες του δημοσίου φαίνεται ολοένα να μεγαλώνουν, αλλά και να καλύπτονται συνεχώς από εκτάκτους την τελευταία πενταετία. Στο έκτακτο προσωπικό που απασχολείται στην κυβέρνηση από το Δεκέμβρη του 2017 μέχρι και το Δεκέμβρη του 2021 παρατηρείται αύξηση κατά 24%, σε απόλυτους αριθμούς έχουν αυξηθεί 3.664 άτομα. Τον Δεκέμβρη του 2017 το έκτακτο προσωπικό που απασχολούσε η Κυβέρνηση ήταν στα 14.980 άτομα και τον περυσινό Δεκέμβρη 18.644 άτομα. Την ίδια ώρα, όμως μειώνεται και το μόνιμο προσωπικό. Το Δεκέμβρη του 2017 το μόνιμο προσωπικό της Κυβέρνησης ανέρχόταν στα 35.759 άτομα, ενώ το Δεκέμβρη του 2021 στα 26.226 άτομα. Η μείωση που παρατηρείται στην πενταετία του μόνιμου προσωπικού ανέρχεται στο 26% ή σε απόλυτους αριθμούς σε 9.533 άτομα. Το γενικό σύνολο, όμως, των ατόμων που έχουν απασχόληση στην Κυβέρνηση

Το Δεκέμβρη του 2017 το μόνιμο προσωπικό της Κυβέρνησης ανέρχόταν στα 35.759 άτομα, ενώ το Δεκέμβρη του 2021 το μόνιμο προσωπικό ανέρχόταν στα 26.226 άτομα.

βέρνηση το Δεκέμβρη του 2021 ανέρχεται σε 53.054, ενώ προ μίας πενταετίας το ίδιο προσωπικό ανέρχόταν σε 51.846 άτομα, δηλαδή παρατηρείται αύξηση 4% ή κατά 2.315 άτομα (εντάσσονται στο ποσοστό των 53.054 ατόμων και ωρομίσθιο προσωπικό 8.184 ατόμων). Με τα πιο πάνω ποσοστά συνάγεται το συμπέρασμα πως, ενώ μειώνονται οι μόνιμοι, αυξάνονται οι έκτακτοι, παρόλο που το –όχι και τόσο μακρινό– έργο της τρόικα εν μέρει συνεχίζεται να εφαρμόζεται. Η τρόικα μιλούσε για σταδιακή μείωση του προσωπικού που απασχολούνταν στο Δημόσιο, κατά τουλάχιστον 5.000 υπαλλήλους. Η μείωση του μόνιμου προσωπικού είναι γεγονός (το δείχνουν εξάλλου

τα πιο πάνω ποσοστά της Στατιστικής Υπηρεσίας). Ωστόσο, γεγονός είναι και η μεγάλη αύξηση του έκτακτου προσωπικού, που έχει συντελέσει στην αύξηση του γενικού συνόλου αυτών που απασχολούνται στην κυβέρνηση.

Πρόσθετα, αφήνοντας στην άκρη το ωρομίσθιο προσωπικό των 8.184 ατόμων το Δεκέμβρη του 2021, από τα 44.870 που αποτελούν το σύνολο του έκτακτου και μόνιμου προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας, της εκπαιδευτικής υπηρεσίας και των δυνάμεων ασφαλείας, βλέπουμε πως ένας στους δύο που απασχολείται στην κυβέρνηση είναι έκτακτος.

Σύμφωνα με τα αντίστοιχα δεδομένα του Δεκέμβρη του 2020, που παρέχει η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, παρατηρείται αύξηση στο προσωπικό της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (2%), στο προσωπικό των Δυνάμεων Ασφαλείας (1,2%), ενώ το προσωπικό της Δημόσιας Υπηρεσίας παρέμεινε σταθερό. Στο μόνιμο προσωπικό παρατηρείται μείωση και στις τρεις κατηγορίες, με την μεγαλύτερη να παρουσιάζεται στο προσωπικό της Δημόσιας Υπηρεσίας (-3,1%). Αντιθέτως, στο έκτακτο προσωπικό παρατηρείται αύξηση και στις τρεις κατηγορίες με το προσωπικό της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να παρουσιάζει την μεγαλύτερη (8,5%). Στο Ωρομίσθιο Προσωπικό παρατηρείται μείωση (-0,9%) σε σχέση με το Δεκέμβρη του 2020.

Τουλάχιστον πέφτει η ανεργία

Μπορεί η αύξηση των έκτακτων υπαλλήλων να μην είναι και η πλέον ενδεδειγμένη πρακτική, ωστόσο η πρόσληψη τους βοηθά στα επίπεδα ανεργίας που έχει φτάσει η Κύπρος στην παρούσα περίοδο. Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει διακριτό κατά πόσο στη διαμόρφωση αυτού του αποτελέσματος συμβάλλει η πρόσληψη των εκτάκτων ή ο ιδιωτικός τομέας. Με βάση την τελευταία διαθέσιμη ανακοίνωση για το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο, το Σεπτέμβριο του 2021 μειώθηκε στο 3,6% σε σχέση με 9,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2020. Το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας της Ευρωζώνης ανήλθε στο 7,4% το Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με 8,6% τον αντίστοιχο μήνα του 2020.

Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται

Τον Δεκέμβρη του 2017 το έκτακτο προσωπικό που απασχολούσε η Κυβέρνηση ήταν 14.980 άτομα και τον περυσινό Δεκέμβρη 18.644 άτομα.

στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας και παρέχει η Στατιστική Υπηρεσία, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Δεκεμβρίου 2021, έφτασε τα 14.800 πρόσωπα. Με βάση τα στοιχεία διορθωμένα για εποχικές διακυμάνσεις, τα οποία δείχνουν την τάση της ανεργίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων το Δεκέμβριο 2021 μειώθηκε στα 14.336 πρόσωπα σε σύγκριση με 15.015 τον προηγούμενο μήνα. Σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2020 σημειώθηκε μείωση 18.582 προσώπων ή 55,7% που αποδίδεται κυρίως στους τομείς των υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης (μείωση 3.947), του εμπορίου (μείωση 3.839), της μεταποίησης (μείωση 1.247), των κατασκευών (μείωση 1.064) των μεταφορών και αποθήκευσης (μείωση 946), καθώς και στη μείωση 1.479 προσώπων που σημειώθηκε στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

Αλλαγή στο σύστημα αξιολόγησης

Την προηγούμενη εβδομάδα η Βουλή ψήφισε τους νόμους που αφορούν την αξιολόγηση και προαγωγή των δημοσίων υπαλλήλων, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας.

Σκοπός του πρώτου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, ώστε να επιτευχθεί η ανάθεση στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) της ευθύνης παρακολούθησης της ορθής εφαρμογής του συστήματος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και η εφαρμογή εσωτερικών ασφαλιστικών δικλίδων σε όλες τις διαδικασίες της ΕΔΥ προς διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους τύπους, το νομικό πλαίσιο και τις αρχές που διέπουν την επιλογή υποψηφίων.

Σκοπός του δεύτερου νόμου που αφορά την αξιολόγηση υποψηφίων για προαγωγή, διατηρητική προαγωγή και πρώτο διορισμό και προαγωγή στη δημόσια υπηρεσία είναι η θέσπιση νέου νομοθετικού πλαισίου αξιολόγησης και επιλογής υποψηφίων από την ΕΔΥ για πλήρωση των ανελικτικών θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της επιλογής των καταλληλότερων υποψηφίων και της αποτελεσματικής εφαρμογής των βασικών αρχών της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας.

Προτάθηκαν επίσης ρυθμίσεις που αφορούν τη διαπίστωση της καταλληλότητας του υπαλλήλου για προαγωγή ή διατηρητική προαγωγή, τα στάδια και το χρονοδιάγραμμα διεξαγωγής της επίσημης αξιολόγησης, τις κατηγορίες υπηρεσιακών εκθέσεων, την περίπτωση σύνταξης δυσμενούς υπηρεσιακής έκθεσης, τις ευθύνες των λειτουργών αξιολόγησης και των προϊσταμένων τμημάτων και την εποπτεία της εφαρμογής του προτεινόμενου συστήματος.

Δημιουργούμε χώρο για τις δικές σας ιδέες
Καλωσορίσατε στο ολοκαίνουργιο Τραπεζικό Κέντρο Λευκωσίας!

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμμοθέας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας Τραπεζικού Κέντρου:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00

www.rcbcy.com

800 00 722

Επενδύσεις ξένων brands αλλάζουν τον τουρισμό

Μόλις το 3% των ξενοδοχείων στην Κύπρο ανήκουν σε διεθνείς αλυσίδες, μικρότερο το ποσοστό σε σχέση με την υπόλοιπη Μεσόγειο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ανεξάρτητα brands είναι το 85% των ξενοδοχείων στην Κύπρο, ενώ μόνο το 14,7% ανήκουν σε hotel groups σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της πλάτφορμας STR, που ειδικεύεται στην αξιολόγηση δεδομένων στον τομέα της φιλοξενίας. Επιπλέον, τα ξενοδοχεία που ανήκουν σε brands παγκόσμιας αλυσίδας αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 3% της συνολικής προσφοράς δωματίων στην Κύπρο. Πρόκειται για ποσοστό σαφώς μικρότερο σε σχέση με την περιοχή ευρύτερα της Μεσογείου όπου ο μέσος όρος των ανεξάρτητων brands ανέρχεται στο 78%. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στην Ισπανία, η οποία φιγουράρει στην πρώτη τριάδα των τουριστικών προορισμών παγκοσμίως, υπάρχει σημαντική παρουσία διεθνών αλυσίδων στον τομέα της φιλοξενίας και μόνο το 60% αντιστοιχούν με μεμονωμένα brands, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το Ηνωμένο Βασίλειο είναι το

Εργα πολλών εκατομμυρίων προωθεί στις δράσεις και τις επαφές του στο εξωτερικό ο Invest Cyprus.

41%. Αναμφίβολα, η αναγνωρισιμότητα και η αξιοπιστία που συνοδεύει ένα brand ξενοδοχείου με διεθνές εκτόπισμα έχει θετικό αντίκτυπο στην αναγνωρισιμότητα και την αξιοπιστία του προορισμού και κατά συνέπεια δυνάμει ενισχύει την δημοφιλία και την ανταγωνιστικότητα ολόκληρου του προορισμού. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα συνάδει με τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού: να καταστεί η Κύπρος ένας από τους 30 πιο ανταγωνιστικούς τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως μέχρι το τέλος της δεκαετίας.

Οι στόχοι

Σε αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνονται και οι επιχορηγήσεις για την αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών αλλά και στην έμφαση για ανάπτυξη των ορεινών περιοχών και των περιοχών της υπαίθρου. Στον ίδιο άξονα κινούνται και οι ενέργειες του Invest Cyprus, που φαίνεται να επικεντρώνεται μέσω του Tour Invest στην αύξηση της χαμηλής παρουσίας των ξένων αλυσίδων στην κυπριακή αγορά του τομέα φιλοξενίας,

Η τεχνονομία και η εμπειρογνώμοσύνη και το πελατολόγιο που προσφέρουν τα διεθνή brands είναι στοιχεία που μπορούν να εξυπηρετήσουν τους στόχους της Κύπρου σε σχέση με τις διεκτικές μορφές τουρισμού.

αφού εκτιμάται ότι η αύξηση της παρουσίας διεθνών και αναγνωρισμένων αλυσίδων θα βοηθήσει γενικότερα την εικόνα της Κύπρου ως τουριστικός προορισμός, όχι μόνο σε θέματα αναγνωρισιμότητας, και παροχής υπηρεσιών συγκεκριμένου επιπέδου. Όπως περιγράφεται από τον Invest Cyprus, η τεχνονομία και η εμπειρογνώμοσύνη και το πελατολόγιο που προσφέρουν τα διεθνή brands είναι στοιχεία που μπορούν να εξυπηρετήσουν τους στόχους της Κύπρου για επικέντρωση σε ειδικές μορφές τουρισμού. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ο τουρισμός υγείας και ευεξίας, μια τάση που αναμένεται ότι θα επικρατήσει το επόμενο διάστημα. Μέχρι στιγμής έχει εκπονηθεί μια σχετική μελέτη από τον οίκο THR, ο οποίος είχε αναλάβει προηγούμενας και την εθνική στρατηγική τουρισμού. Βάσει αυτής της μελέτης, έχει καταρτιστεί ένα πρόγραμμα το οποίο χρησιμοποιεί το Υφυπουργείο σε συνεργασία με τον Invest Cyprus, για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού. Από την πλευρά του, ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίδος

επισήμανε στην «Κ» τις προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης στην Πόλη Χρυσοχούς, την Τηλλυρία και την Λάρνακα. Τόνισε, ωστόσο, ότι το πρόγραμμα αφορά ένα γενικότερο πλαίσιο το οποίο αν και δεν καθορίζει συγκεκριμένες περιοχές για ανάπτυξη, τονίζει την σημασία του ορεινού τουρισμού και του τουρισμού υγείας και ευεξίας. Μέχρι στιγμής οι δράσεις για προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού γίνονται μέσω αρθρογραφίας σε διεθνή ΜΜΕ, συνέδρια και εκθέσεις (σε 15 προορισμούς μεταξύ αυτών Ρωσία, Ην. Βασίλειο, Γερμανία, Πορτογαλία, Ισραήλ, Ινδία, Χονγκ Κονγκ, Σιγκαπούρη, Αμερική), αλλά και σε απευθείας επικοινωνία με πιθανούς επενδυτές ή εταιρείες που εξειδικεύονται στην διαχείριση καταλυμάτων. Εκφράζεται δε η πεποίθηση ότι η Κύπρος βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, ιδιαίτερα στο κομμάτι της διαχείρισης μονάδων.

Οι τάσεις

Όπως έχει διδάξει το πρόσφατο πα-

ρελθόν στον τομέα των επενδύσεων στον τουρισμό, οι πιθανές επερχόμενες επενδύσεις θα αφορούν επενδύσεις και εξαγορές υφιστάμενων projects. Πιο πρόσφατο παράδειγμα η εξαγορά του ξενοδοχείου Parklane από την MHV Mediterranean Hospitality Venture Limited (συνδεδεμένη εταιρεία της Invel Real Estate Management Cyprus, Ltd) του Holiday Inn (από την Εθνική Πανγαία, μεγαλομέτοχος της οποίας είναι η Invel Real Estate) και η εξαγορά του Landmark από Invel και Εθνική Πανγαία). Η τάση ενισχύθηκε κατά την διάρκεια της πανδημίας με το επενδυτικό ενδιαφέρον να επικεντρώνεται στην Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό, σε brown field projects αφού σε αρκετές περιπτώσεις θεωρείται πιο ελκυστική επένδυση η αναβάθμιση και η διαχείριση μιας μονάδας, παρά η εξ υπαρχής κατασκευή της. Το δικό τους ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση διαδραμάτισαν οι μονάδες διαχείρισης ακινήτων των τραπεζών. Φυσικά, όπως τονίζεται από τον Invest Cyprus, από πλευράς Κύπρου πρέπει

να δημιουργηθούν την ίδια ώρα, έργα τα οποία θα αναβαθμίζουν και θα εμπλουτίζουν ολιστικά την χώρα ως προορισμό, όπως για παράδειγμα, οι αναβαθμίσεις δρόμων και η ψήφιση σχετικών νομοσχεδίων.

Έξι μέχρι στιγμής

Αυτή την στιγμή παρουσία στην Κύπρο έχουν τα ξενοδοχεία Radisson Blu, Best Western και το Hotel Indigo- και τα τρία μέχρι στιγμής στην αγορά της Λάρνακας. Παρουσία έχει ο όμιλος The luxury collection- Marriott με το Parklane, ο όμιλος Fattal με τα ξενοδοχεία Leonardo Hotels, και το Hilton, ενώ αναμένεται το Grand Hyatt και το Melco στην Λεμεσό. Η παλέτα των διεθνών brands αναμένεται φυσικά να μεγαλώσει με την επένδυση των 180 εκατ. της εταιρείας NCH Capital με τρία branded ξενοδοχεία στην Λάρνακα, ενώ εξελίξεις σε αυτό το πεδίο αναμένονται και στο πλαίσιο της επένδυσης στο λιμάνι-μαρίνα Λάρνακας, με τα δύο πολυτελή ξενοδοχεία που περιλαμβάνει.

Ο ρόλος του Tour invest

Σε δηλώσεις του αναφορικά με τις δράσεις του Invest Cyprus για προσέλκυση των επενδύσεων στον τουρισμό, ο γενικός διευθυντής του οργανισμού Γιώργος Καμπανέλλας ανέφερε στην «Κ» ότι «σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, όπως διαμορφώνεται διεθνώς, ο Invest Cyprus συνεχίζει σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον τις δράσεις προώθησης της Κύπρου ως επενδυτικού προορισμού, ώστε να μπει στο στόχαστρο των θεσμικών επενδυτών του εξωτερικού. Όπως επισήμανε, είναι ξεκάθαρο πως για την υλοποίηση των μακροπρόθεσμων στόχων που τέθηκαν από την πολιτεία για διαφοροποίηση και εμπλουτισμό του προσφερόμενου προϊόντος της χώρας, απαιτούνται νέες επενδύσεις και φρέσκα κεφάλαια από το εξωτερικό. Στην προμετωπίδα αυτής της προσπάθειας, ο Κρατικός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων λειτουργεί την εξειδικευμένη μονάδα Tour Invest. «Η μονάδα είναι α-πόλυτα αφιερωμένη σε θέματα επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας αναπτύσσοντας πολλές δράσεις. Από την προώθηση σε αγορές του εξωτερικού των εξελίξεων και ευκαιριών που παρουσιάζει η χώρα μας, μέχρι την προσέλκυση και υποστήριξη επενδυτών ακόμα και την υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων για μεταρρυθμίσεις και κίνητρα, τα οποία θα αυξήσουν την ελκυστικότητα της Κύπρου για ξένες επενδύσεις. Στόχος μας είναι να συνεισφέρουμε στην υλοποίηση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής 2030 σε στενή συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού», όπως αναφέρει.

Οι προσφορές για 2,2 δισ. δανείων της AlphaBank

Cerberus, Apollo, κοινοπραξία Bain και Fortress, αλλά και προσφορά για μέρος τους από PIMCO

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

«Τρεισήμισι» οι προσφορές που έχει λάβει η AlphaBank για το χαρτοφυλάκιο «Project Sky». Το «Project Sky» της AlphaBank που έχει κυπριακό ενδιαφέρον, περιλαμβάνει δάνεια αξίας 2,2 δισεκατομμυρίων ευρώ και οι πλείστοι διεκδικητές είναι γνώριμοι και για αντίστοιχες διαδικασίες πωλήσεων δανείων με κυπριακές τράπεζες. Ο λόγος για την Cerberus Capital Management, Apollo Global Management, την κοινοπραξία μεταξύ της Bain Capital Credit και Fortress Investment Group, αλλά και μία προσφορά για μέρος του χαρτοφυλακίου, από τον μεγαλομέτοχο της Ελληνικής Τράπεζας, PIMCO (Pacific Investment Management). Και τα τέσσερα επενδυτικά ταμεία υπέβαλαν προσφορές λίγο πριν

Υπενθυμίζεται πως αυτά τα δάνεια έχουν περάσει στη μητρική AlphaBank, είναι ήδη εκτός κυπριακού τραπεζικού συστήματος και δεν θα μετρήσουν στο δείκτη ΜΕΔ της Κύπρου.

από την εκπνοή του 2021 για τα δάνεια του «project Sky», με τα τρία πρώτα να ενδιαφέρονται για την ολότητά του, ενώ η PIMCO να εικάζεται πως ενδιαφέρεται για μέρος δανείων που έχουν από πίσω εξασφαλίσεις μικρότερης αξίας. Σημειώνεται πως το χαρτοφυλάκιο των 2,2 δισ. που είναι προς πώληση από την AlphaBank, έχει «χωριστεί» σε χαρτοφυλάκιο 0,9 δισ. ευρώ με εξασφαλίσεις υψηλής αξίας και 1,3 δισ. με εξασφαλίσεις μικρότερης.

Το σίγουρο είναι πάντως πως η AlphaBank επιδεικνύει απτό ενδιαφέρον για το χαρτοφυλάκιο με το κυπριακό ενδιαφέρον, με διεκδικητές μεγάλα ονόματα. Η διαδικασία μέχρι τα τέλη Ιανουαρίου πιθανόν να έχει ολοκληρωθεί, άρα και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της να μειωθούν περαιτέρω. Σύμφωνα με τα στοιχεία που απορρέουν από το οικονομικά της αποτελέσματα του εννεαμήνου, όταν ολοκληρωθεί η πράξη του «project Sky» θα μει-

Όταν ολοκληρωθεί η πράξη του «project Sky» θα μειωθούν τα ΜΕΔ της μητρικής σε 5 δισ. ευρώ.

ωθούν σε 5 δισ. ευρώ, ενώ όπως καταγράφεται, στόχος της AlphaBank είναι να τα περιορίσει στα 3 δισ. μέχρι τα τέλη του τρέχοντος έτους. Με την ολοκλήρωση της πράξης με το κυπριακό ενδιαφέρον ο δείκτης καλών δανείων προς των προβληματικών (NPE ratio) θα φτάσει από 13% στο 6%.

Υπενθυμίζεται πως αυτά τα δάνεια έχουν περάσει στη μητρική AlphaBank, είναι ήδη εκτός κυπριακού τραπεζικού συστήματος και δεν θα μετρήσουν στο δείκτη ΜΕΔ της Κύπρου.

Έχει λάβει τα μέτρα της

Βάσει των τελευταίων οικονομικών αποτελεσμάτων της μητρικής για το εννεαμήνου του 2021, γραφόταν πως οι ζημιές απομειώσας από δάνεια περιλάμβαναν ποσό 706 εκατ. ευρώ που αντιπροσώπευε την επίδραση της ενσωμάτωσης σεναρίων πώλησης στην εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου, προ-

κειμένου να ληφθεί υπόψη η επιπτώση των αναμενόμενων πωλήσεων δανείων (για τις συναλλαγές Cosmos, Orbit και Sky) που περιλαμβάνονταν στο Επιχειρηματικό Σχέδιο για τη διαχείριση καθυστερημένων ανομιγμάτων (NPE Business Plan).

Η AlphaBank μέχρι και την εκπνοή του 2021 προχώρησε με τις πωλήσεις των «project cosmos» και «project orbit», στην πρώτη υπέγραψε δεσμευτική συμφωνία με τη με εταιρεία που διαχειρίζεται και συμβουλευεί η Davidson Kempner Capital Management LP, ενώ για τη δεύτερη με την Hoist Finance AB.

Κατά τα αποτελέσματα του εννεαμήνου του 2021, δηλαδή πριν να έχει εξελίξεις με το «cosmos» και «orbit», ο Όμιλος είχε ανακοινώσει τα εξής: «Για τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων σεναρίων αξιολόγησε τις αβεβαιότητες που σχετίζονται με την κάθε συναλλαγή και αφορούν κυρίως στο στάδιο προετοιμασίας και την

αβεβαιότητα που συνδέεται με την ολοκλήρωση των προαπαιτούμενων προϋποθέσεων που συνδέονται με τις πωλήσεις αυτές (λοιπές κεφαλαιακές ενέργειες, λήψεις εγκρίσεων κλπ).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο της συναλλαγής Cosmos ταξινομήθηκε την 30.9.2021 στα Στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση. Στο πλαίσιο αυτού και για σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έχει χρησιμοποιηθεί πιθανότητα πώλησης 100%. Κατά συνέπεια η λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία μέσω συναλλαγής πώλησης, εφόσον ο Όμιλος εκτιμά ότι η συναλλαγή θα ολοκληρωθεί. Για τις συναλλαγές Orbit και Sky, τα σεβάρια πώλησης που έχουν χρησιμοποιηθεί ανέρχονται σε 50% και 65% αντίστοιχα, ενώ σε περίπτωση που ο Όμιλος εφάρμοζε σεναρίο με πιθανότητα 100% η εκτιμώμενη πρόσθετη ζημία απομειώσας θα ανερχόταν σε ποσό € 303 εκατ. περίπου».

Τρίμηνο ανάκαμψης για την κυπριακή οικονομία

Για τη θετική επίδραση στον ΣΠΟΔ και

στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα συμβάλλουν οι πλείστες εγχώριες και διεθνείς συνιστώσες του. Συνεχίστηκε η ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 όπως δεικνύουν τα στοιχεία, που αφορούν τον ρυθμό μεγέθυνσης του Συνθετού Προπορευόμενου Οικονομικού Δείκτη (ΣΠΟΔ). Ο ΣΠΟΔ, που συντάσσεται από την Ελληνική Τράπεζα και το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου, κατέγραψε ετήσια αύξηση 14,8% τον Δεκέμβριο του 2021, φτάνοντας σε επίπεδο 115,7, μετά από ετήσιες αυξήσεις 13,7% τον Νοέμβριο και 13,1% τον Οκτώβριο (με βάση τα πιο πρόσφατα και αναθεωρημένα δεδομένα).

Όπως αναφέρει ανακοίνωση της Ελληνικής Τράπεζας, για τη θετική επίδραση στον ΣΠΟΔ και στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα συμβάλλουν οι πλείστες εγχώριες και διεθνείς συνιστώσες του. Αναλυτικότερα, οι Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (ΔΟΚ) στην Κύπρο και την Ευρωζώνη ενισχύθηκαν τον Δεκέμβριο του 2021 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2020 εν μέσω της ενδυνάμωσης της εμπιστοσύνης σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, και ιδιαίτερα, του τομέα των υπηρεσιών. Επιπλέον, στη θετική ετήσια απόδοση του ΣΠΟΔ συμβάλουν ο ψηλός θετικός ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης του συνολικού αριθμού πωλητήριων εγγράφων ακινήτων και ο θετικός ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης του όγκου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας – προσαρμοσμένου με βάση

τη θερμοκρασία τον Δεκέμβριο του 2021. Το ίδιο ισχύει και για τις συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του Δεκεμβρίου, θετικά εξακολουθούν να επιδρούν στον ΣΠΟΔ οι αφίξεις τουριστών και ο όγκος λιανικών πωλήσεων.

Αντίθετα, η άνοδος στην τιμή του πετρελαίου Brent Crude τον Δεκέμβριο

Η επιβολή περιοριστικών μέτρων για ανακαίτιση μεταλλάξεων και των επιπτώσεών τους αποτελούν επιβαρυντικούς παράγοντες.

του 2021 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2020, συνέβαλε στη συγκράτηση της ετήσιας ανόδου του ΣΠΟΔ τον Δεκέμβριο.

«Συνοψίζοντας, ο θετικός ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης του ΣΠΟΔ κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2021 υποδηλώνει τη συνέχιση της ανάκαμψης της κυπριακής οικονομίας. Ωστόσο, η συνεχής επιβολή περιοριστικών μέτρων, εγχώρια και διεθνώς, για ανακαίτιση των ποικίλων μεταλλάξεων της πανδημίας και των επιπτώσεών τους, αποτελούν επιβαρυντικούς παράγοντες στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της διεθνούς και κυπριακής οικονομίας», καταλήγει.

Συνεχίστηκε η ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 όπως δεικνύουν τα στοιχεία, που αφορούν τον ρυθμό μεγέθυνσης του Συνθετού Προπορευόμενου Οικονομικού Δείκτη (ΣΠΟΔ).

Δεκαέξι ασθενείς COVID σε θεραπεία με το χάπι

Το αντιϊκό φάρμακο χορηγήθηκε σε άτομα που παρουσίασαν τα αρχικά συμπτώματα μόλυνσης

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Δυο εικοσιτετράωρα μετά τη έναρξη συνταγογράφησης του πρώτου χαπιού κατά του COVID-19, ξεκίνησε η θεραπεία με το αντιϊκό φάρμακο. Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφάλισε η «Κ», από την προηγούμενη Δευτέρα, επίσημη πρώτη του χαπιού Legevnrio (MSD), μέχρι και την Τρίτη το μεσημέρι 16 άτομα που παρουσίασαν τα πρώτα συμπτώματα μόλυνσης του ιού, λαμβάνουν ήδη την αντιϊκή θεραπεία η οποία περιλαμβάνει 8 χάπια των 200 मिलीग्राम (mg), 4 το πρωί και 4 το βράδυ, για πέντε μέρες, σύνολο θεραπειάς 40 χάπια. Η χορήγηση του χαπιού Legevnrio (MSD) έγινε από τους προσωπικούς ιατρούς στους οποίους αποτάθηκαν τα συγκεκριμένα άτομα, τα οποία βρίσκονται σε κατ' οίκον θεραπεία. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, δεν έχουν αναφερθεί ζητήματα που να αφορούν παρενέργειες του χαπιού το οποίο θα αξιολογηθεί σε πρώτη φάση προς το τέλος της εβδομάδας όταν θα έχει χορηγηθεί και σε άλλα άτομα.

Η χορήγηση του χαπιού έγινε από τα φαρμακεία νοσοκομείων του ΟΚΥπΥ. Με βάση τα όσα έχουν αποφασισθεί, ο ΟΑΥ θα τροφοδοτεί την επιδημιολογική μονάδα του Υπουργείου Υγείας, σε καθημερινή βάση, με στοιχεία χορήγησης του αντιϊκού φαρμάκου προκειμένου αυτό κατά τακτά χρονικά διαστήματα να αξιολογείται και να αναπροσαρμόζονται τα υγειονομικά πρωτόκολλα, τα οποία έχουν ετοιμασθεί τόσο για τους δικαιούχους της φαρμακευτικής θεραπείας όσο και για τις ει-

Οι εκτιμήσεις της Μονάδας Επιδημιολογικής Επιτήρησης του Υπουργείου Υγείας θέλουν τη μετάλλαξη «Όμικρον» να έχει ολοκληρώσει την άνοδό της και μετά τη σταθεροποίηση που παρουσίασαν τα νέα κρούσματα βρίσκεται σε καθοδική τροχιά.

δικότητες ιατρών που δικαιούνται να συνταγογραφούν, ζήτημα που φαίνεται να έχει εγερθεί από προσωπικούς γιατρούς. Τα στοιχεία χορήγησης του χαπιού θα κωδικοποιούνται προκειμένου να μην προκύπτουν ζητήματα παραβίασης προσωπικών δεδομένων ασθενών.

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», υπό μελέτη θα βρεθούν, σε πρώτη φάση, τα ηλικιακά όρια χορήγησης του χαπιού με υποχώρηση από το 65ο έτος της ηλικίας που ισχύει σήμερα στο 60ο που είναι η σύσταση μετά τις κλινικές δοκιμές του χαπιού.

Νοσπηλίες

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία από τις κλινικές δοκιμές του χαπιού Legevnrio (MSD), αναμένεται η μείωση του αριθμού των νέων περιστατικών μόλυνσης τα οποία θα εξελιχθούν σε σοβαρές νοσπηλίες. Μια πρώτη εικόνα για το βαθμό αποτελεσματικότητας της νέας θεραπείας θα υπάρχει τέλος της εβδομάδας- αρχές της επόμενης όταν θα αξιολογηθούν τα πρώτα 16 περιστατικά στα οποία χορηγήθηκε το χάπι. Με βάση την αρχική πληροφόρηση για το Lagevnrio (MSD), η αποτελεσματικότητα αποτροπής εισαγωγών σε νοσοκομεία αρχικά ήταν στο 50%. Στη συνέχεια το ποσοστό υποχώρησε στο 30%. Ωστόσο, αυτό το οποίο κρίνεται πολύ σημαντικό είναι το κομμάτι

των θανάτων. Για την Κύπρο όπου υπάρχει περιορισμένος αριθμός διαθεσιμότητας κλινών για COVID-19, λέγεται πως ακόμα και ένας στους τρεις να μην εισαχθεί, στα νοσοκομεία αυτό θα είναι πολύ σημαντικό. Η έναρξη χορήγησης του χαπιού έρχεται σε μια κρίσιμη περίοδο όπου οι βαριές νοσπηλίες αλλά και οι ασθενείς που είναι χαρακτηρισμένοι ως post covid αναμένεται να πιέσουν το σύστημα υγείας, το επόμενο διάστημα. Όπως πιστεύεται τα βαριά περιστατικά που χρήζουν νοσπηλίας αυτή την περίοδο πιθανόν να είναι της μετάλλαξης «Δέλτα» και όχι της «Όμικρον» η οποία φαίνεται να είναι υπεύθυνη για το 1/3 των συνολικών νοσπηλιών που δεν χρειάζονται ΜΕΘ.

Τα κρούσματα

Εν αντιθέσει με τις νοσπηλίες για τις οποίες

Τα πρώτα συμπεράσματα για την αποτελεσματικότητα του χαπιού Legevnrio (MSD), στην αποτροπή της μετεξέλιξης κρουσμάτων σε βαριές νοσπηλίες θα εξαχθούν μετά την πρώτη αξιολόγηση του αντιϊκού φαρμάκου τέλος εβδομάδας, αρχές της επόμενης.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

εκφράζονται ανησυχίες ότι θα ασκήσουν πίεσεις στο σύστημα υγείας το επόμενο διάστημα, στα ημερήσια κρούσματα οι αξιολογήσεις είναι περισσότερο αισιόδοξες.

Ο δείκτης των ημερήσιων κρουσμάτων έχει υποχωρήσει κοντά στις 2.000. Αριθμός υψηλός πλην όμως πολύ πιο κάτω από τις 5.000 που εκτιμάται πως ήταν το ταβάνι της μετάλλαξης «Όμικρον». Η τάση που συνεχίζει να καταγράφεται τις τελευταίες μέρες θεωρείται αναμενόμενη από τους επιστήμονες και αποδίδεται σε δυο παράγοντες:

-Χαρακτηριστικά της «Όμικρον», νέοι εμβολιασμοί.

-Ποσοστό εμβολιαστικής κάλυψης (βασικής + ενισχυτικής δόσης).

Οι ειδικοί προκειμένου να εξάγουν ασφαλή συμπεράσματα για την πορεία των μεταλλάξεων του ιού, παρακολουθούν την εξέλιξη της πανδημίας άλλων χωρών οι οποίες αποδεδειγμένα προηγούνται της Κύπρου και οι οποίες παρουσιάζουν παρόμοια ποσοστιαία εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού.

Σε καθοδική τροχιά η «Όμικρον»

Λαμβάνοντας υπόψη την υποχώρηση του αριθμού των νέων κρουσμάτων, οι της Μονάδας Επιδημιολογικής Επιτήρησης εκτιμούν πως η μετάλλαξη «Όμικρον» βρίσκεται σε πορεία καθόδου. Λαμβάνοντας δεδομένα από άλλες χώρες, όπως η Δανία και η Ιρλανδία, πιστεύεται πως η εξέλιξη της μετάλλαξης έχει το στοιχείο της απότομης ανόδου αλλά και καθόδου. Πιο συγκεκριμένα, η εμπειρία από τις χώρες αυτές έδειξε πως η κορύφωση της μετάλλαξης «Όμικρον» ήταν διάρκειας τριών εβδομάδων, στοιχεία που συνάδουν με τα επιδημιολογικά δεδομένα της Κύπρου. Επίσης η περίοδος σταθεροποίησης έχει προσδιοριστεί στην μια εβδομάδα και αμέσως μετά παρατηρείται η επίσης απότομη υποχώρηση του αριθμού των νέων κρουσμάτων. Στην Κύπρο η είσοδος και άνοδος της «Όμικρον» εντοπίστηκε το τελευταίο δεκάημερο του Δεκεμβρίου. Με το δεδομένο αυτό η «Όμικρον» διανύει την τέταρτη εβδομάδα. Το σκεπτικό αυτό οδηγεί τους ειδικούς στο συμπέρασμα ότι η μετάλλαξη βρίσκεται σε καθοδική πορεία, η διάρκεια της οποίας προσδιορίζεται παρόμοια με αυτή της ανόδου: τρεις εβδομάδες.

ΑΠΟΨΗ / Του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΑΡΑΝΤΟΥΡΗ *

Φυσικό αέριο: καλός αγωγός κακών σχέσεων

Oscar Wilde: «A good friend will always stab you in the front». Ο αληθινός φίλος θα σε μαχαιρώσει από μπροστά.

As δούμε ψυχράιμα τις ενεργειακές εξελίξεις των τελευταίων μηνών με αναφορά στις εξωτερικές σχέσεις και στον ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου. Για ακόμη μια φορά το δίπολο Ουάσιγκτον - Μόσχας αποτελεί το πλαίσιο εντός του οποίου εκτυλίσσονται οι επιμέρους πράξεις του δράματος κατά τους τελευταίους μήνες του 2021 και τους πρώτους του 2022.

Τα δεδομένα και οι εξελίξεις: α) Από τον Σεπτέμβριο του 2021 είναι σαφές ότι η ενεργειακή κρίση που σοβεί διεθνώς και ιδιαίτερος στην Ευρώπη, θα επηρεάσει ακόμη πιο έντονα τη χώρα μας λόγω διαφόρων παραγόντων (οικονομικών, πολιτικών, θεσμικών) και ενδεχομένως στρεβλώσεων και άλλων ρυθμιστικών ατελειών στη λειτουργία των αγορών. Το ενεργειακό κόστος και η προμήθεια φυσικού αερίου από τη Ρωσία και αλλού, αποτελούν βασικές παραμέτρους της ενεργειακής εξίσωσης.

β) Την ίδια περίοδο και συγκεκριμένα

τον Οκτώβριο 2021, Ελλάδα και ΗΠΑ προσέβαλλαν στην αναθεώρηση της ελληνοαμερικανικής αμυντικής συμφωνίας, η οποία αντικαθιστά την ετήσια με επι' αόριστον ανανέωση και προβλέπει επέκταση βάσεων και χρήση εγκαταστάσεων στην Αλεξανδρούπολη. Η συμφωνία υπογράφεται σε εξαιρετικό κλίμα και με αντίστοιχες κυβερνητικές δηλώσεις.

γ) Την ίδια επίσης περίοδο η ελληνική ΔΕΠΑ διαπραγματεύεται με τη ρωσική Gazprom τις τιμές προμήθειας φυσικού αερίου στη χώρα μας, με τα δύο μέρη να υποστηρίζουν εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις ως προς τη μεθοδολογία και το πλαίσιο αναφοράς των τιμών αερίου που θα ισχύουν για τα επόμενα έτη. Λίγες μέρες πριν από το νέο έτος, κρίνεται απαραίτητο η μακρά εμπορική διαπραγμάτευση να αμβιβαστεί σε διακυβερνητική επικοινωνία. Ο Έλληνας πρωθυπουργός σπεύδει στη Ρωσία εν μέσω πολεμικού κλίματος στα ρωσο-ουκρανικά σύνορα, προκειμένου να συζητήσει τις τιμές αερίου με τον Ρώσο πρόεδρο. Λίγες ώρες μετά τη συνάντηση Μπτσότσκιν - Πούτιν ακολουθούν δηλώσεις του εκπροσώπου του Κρεμλίνου Ντμίτρι

Σήμερα πλέον, ο αγωγός χαρακτηρίζεται «μη βιώσιμος» και «πεδίο έντασης στην περιοχή», ενώ η υλοποίησή του καθίσταται εξαιρετικά αμφίβολη.

Πεσκόφ που αποκλείει οποιαδήποτε ειδική μεταχείριση της Ελλάδας και υποβιβάζει ξανά το θέμα σε επίπεδο ΔΕΠΑ - Gazprom. Ακολουθεί νέα επικοινωνία (τηλεφωνική) του Έλληνα πρωθυπουργού, αυτή τη φορά με τον Ρώσο πρωθυπουργό Μισούστιν. Εντέλει, οι διαπραγματεύσεις των δύο εταιρειών καταλήγουν την προπερασμένη εβδομάδα χωρίς γενναιοδικίες.

δ) Την προηγούμενη εβδομάδα, οι ΗΠΑ

με σχετικό non-paper (πλην «paper») προς την Αθήνα, τη Λευκωσία και το Τελ Αβίβ αίρουν τη στήριξη τους σε ένα εμβληματικό (καλώς ή κακώς) για την Ελλάδα ενεργειακό πρότζεκτ, τον αγωγό East Med, που φιλοδοξεί να μεταφέρει τα κοιτάσματα φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου στην Ευρώπη υποθαλάσσια διαμέσου της Ελλάδας. Τον αγωγό είχε στήριξει η Ε.Ε. με ένταξη του στα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού

Ενδιαφέροντος και χρηματοδότηση κοινοπολιτευτικών μελετών άνω των 50 εκατ. δολαρίων, θεωρώντας ότι υπηρετεί την ευρωπαϊκή πολιτική διαφοροποίησης των πηγών ενέργειας και απεξάρτησης από παραδοσιακούς παρόχους φυσικού αερίου. Τη στήριξη στον αγωγό είχαν εκφράσει και οι ΗΠΑ, για τους ίδιους ακριβώς λόγους και παρά τις σφοδρές αντιδράσεις της Τουρκίας: Διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας και ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρώπης. Η διακυβερνητική συμφωνία μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ και ακολούθως η «ιστορική», όπως χαρακτηρίστηκε από τα μέρη, «Συμφωνία East Med» τον Ιανουάριο του 2020 σε κλίμα πανηγυρικό, ήταν το επιστέγασμα μιας ισορροπίας (παρά τις κατά καιρούς επιφυλάξεις διαφόρων παραγόντων) διεθνούς αποδοχής και στήριξης. Σήμερα πλέον, ο αγωγός χαρακτηρίζεται «μη βιώσιμος» και «πεδίο έντασης στην περιοχή», ενώ η υλοποίησή του καθίσταται εξαιρετικά αμφίβολη.

Η παράλληλη, απροσδόκητη εξέλιξη και των δύο ανωτέρω πράξεων τους τελευταίους μήνες σε Μόσχα και Ουάσιγκτον ίσως είναι συγκυριακή, σίγουρα διδακτική

και πάντως όχι ευχάριστη. Συγκυριακή ή όχι, αφορά στο ίδιο διακύβευμα: την ενεργειακή ασφάλεια και τους μακροπρόθεσμους στόχους της ενεργειακής και εξωτερικής μας πολιτικής. Διδακτική, διότι υπενθυμίζει την ανάγκη διορατικής και ενεργητικής ενεργειακής και εξωτερικής πολιτικής. Και ασφαλώς όχι ευχάριστη, διότι αποδεικνύεται αναντίστοιχη των προσδοκιών μας. Αφήνω στους αναγνώστες την ενδεχόμενη υπαγωγή στα λόγια του Oscar Wilde περί φιλίας, κάποιος εκ των δύο ανωτέρω πράξεων σε Μόσχα ή Ουάσιγκτον. Ισως μάλιστα με την υπόμνηση και κάποιων ακόμη λόγων του εκκεντρικού Ιρλανδού: Laughter is not at all a bad beginning for a friendship, and it is far the best ending for one. Τα γέλια είναι μία εξαιρετική αρχή για την έναρξη μιας φιλίας και ο απολύτως καλύτερος τρόπος για το τέλος της.

* Ο κ. Νικόλαος Φαραντούρης είναι καθηγητής της Ευρωπαϊκής Εδρας Jean Monnet στο Δίκαιο Ενέργειας και Ανταγωνισμού και διευθυντής Μεταπτυχιακών στην Ενέργεια στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Οι προοπτικές φωτογραφίες της νέας Μακαρίου παρουσιάζουν μια πολύ διαφορετική εικόνα της λεωφόρου σε σχέση με την σημερινή. Οι απόψεις από πλευράς των επιχειρηματιών για το ποια εικόνα θα πρέπει να επικρατήσει δίστανται.

Μαζεύουν υπογραφές για το καθεστώς της Μακαρίου

Επιχειρηματίες της περιοχής συνδέουν την εμπορικότητα του δρόμου με τη διέλευση οχημάτων και προειδοποιούν για καταστροφικό σενάριο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Συνεχίζεται το σήριαλ για τη λεωφόρο Μακαρίου και το κυκλοφοριακό προφίλ το οποίο θα κρατήσει τελικά η Λεωφόρος. Τα τελευταία 24ωρα, το θέμα ήταν στο επίκεντρο των συζητήσεων, ενώ κορυφώθηκε μετά την απόφαση του ομίλου Χ.Α. Παπαέλληνα να παγώσει τις επενδύσεις του στην λεωφόρο, επικαλούμενος τις αλλαγές στο κυκλοφοριακό καθεστώς της λεωφόρου. Η απόφαση Παπαέλληνα χαρακτηρίστηκε ως μεμονωμένη από πλευράς των επιχει-

Τις επόμενες ώρες θα κυκλοφορήσει υπόμνημα υπογραμμένο από μερίδα καταστηματορχών, με το οποίο επιχειρηματολογούν υπέρ της διακίνησης στη λεωφόρο από το ευρύ κοινό, με ιδιωτικά αυτοκίνητα και λεωφορεία.

ρηματιών της περιοχής, ενώ στην αντίπερα όχθη βρίσκεται μερίδα αυτών, η οποία τάσσεται σθεναρά υπέρ της άποψης ότι η Μακαρίου θα πρέπει να παραμείνει ανοικτή για τα οχήματα, έστω κι αν αυτό δεν ήταν ο αρχικός σχεδιασμός. Κάτι που καταδεικνύουν άλλωστε και οι σχετικές φωτογραφίες κυκλοφορίας οχημάτων. Όπως πληροφορείται η «Κ», τις προηγούμενες ημέρες έγιναν επαφές και συζητήσεις μεταξύ των επιχειρηματιών της Μακαρίου και κατέληξαν στη δημιουργία *ad ad hoc* επιτροπής, η οποία θα αναλάβει να υποστηρίξει την άποψη της διέλευσης οχημάτων στην λεωφόρο. Τις επόμενες ώρες, αναμένεται ότι θα κυκλοφορήσει σχετικό υπόμνημα το οποίο θα

Το γεγονός ότι το κυκλοφοριακό καθεστώς της λεωφόρου βρίσκεται καθημερινό στο προσκήνιο, καθώς και το θολό τοπίο για το τι θα επικρατήσει τελικά, δεν εξυπηρετούν την εμπορικότητα του δρόμου, αφού κρατούν τον κόσμο μακριά από την Μακαρίου.

φέρει τις υπογραφές αριθμού επιχειρηματιών/ καταστηματορχών της Μακαρίου και των παράδρομων και θα κοινοποιηθεί σε όλους όσοι εμπλέκονται στο ζήτημα.

Την θέλουν ανοικτή

Στο εν λόγω υπόμνημα γίνεται λόγος για την ανάγκη ομαλής και απρόσκοπτης διακίνησης των πολιτών και για εύκολη πρόσβασή τους στον κεντρικό εμπορικό δρόμο της πρωτεύουσας, ως απαραίτητο συστατικό για την διασφάλιση της εμπορικής βιωσιμότητας του συνόλου των καταστημάτων της περιοχής. Στην ουσία, οι υπογράφοντες καταστηματοάρχες ζητούν όπως η Μακαρίου παραμείνει ανοικτή στην κυκλοφορία και εισηγούνται τέσσερις

ρυθμίσεις. Κατ' αρχάς, εισηγούνται την μονοδρόμηση της Λεωφόρου Μακαρίου στη συμβολή των λεωφόρων Σπύρου Κυπριανού-Διγενή Ακρίτα με κατεύθυνση προς την λεωφόρο Ευαγόρου. Κατά δεύτερο, προτείνουν όπως η αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας της Μακαρίου, χρησιμοποιείται αποκλειστικά από δημόσια οχήματα Αστικής Κυκλοφορίας (λεωφορεία) και η δεξιά λωρίδα από ιδιωτικά οχήματα. Όσον αφορά τα ιδιωτικά οχήματα, εισηγούνται όπως τους επιτρέπεται η στροφή προς τα δεξιά, με κατεύθυνση την λεωφόρο Στασινοπούλου και τους παράδρομους Άννης Κομνηνής, Ήρας και Μπουμπουλίνας. Τέλος, στο υπόμνημα αναφέρεται ότι η παράδρομος Γρηγορίου Ξενοπούλου και Άν-

νης Κομνηνής θα πρέπει να λειτουργούν αντίστροφα, ώστε να είναι εφικτή η επαναφορά από τη λεωφόρο Στασινοπούλου στη λεωφόρο Μακαρίου.

Εκτιμούν ότι με τις πιο πάνω ρυθμίσεις, θα δοθεί η ευκαιρία για εύκολη πρόσβαση σ' όλη την παρακείμενη περιοχή ενώ με δεδομένη την εύκολη στάθμευση (πρόσβαση σε 14 χώρους στάθμευσης) αυτό θα διευκολύνει το αγοραστικό κοινό, θα αποφευχθεί η απομόνωση της περιοχής και θα αποκλειστεί ο κίνδυνος, όπως αναφέρουν, ενδεχόμενης γκετοποιήσεως της Μακαρίου, διατηρώντας τις συνθήκες ασφάλειας για την συγκεκριμένη και ευρύτερη περιοχή. Μιλώντας στην «Κ» ο Νίκος Βασιλείου, εκπρόσωπος της συγκε-

κριμένης επιτροπής, ανέφερε ότι με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί η γρήγορη οδική πρόσβαση προς όλες τις κατευθύνσεις. Θέση των επιχειρηματιών που υπογράφουν το υπόμνημα είναι ότι η προτεινόμενη προσέγγιση ακολουθείται στην πλειοψηφία των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων, όπως η Oxford Street στο Λονδίνο. Σύμφωνα με τον κ. Βασιλείου, οι εν λόγω θέσεις υποστηρίζονται από την πλειοψηφία των εμπορευόμενων στην περιοχή (Μακαρίου, Κομνηνής, Ήρας, Μπουμπουλίνας, Ξενοπούλου, Αγίας Ελένης και Στασινοπούλου) και το υπόμνημα θα υπογραφεί από το 80% αυτών. Μαζί με το υπόμνημα, θα κυκλοφορήσει και σχετικός χάρτης ο οποίος θα αποτυπώνει τις προτεινόμενες αλλαγές.

Ικανοποιούν οι τζίροι

Το γεγονός ότι το κυκλοφοριακό καθεστώς της λεωφόρου βρίσκεται καθημερινό στο προσκήνιο, καθώς και το θολό τοπίο για το τι θα επικρατήσει τελικά, είναι γεγονός ότι δεν εξυπηρετούν την εμπορικότητα του δρόμου, ενώ εκφράζεται η εκτίμηση ότι το παρόν σκηνικό κρατά τον κόσμο μακριά από την Μακαρίου. Πάντως, στις εβδομάδες που προηγήθηκαν, υπήρξαν θετικά δείγματα από πλευράς επισκεψιμότητας και αγορών. Οι πρώτες εκτιμήσεις μερίδας επιχειρηματιών της περιοχής σκιαγραφούν ένα πιο *high end* προφίλ καταναλωτών σε σχέση με τα κλειστά εμπορικά κέντρα. Όπως αναφέρουν, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχει μεγάλη προοπτική ώστε η λεωφόρος να είναι εμπορική αντίπαλο των κλειστών εμπορικών κέντρων, ενώ φαίνεται ότι ήδη υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες ο τζίρος καταστημάτων στη Μακαρίου ήταν ψηλότερος από τον τζίρο των αντίστοιχων καταστημάτων στα εμπορικά κέντρα. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι οι επισκέπτες-πελάτες των καταστημάτων της Μακαρίου επισκέπτονται στοχευμένα την περιοχή για να ψωνίσουν.

Κανονικά το ξενοδοχείο Νυχ

Το πάγωμα για τα εμπορικά ανοίγματα των Beauty Line, Holland and Barret και ενός νέου project καταστήματος καλλυντικών από πλευράς του Ομίλου Χ.Α.ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ, φαίνεται να μην ακολουθείται, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, από άλλους επιχειρηματίες που είχαν κλείσει το μάτι στη Μακαρίου. Για παράδειγμα το Beas Bar στη Μακαρίου, παραμένει στον προγραμματισμό, αν και θα προηγηθούν τα ανοίγματα σε άλλα σημεία προτού έρθει η σειρά της Μακαρίου. Κανονικά προχωρούν οι διαδικασίες και για το πρώην Sítio, ενώ τον Απρίλιο του 2022 θα θα ξεκινήσουν οι κατασκευαστικές εργασίες για το ξενοδοχείο NYX Λευκωσίας, στην καρδιά της Μακαρίου. Όπως αναφέρεται από πλευράς της εταιρείας, δεν αναμένεται να επηρεαστούν τα πάντα της λόγω του κυκλοφοριακού καθεστώτος της λεωφόρου, ενώ εκφράζεται η άποψη ότι το ξενοδοχείο θα προσαρμοστεί σε όποια δεδομένα τελικά ισχύσουν. Μιλώντας στην «Κ» ο διευθυντής του έργου Μιχάλης Μουρουζίδης, ανέφερε ότι από την έναρξή τους, οι εργασίες ολοκληρώνονται σε 16-18 μήνες. Ως εκ τούτου, εντός του 2023, αναμένεται να ολοκληρωθούν των εργασιών. Πρόκειται για επένδυση γύρω στα 30 εκατ. ευρώ με το κόστος των κατασκευαστικών εργασιών να κυμαίνεται στα 22 εκατ. ευρώ.

Ανακαμπτε η ζήτηση εμπορικών ακινήτων στην Αθήνα

Ανοδικά κινούνται τα ενοίκια στην Ερμού, μεγάλη κινητικότητα στα εμπορικά κέντρα στην Ελλάδα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΓΛΟΥ**

Από τα μεγάλα εμπορικά κέντρα και την οδό Ερμού φαίνεται πως ξεκινά η ανάκαμψη της ζήτησης εμπορικών ακινήτων, καθώς διαφαίνεται πως έχει αρχίσει να ξεπερνιέται το πλήγμα που προκάλεσε η πανδημία. Η εξέλιξη αυτή αντανακλάται και στις τιμές των ενοικίων, που έχουν αρχίσει να κινούνται ελαφρώς ανοδικά. Για παράδειγμα, σύμφωνα με στοιχεία της Proprius, εταιρείας παροχής υπηρεσιών συμβούλων ακινήτων, στην οδό Ερμού το ύψος του ενοικίου για ένα κατάστημα υψηλής προβολής, πλησίον της πλατείας Συντάγματος, διαμορφώνεται σε 260 ευρώ/τ.μ., από 250 ευρώ/τ.μ. στις αρχές του 2021.

Παράλληλα, βέβαια, κινητικότητα αναφορικά με νέες μισθώσεις έχει αρχίσει πλέον να καταγράφεται και στις υπόλοιπες δημοφιλείς εμπορικές πιάτσες, με δεδομένο άλλωστε ότι η προσφορά στα σημεία υψηλής ζήτησης, διαχρονικά, παραμένει περιορισμένη. Για παράδειγμα, στο νέο εμπορικό πάρκο που ανέπτυξε η Ten Brinke στην οδό Πειραιώς και αγοράσε πρόσφατα η Trade Estates έχουν συμφωνήσει να μισθώσουν χώρους αλυσίδες όπως οι AB Βασιλόπουλος, Μουστάκας, McDonald's και LCWaikiki. Αντίστοιχα, στο εμπορικό πάρκο River West Open, που εγκαινιάστηκε πέρυσι τον Ιούλιο από την Noval Property, έχουν μισθώσει χώρους αλυσίδες όπως οι Decathlon, Κωστόβολος και Μουστάκας. Κινήσεις έχουν γίνει και στο Golden Hall στο Μαρούσι, όπου εγκαινιάστηκε νέο κατάστημα 3.200 τ.μ. της Zara, αλλά κι ένα κατάστημα της αλυσίδας Kayak, ενώ στο The Mall Athens ξεχωρίζει η άφιξη του πρώτου IKEA εντός εμπορικού κέντρου.

Τα επόμενα χρόνια, πάντως, φαί-

Στο εμπορικό πάρκο River West Open, που εγκαινιάστηκε πέρυσι τον Ιούλιο, έχουν μισθώσει χώρους αλυσίδες όπως οι Decathlon, Κωστόβολος και Μουστάκας.

Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας αναμένεται να προστεθούν τουλάχιστον 250.000 τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων και εμπορικών πάρκων.

νεται πως θα υπάρξει σημαντική μετατόπιση προς τα εμπορικά κέντρα νέας γενιάς, τα οποία βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης και αναμένεται να αλλάξουν την εικόνα στην αγορά των εμπορικών ακινήτων, χωρίς επί του παρόντος να είναι εύκολη η πρό-

βλεψη του πώς θα κινηθεί η ζήτηση από τις εμπορικές αλυσίδες. Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας αναμένεται να προστεθούν τουλάχιστον 250.000 τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων και εμπορικών πάρκων, εφόσον προχωρήσουν οι επενδύσεις που σχεδιάζονται. Μόνο στο Ελληνικό δρομολογούνται νέοι εμπορικοί χώροι επιφάνειας 180.000 τ.μ., μεταξύ των οποίων και το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της χώρας, το Vouliagmenis Mall, επιφάνειας 130.000 τ.μ. Πάνοσιον αυτού θα δημιουργηθεί το νέο εμπορικό πάρκο της Trade Estates του ομίλου Φουρλή, επιφάνειας 30.000 τ.μ., ενώ άλλα 19.000 τ.μ. θα προκύψουν από την ανάπτυξη του εμπορικού κέντρου Marina Galleria, που

θα κατασκευαστεί στο παράκτιο τμήμα της έκτασης του Ελληνικού, στον Αγίο Κοσμά, και προβλέπεται να φιλοξενήσει 100 καταστήματα. Εξ αυτών, τα 70 θα αφορούν οικούς μόδας και τα υπόλοιπα 30 θα είναι χώροι εστίασης. Οι εν λόγω αναπτύξεις αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2025.

Για να αντληθεί κάποιος το μέγεθος των νέων επενδύσεων αρκεί να υπολογίσει ότι το σημερινό απόθεμα εμπορικών κέντρων στο σύνολο της Αττικής διαμορφώνεται περίε των 353.000 τ.μ., σύμφωνα με στοιχεία της Proprius. Ουσιαστικά, δηλαδή, θα υπάρξει μια αύξηση της προσφοράς κατά τουλάχιστον 50% μόνο από τα έργα στο Ελληνικό. Την

ίδια στιγμή, νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες αναμένονται στο ημιτέλες εμπορικό κέντρο στον Βοτανικό, που εκτιμάται ότι θα «ξαναζωντανέψει» μετά τις πρόσφατες θετικές εξελίξεις αναφορικά με την ενεργοποίηση του σχεδίου της Διπλής Ανάπτυξης. Υπενθυμίζεται ότι για να κατασκευαστεί το νέο γήπεδο του Παναθηναϊκού στον Βοτανικό θα πρέπει να προχωρήσει και το σχέδιο για το εμπορικό κέντρο, που είναι «πακέτο» της Διπλής Ανάπτυξης. Το ακίνητο βρίσκεται σήμερα στα χέρια των τραπεζών Alpha Bank και Τρ. Πειραιώς, αλλά δεν υπάρχει προς το παρόν συμφωνία με κάποιον στρατηγικό επενδυτή για την ανάπτυξη του κτιρίου.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Το block chain στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Το blockchain είναι ένας κατανεμημένος λογιστικός κατάλογος όπου ψηφιακές ομάδες συναλλαγών καταγράφονται και αποθηκεύονται σε ένα αποκεντρωποιημένο δίκτυο. Επειδή δεν υπάρχει κάποιος κεντρικός που να ρυθμίζει τη λειτουργία του, είναι πολύ δύσκολο να γίνει παρέμβαση από κάποιον τρίτο με σκοπό να διαταράξει την αλληλουχία και τη λειτουργικότητά του. Σύμφωνα με την έρευνα της Deloitte «Global Blockchain Development Survey» για το 2022 το 76% των στελεχών πιστεύει ότι τα επόμενα 5 με 10 χρόνια τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία θα είναι οι άμεσοι ανταγωνιστές των παραδοσιακών νομισμάτων. Πρόκειται λοιπόν για μια πραγματική επανάσταση στον τρόπο που επενδύουμε και συναλλασσόμαστε, με την τεχνολογία του blockchain να είναι καταλυτική στη μεταμόρφωση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Το βασικό στοιχείο που θα φέρει αυτή η τεχνολογία είναι η βελτιστοποίηση της διαφάνειας που τόσο έχουμε ανάγκη ειδικά στην Κύπρο μετά από ό,τι πέρασε τα χρόνια μέχρι το 2013 με τα γνωστά αποτελέσματα, λόγω της κακής διακυβέρνησης και των κακών διαδικασιών που είχαμε στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Έτσι θα μειωθεί δραματικά η πιθανότητα απάτης ή και νιβαλισμού του συστήματος. Λόγω της μεγάλης ταχύτητας αλλά και επειδή είναι πολύ πιο εύκολο μέσω της τεχνολογίας blockchain να γίνουν και να παρακολουθούνται πληρωμές και συναλλαγές, δυσκολεύει πολύ το έργο των απατευνώνων να παρέμβουν με τεχνολογικά μέσα για να αποσπάσουν τα ποσά που διακινούνται. Ένα ακόμα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα είναι και η μείωση του κόστους των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, διότι μέσω *fintech* εταιρειών που βασίζουν τις πλατφόρμες τους σε blockchain, τα κόστη μειώνονται αφού αντί να χρησιμοποιούνται φυσικοί σύμβουλοι, κάποιος μπορεί να χρησιμοποιήσει έναν ψηφιακό για να δει πώς θα διαχειριστεί τα περιουσιακά του στοιχεία. Αυτό σημαίνει ότι μια *fintech* εταιρεία χρησιμοποιεί λιγότερο προσωπικό και το οικονομικό όφελος των χαμηλών λειτουργικών εξόδων έχει αντίκρουση στους πελάτες της και την ίδια ώρα οι αποφάσεις είναι πιο αντικειμενικές αφού η συμβουλή τη δίνει αλγόριθμος. Βλέπουμε λοιπόν ότι ένας νέος κόσμος ανοίγεται για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες με οδηγό για τα επόμενα χρόνια το blockchain, το οποίο θα συμβάλει στον τομέα αυτό ώστε να λειτουργεί πιο γρήγορα, πιο εύκολα, πιο οικονομικά και με μεγαλύτερη ασφάλεια.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Ρεκôr πωλήσεων στην Ευρώπη για ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα

Ανω του 20% των νέων I.X. που αγοράστηκαν τον Δεκέμβριο κινούνται με μπαταρίες

Η **ηλεκτροκίνηση** είναι μονόδρομος και αυτό καθίσταται ολοένα και πιο εμφανές σε διεθνή κλίμακα. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βρετανίας και σε προκαταρκτικό επίπεδο τον μήνα Δεκέμβριο για πρώτη φορά στην Ιστορία πουλήθηκαν περισσότερα αυτοκίνητα με μπαταρίες απ' ό,τι πετρελαιοκίνητα. Και αυτό σημαίνει, όπως αναφέρει σχετικώς σε δημοσίευσή της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, ότι οι οδηγοί εξακολουθούν να επιλέγουν τα αμάξια με τις επιδοτήσεις, τα οποία δεν εκπέμπουν παρά μηδενικούς ρύπους, σε σύγκριση με όσα εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα για να κινηθούν – και μάλιστα όσα εξαρτώνται από το πετρέλαιο, το οποίο στιγματίστηκε ιδιαίτερα το 2015 με αφορμή το σκάνδαλο εξαπάτησης των Αρχών από τη Volkswagen, που αφορούσε τον έλεγχο ρύπων των ντιζελοκίνητων αυτοκινήτων της.

Σε δεκαοκτώ ευρωπαϊκές αγορές, συμπεριλαμβανομένων και της Βρετανίας, άνω του ενός πέμπτου των νέων αυτοκινήτων που πουλήθηκαν τον τελευταίο μήνα του 2021 κινούνταν αποκλειστικά με μπαταρίες, σύμφωνα με στοιχεία από την ανεξάρτητη εταιρεία αναλύσεων και μελετών του κλάδου των αυτοκινήτων Matthias Schmidt, που συγκεντρώθηκαν για λογαριασμό της εφημερίδας Financial Times. Αναφορικά τώρα με τα πετρελαιοκίνητα αμάξια, συμπεριλαμβανομένων και των υβριδικών ντιζελοκίνητων, αυτά αντιστοιχούσαν σε ποσοστό μικρότερο

Οι πωλήσεις των πετρελαιοκίνητων οχημάτων βαίνουν συνεχώς μειούμενες.

από το 19% των πωλήσεων. Παράγοντες οι οποίοι επηρέασαν ευμενώς τους καταναλωτές, ώστε να στραφούν στη νέα τεχνολογία αυτοκίνησης, είναι το ότι πολλές κυβερνήσεις στη Γηραιά Ήπειρο επιδοτούν αυτά τα αυτοκίνητα, αλλά και το ότι η Ε.Ε. εισήγαγε αυστηρότερους κανονισμούς, οι οποίοι υποχρεώνουν τις αυτοκινητοβιομηχανίες να πουλήσουν περισσότερα οχήματα χαμηλών ρύπων. Το τελευταίο τρίμηνο του 2021 η στροφή προς τα ηλεκτροκίνητα επιταχύνθηκε. Η δε καλιφορνέζικη Tesla αποδείχθηκε σαφώς καλύτερη από τις ανταγωνίστριές της να προσαρμόζεται στη συμφύρση, η οποία παρα-

Η Volkswagen διατήρησε την κορυφαία θέση της στα οχήματα με μπαταρίες στη Δυτική Ευρώπη το 2021, πουλώντας περισσότερα από 310.000 αυτοκίνητα επί συνόλου 3,5 εκατομμυρίων.

τηρείται στο διεθνές σύστημα εφοδιαστικής αλυσίδας, διαθέτοντας στην αγορά έναν αριθμό-ρεκόρ 309.000 οχημάτων. Συν τοις άλλοις, τον Δεκέμβριο και οι ευρωπαϊκές κατασκευάστριες αμαζιών προώθησαν επίσης τα ηλεκτρικά τους οχήματα, ώστε να περιορίσουν το ανθρακικό αποτύπωμα του ευρύτερου στόλου τους και να αποφυγούν σχετικά πρόστιμα από τις Βρυξέλλες. Ως αποτέλεσμα της στροφής στην ηλεκτροκίνηση τον μήνα Δεκέμβριο πουλήθηκαν 176.000 αμάξια με μπαταρίες στη Δυτική Ευρώπη, γεγονός το οποίο αποτέλεσε και αριθμό-ρεκόρ στα χρονικά. Επιπλέον, σε σχέση με τις αντίστοιχες

πωλήσεις του Δεκεμβρίου του 2020, τον Δεκέμβριο του 2021 οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 6%.

Τον εν λόγω μήνα στο πεδίο όσων αυτοκινήτων κινούνται με πετρέλαιο πουλήθηκαν στη δυτικοευρωπαϊκή αγορά σχεδόν 160.000 μονάδες. Αξίζει να σημειωθεί πως, απ' ns στιγμής αποκαλύφθηκε η απάτη των γερμανικού κολοσσού της Volkswagen, η οποία παραπλάνωσε τις Αρχές ως προς τις δοκιμές εκπομπών ρύπων μέσω έξιπυου λογισμικού εγκατεστημένου σε 11 εκατ. οχήματα, οι πωλήσεις πετρελαιοκίνητων βαίνουν μειούμενες. Το 2015, όταν συνέβη η αποκάλυψη, τα ντιζελοκί-

ντα αντιστοιχούσαν στο ήμισυ όσων πωλούνταν στις δεκαοκτώ μεγαλύτερες αγορές της Ε.Ε. «Το πένθημο εμβάτηριο για τα πετρελαιοκίνητα αμάξια παλαιώνει συνεχώς από τον Σεπτέμβριο του 2015 με το ντιζελγκέιτ, αναγκάζοντας τη VW να καταρτίσει μέσα σε 30 ημέρες το πρώτο σχέδιο για το ηλεκτρικό μοντέλο της ID.3», επισημαίνει η εταιρεία Matthias Schmidt. Τέλος αναφέρεται πως ο γερμανικός κολοσσός διατήρησε την κορυφαία θέση του στα αμάξια με μπαταρίες στη Δυτική Ευρώπη το 2021, πουλώντας περισσότερα από 310.000 αυτοκίνητα επί συνόλου 3,5 εκατομμυρίων.

280% σε ένα χρόνο έχει αυξηθεί η τιμή του λιθίου

Η **τεράστια** μεταστροφή των αυτοκινητοβιομηχανιών στην εποχή των μπαταριών προϋποθέτει και τις υψηλές προμήθειές τους σε λίθιο, το οποίο ειδικά για τις Ηνωμένες Πολιτείες είναι ένα αγαθό εν ανεπαρκεία. Σχεδόν κάθε μεγάλη αυτοκινητοβιομηχανία έχει ανακοινώσει τη μετάβασή της στην εποχή των ηλεκτρικών οχημάτων, η Tesla διέθεσε στη διεθνή αγορά σχεδόν 1 εκατομμύριο αμάξια και μια ολιγάριθμη ομάδα νέων εταιρειών, όπως οι Rivian και η Lucid, προωθεί τα νέα της μοντέλα αντίστοιχα, όπως αναφέρει το ειδησεογραφικό δίκτυο CNBC. Όλα αυτά για να μπορέσουν να τεθούν σε λειτουργία χρειάζονται μπαταρίες, άρα και λίθιο. Η αύξηση στην παραγωγή ηλεκτρικών αμαζιών θα πυροδοτήσει και το 90% και πλέον της ζήτησης για λίθιο έως το 2030, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Benchmark Mineral Intelligence. Ωστόσο, το εν λόγω μετάλλευμα δεν απαντά μόνο στα οχήματα, αλλά και στα κινητά μας, στους υπολογιστές, στα φάρμακα, στα λιπαντικά και στα κεραμικά, ενώ θεωρείται μείζονος σημασίας για την αποθήκευση της ηλεκτρικής και της αιολικής ενέργειας. «Θα μπορούσαμε να το παραλληλίσουμε με το αίμα στον ανθρώπινο οργανισμό», επισημαίνει ο Τζον Εβανς, διευθύνων σύμβουλος της канаδικής εταιρείας λιθίου Lithium Americas. «Αφορά τη χημεία πίσω από τον μηχανισμό λειτουργίας των μπαταριών ιόντων. Παραμένει ο κοινός παρονομαστής στις τεχνολογίες όλων των μπαταριών, ακόμη και αν αυτή τη στιγμή προσανατολιζόμαστε στις μπαταρίες νέας γενιάς». Αυτό το σημαντικότατο μετάλλευμα στις επαναφορτιζόμενες μπαταρίες έχει την προσαυμία «λευκός χρυσός». Το δε αγοραστικό ενδιαφέρον εκτοξεύεται συνεχώς και η τιμή του βαίνει αυξανόμενη. Από πέρυσι τον Ιανουάριο έχει ενισχυθεί 280% και σήμερα πλέον η παλαιά εκδοχή της επάρκειας σε πετρέλαιο έχει αντικατασταθεί από την επάρκεια σε λίθιο. Παρά ταύτα, στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών η επίτευξη αυτού του στόχου απέχει παρασάγγας. Και αυτό διότι μόλις το 1% του μεταλλεύματος παγκοσμίας παράγεται στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τη γεωλογική έρευνα ΗΠΑ. Το 80% και πλέον του λιθίου σε παγκόσμια κλίμακα εξορύσσεται στην Αυστραλία, στη Χίλντ και στην Κίνα. Και η Κίνα ελέγχει περισσότερο από το μισό της επεξεργασίας του, ενώ διατηρεί το 75% των μεγάλων εργοστασίων μπαταριών ιόντων λιθίου στον κόσμο.

Εως τη δεκαετία του 1990, πάντως, οι ΗΠΑ πρωτοπορούσαν στην παραγωγή του, ενώ διατηρούν και υψηλά αποθέματα, συγκεκριμένα σχεδόν 8 εκατομμύρια μετρικούς τόνους, όπως αναφέρει η γεωλογική έρευνα. Η χώρα συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πέντε κορυφαίες με αυτό το κριτήριο στον κόσμο. Αυτή τη στιγμή λειτουργεί μόνον ένα ορυχείο στη Νεβάδα, αλλά η κυβέρνηση Μπάιντεν επιθυμεί να ανανεώσει την παραγωγή, την επεξεργασία και την κατασκευή μπαταριών.

Τέλος, έως το 2030 ο στόχος είναι το ήμισυ αυτοκινήτων που πωλούνται στις ΗΠΑ να είναι ηλεκτρικά, ενώ υπό μελέτη βρίσκονται ορισμένα έργα λιθίου στη Νεβάδα, στη Βόρεια Καρολίνα, στην Καλιφόρνια και στο Αρκάνας.

Σχεδόν κάθε μεγάλη αυτοκινητοβιομηχανία έχει ανακοινώσει τη μετάβασή της στην εποχή των ηλεκτρικών οχημάτων,

Υπερδιπλασιάστηκε ο πλούτος των πλουσίων μέσα στην πανδημία

Η **πανδημία** υπερδιπλασίασε τον πλούτο των πλουσιότερων ανθρώπων του κόσμου, καθώς από τον Μάρτιο του 2020 και μετά το άθροισμα των περιουσιών των βαθυπύλων από 700 δισ. δολ. έφτασε στο 1,5 τρις. δολ. Τα εντυπωσιακά στοιχεία έδωσε στη δημοσιότητα η οργάνωση κατά της φτώχειας και του αποκλεισμού Oxfam, που επισημαίνει πως την ίδια στιγμή γινόταν φτωχότερο το 99% του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ 160 εκατομμύρια άνθρωποι διολισθάναν σε βαθύτατη ένδεια.

Το ίδιο διάστημα έγινε φτωχότερο το 99% του παγκόσμιου πληθυσμού, σύμφωνα με έκθεση της Oxfam.

Πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο είναι ο Ελον Μασκ, επικεφαλής της Tesla και της SpaceX. Η περιουσία του αυξήθηκε κατά 1.000% από τον Μάρτιο του 2020, σύμφωνα με την οργάνωση κατά της φτώχειας και του αποκλεισμού.

Καταγράφονται, πάντως, μεγάλες αποκλίσεις στον βαθμό αύξησης του πλούτου καθενός εκ των μεγιστών του κόσμου.

Οι σχετικές εκθέσεις της Oxfam βασίζονται στον κατάλογο διεσκατομμυριούχων του Forbes, καθώς και στην επίσημη έκθεση της Credit Suisse για τον παγκόσμιο πλούτο που από το 2000 και μετά παραθέτει κάθε χρόνο διεξοδικά στοιχεία για την κατανομή του πλούτου σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ετσι, οι δέκα πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου είναι οι Ελον Μασκ, επικεφαλής της Tesla και της SpaceX, Τζεφ Μπέζος, επικεφαλής της Amazon, Μπιρνάρ Αρνό και η οικογένειά του της γαλλικής βιομηχανίας ειδών πολυτελείας LVMH, Μπιλ Γκέιτς και Στιβ Μπάιλερ, ιδρυτές της Microsoft, Λάρι Ελσον, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Oracle, Λάρι Πέιτζ και Σεργκέι Μπριν, ιδρυτές της Google,

Μαρκ Ζούκερμπεργκ, ιδρυτής και επικεφαλής της Facebook, και ο Αμερικανός μεγαλοεπενδυτής Γουόρεν Μπάφετ. Όπως προκύπτει, όμως, από τα στοιχεία των δύο εκθέσεων, ενώ ο πλούτος του Ελον Μασκ αυξήθηκε στη διάρκεια της πανδημίας κατά 1.000%, η αύξηση της πανδημίας αυξήθηκε κατά 16 εκατομμύρια άτομα ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν με λιγότερο από 5,5 δολάρια την ημέρα. Πρόκειται για το επίπεδο ζωής που έχει ορίσει η Παγκόσμια Τράπεζα ως το όριο βιοτικού επιπέδου, κάτω από το οποίο ορίζεται η φτώχεια στις χώρες με μεσαίο εισόδημα και άνω του μεσαίου. Η πανδημία όμως ανάγκασε τις αναπτυσσόμενες χώ-

ρες να μειώσουν τις κοινωνικές δαπάνες για να αντιμετωπίσουν το αυξανόμενο χρέος τους, αφήνοντας, έτσι, εκατομμύρια πολίτες τους να διολισθήσουν σε βαθύτατη ένδεια.

Η Oxfam υπογραμμίζει, άλλωστε, πως εξαιτίας της πανδημίας έχει αντιστραφεί σε μεγάλο βαθμό η πρόοδος ως προς την εξίσωση των δύο φύλων, καθώς σήμερα έχουν εργασία 13 εκατομμύρια γυναίκες λιγότερες από όσες είχαν το 2019, ενώ τουλάχιστον 209 εκατομμύρια κορίτσια κινδυνεύουν να μην επιστρέψουν ποτέ στο σχολείο. Στη σχετική έκθεσή της η Oxfam τονίζει πως ακόμη και στη διάρκεια μιας παγκόσμιας κρίσης, τα άδικα οικονομικά μας συστήματα παρέχουν στήριξη στους πλουσιότερους, αλλά δεν προστατεύουν τους φτωχότερους». Καλεί, άλλωστε, τις κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα ώστε να μειώσουν στα-

δικά την ακραία φτώχεια και την ακραία ανισότητα επιβάλλοντας περιορισμούς στον πολύ μεγάλο πλούτο μέσω της φορολογίας και εφαρμόζοντας μέτρα που μειώνουν την ανισότητα, επιδιώκοντας να μετατοπίσουν δύναμη σε άλλα κλίμακα της οικονομίας και της κοινωνίας.

Σημειώτέον ότι η Oxfam υπολογίζει τον πλούτο των ανθρώπων βάσει της ακίνητης περιουσίας τους – γη, κατοικίες αλλά και μετοχές ή άλλα αξιόγραφα, αφού πρώτα αφαιρέσει τυχόν χρέη τους. Δεν συνεκτιμά, όμως, μισθούς ή άλλα εισοδήματα. Εκεί, ως εκ τούτου, επικριθεί ότι χρησιμοποιεί μια παραπλανητική μεθοδολογία, δεδομένου ότι ένας φοιτητής με φοιτητικό δάνειο, αλλά καλές προοπτικές για υψηλές αποδοχές στο μέλλον, μπορεί να κατατάσσεται στους φτωχούς του κόσμου με τα κριτήρια της Oxfam.

Κατεβάζει ταχύτητα η κινεζική οικονομία

Σημάδια επιβράδυνσης παρουσιάζει η οικονομία της Κίνας, καθώς το τέταρτο τρίμηνο του 2021 σημείωσε ανάπτυξη μόλις 4%, που ήταν και ο χαμηλότερος των τελευταίων 18 ετών. Σε ετήσια βάση, βέβαια, το κινεζικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 8,1% αλλά, όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, το μέγεθος της ανάπτυξης είναι παραπλανητικό, καθώς αντανάκλα την ανάκαμψή της από την ιστορικά πρωτοφανή κατάρρευση της οικονομικής δραστηριότητας που γνώρισε η χώρα κατά τους πρώτους μήνες του 2020. Οσον αφορά, άλλωστε, την ανάπτυξη του τέταρτου τριμήνου, υπερέβη μεν τις προβλέψεις των οικονομολόγων,

Το δ' τρίμηνο του 2021 σημείωσε ανάπτυξη 4%, που ήταν ο χαμηλότερος ρυθμός των τελευταίων 18 ετών.

αλλά υπολείπεται ως προς τον ρυθμό του 6,5% που είχε σημειώσει το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020.

Το Πεκίνο διαβλέπει, έτσι, τον κίνδυνο περαιτέρω επιβράδυνσης δεδομένου ότι η κινεζική οικονομία έχει πληγεί από την παραλλαγή «Ο μικρον» και έχει αναγκαστεί να καταφύγει και πάλι σε αρκετά επιθετικά περιοριστικά μέτρα. Ως εκ τούτου η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση προς την οποία κινούνται ή ετοιμάζονται να κινηθούν οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο και μείωσε το βασικό επιτόκιο δανεισμού για πρώτη φορά μετά τον Απρίλιο του 2020. Όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, η χώρα οδεύει προς το κινεζικό νέο έτος τον επόμενο μήνα ενώ αντιμετωπίζει, αν όχι τη χειρότερη, τουλάχιστον

Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση από τις περισσότερες κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο και μείωσε το βασικό επιτόκιο δανεισμού για πρώτη φορά μετά τον Απρίλιο του 2020.

χιστον μια από τις χειρότερες συγκυρίες που έχει γνωρίσει η οικονομία της.

Μιλώντας στους Financial Times ο Νινγκ Τζίντζε, επικεφαλής της NBS, τόνισε πως η Κίνα έχει μεν κατορθώσει να διατηρήσει μια σταθερή ανάκαμψη και να θέσει υπό έλεγχο την πανδημία, αλλά «η εγχώρια οικονομία υφίσταται ένα τρίπτυχο πιέσεων από τη μείωση της ζήτησης, το έμφραγμα της εφοδιαστικής αλυσίδας και την υποχώρηση των προσδοκιών για ανάπτυξη». Το ίδιο ακριβώς επισήμανε, άλλωστε, η Στατιστική Υπηρεσία της Κίνας, τονίζοντας σε σχετική ανακοίνωση ότι «πρέπει να θυμόμαστε πως το εξωτερικό περιβάλλον είναι πιο περσιτικό και πιο αβέβαιο τώρα».

Εχει προηγηθεί η κρίση στον συ-

μαντικό για την κινεζική οικονομία τομέα της αγοράς ακινήτων μετά το ντόμινο πτωχεύσεων στεγαστικών κολοσσών που υπονόησε τις αντοχές της βιομηχανίας. Ετσι, ενώ οι εξαγωγές αυξήθηκαν σημαντικά, καθώς η Κίνα παραμένει κυρίαρχη δύναμη στο παγκόσμιο εμπόριο, η βιομηχανική παραγωγή είχε σημειώσει σημαντική ανάπτυξη 7,3% τον Δεκέμβριο του 2020, όταν η οικονομία ανέκαμψε από το πρώτο κύμα της πανδημίας, αλλά τον τελευταίο μήνα του περασμένου έτους αυξήθηκε μόνον 4,3%.

Σημειώτέον ότι η ανεργία στα αστικά κέντρα έχει υποχωρήσει ελαφρώς και βρίσκεται κατά μέσον όρο στο 5,1%, ενώ στις ηλικίες από 16 έως 24 ετών παραμένει στο υψηλό επίπεδο του 14,3%.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η αλληλεπίδραση ψηφιακών νομισμάτων και μετοχών

Των **TOBIAS ADRIAN, TARA IYER** και **MAHVASH S. QURESHI***

Ολοένα και περισσότερο αναπτύσσεται μια σχέση αλληλεπίδρασης ανάμεσα στα κρυπτογραφημένα εικονικά περιουσιακά στοιχεία και στις διεθνείς κεφαλαιαγορές. Ειδικότερα, κρυπτογραφημένα προϊόντα, όπως είναι λόγω χάριν το bitcoin, έχουν μετεξελιχθεί από αδιαφανή με λίγους χρήστες σε δομικά στοιχεία της επανάστασης των ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων, εγείροντας ερωτήματα σχετικά με τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η αγοράια αξία αυτών των νεοπαγών ειδών αυξήθηκε στα σχεδόν 3 τρισ. δολάρια τον Νοέμβριο από 620 δισ. δολάρια το 2017 χάρις στη διογκούμενη δημοφιλία τους ανάμεσα στους μικροεπενδυτές αλλά και στους θεσμικούς παρά τη μεγάλη τους αστάθεια. Αυτήν την εβδομάδα, η συνολική κεφαλαιοποίηση είχε υποχωρήσει σε σχεδόν 2 τρισ. δολάρια, αλλά και πάλι δεν παύει να αποτελεί σχεδόν έναν τετραπλασιασμό της από το 2017. Όσο περισσότερο γίνονται αποδεκτά, τόσο ο συσχετισμός ανάμεσα στα κρυπτογραφημένα περιουσιακά

Αυξήθηκε η πιθανότητα να υπάρξει φαινόμενο ντόμινο ανάμεσα σε αυτές τις κατηγορίες επενδυτικών προϊόντων.

στοιχεία και στα παραδοσιακά, όπως είναι οι μετοχές, ενισχύεται σε σημαντικό βαθμό.

Και αυτό περιορίζει τα όποια οφέλη προσφέρουν λόγω διαφοροποίησης, ενώ παράλληλα αυξάνει τον κίνδυνο του φαινομένου ντόμινο στις κεφαλαιαγορές, όπως αποτυπώνεται σε νέα έρευνα του ΔΝΤ. Πριν από την πανδημία του κορωνοϊού τα εικονικά προϊόντα, όπως το bitcoin και το ether, δεν εμφανίζαν κάποια αλληλεπίδραση με τους μεγάλους χρηματιστηριακούς δείκτες.

Θεωρούνταν μοχλοί διαφοροποίησης του επενδυτικού κινδύνου, που λειτουργούσαν ως ανάχωμα προς τις αυξημένες στις τιμές άλλων περιουσιακών στοιχείων. Εντούτοις, αυτό άλλαξε μετά την αντισυμβατική εξέλιξή τους ανάμεσα στις κεντρικών τραπεζών στην κρίση της πανδημίας στις αρχές του 2020.

Οι τιμές των κρυπτογραφημένων περιουσιακών στοιχείων και των μετοχών των αμερικανικών ομίλων πα-

ρουσίασαν άνοδο σε συνθήκες εύκολου και φθηνού χρήματος σε διεθνή κλίμακα και εντονότερης διάθεσης επενδυτών για ανάληψη κινδύνου. Παραδείγματος χάριν, οι αποδόσεις του bitcoin δεν κινούνταν σε κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση, εν συγκρίσει με τον χρηματιστηριακό δείκτη S&P 500 κατά την περίοδο 2017-2019.

Ο σχετικός δείκτης συνάφειας σε ημερήσια βάση ήταν μόλις 0,01, ενώ την περίοδο 2020-2021 είχε εκτιναχθεί στο 0,36, ενόσω αναπτυσσόταν μια σχέση διασύνδεσης μεταξύ τους, οπότε είτε ενισχύονταν είτε εξασθενοῦσαν εκ παραλλήλου. Η ισχυρότερη σχέση ανάμεσα στα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία και στις μετοχές καθίσταται επίσης οφθαλμοφανής στις αναδυόμενες οικονομίες, ορισμένες εκ των οποίων έχουν ανοίξει τον δρόμο στην υιοθέτηση των κρυπτογραφημένων προϊόντων. Λόγου χάριν, ο δείκτης συσχετισμού ανάμεσα στις αποδόσεις του δείκτη αναδυόμενων αγορών MSCI και του bitcoin ήταν την περίοδο 2020-2021 της τάξεως του 0,34, ήτοι 17πλάσια αύξηση από τα προηγούμενα χρόνια.

Οι πιο στενές αλληλεπιδράσεις υποδηλώνουν ότι το bitcoin ουσιαστικά λειτουργεί ως επεκίνδυνο περιουσιακό στοιχείο. Ο συσχετισμός του με τις μετοχές αποδεικνύεται μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο ανάμεσα στους χρηματιστηριακούς δείκτες και σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, όπως θα ήταν ο χρυσός.

Η εξέλιξη αυτή αποκαλύπτει ότι τα οφέλη από τη διασπορά κινδύνου λιγοστεύουν εν αντιθέσει με την αρχική αντίληψη για τα εικονικά προϊόντα. Συν τοις άλλοις, η ολοένα μεγαλύτερη εγγύτητα κρυπτογραφημένων νομισμάτων και μετοχών αυξάνει και την πιθανότητα να υπάρξει αλυσιδωτή αντίδραση και φαινόμενο ντόμινο ανάμεσα σε αυτές τις κατηγορίες επενδυτικών προϊόντων. Τέλος, όντως, όπως δείχνει η ανάλυσή μας, η αλληλεπίδραση ανάμεσα στις αποδόσεις του bitcoin και στην αστάθεια στα χρηματιστήρια, και αντιστρόφως, έχει σημαντικά ενταθεί το 2020-2021 συγκριτικά με τα ισχύοντα το διάστημα 2017-2019.

* Οι κ.κ. Tobias Adrian, Tara Iyer και Mahvash S. Qureshi είναι διευθυντές, οικονομολόγος και προϊστάμενι, αντίστοιχα, του Τμήματος Νομισματικής Πολιτικής και Κεφαλαιαγορών του ΔΝΤ. Το άρθρο δημοσιεύεται στο ιστολόγιό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Σπεύδουν να «κλειδώσουν» φθηνό χρήμα οι επιχειρήσεις

Ενόψει αύξησης επιτοκίων από τη Fed, άντλησαν πάνω από 100 δισ. δολάρια

Ενόψει της αύξησης των επιτοκίων από την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ και ενώ ήδη οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων έχουν πάρει την ανιούσα, οι επιχειρήσεις σπεύδουν να δανειστούν όσο ο δανεισμός είναι ακόμη φθηνός. Έτσι, μέσα στις πρώτες 7 ημέρες του 2022 άντλησαν 101 δισ. δολάρια και τη μερίδα του λέοντος πήραν οι αμερικανικές επιχειρήσεις. Όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, το ποσό αγίζει τα επίπεδα-ρεκόρ αν εξαιρεθεί το περασμένο έτος όταν ο αντίστοιχος δανεισμός έφτασε στην αρχή του χρόνου τα 118 δισ. δολάρια, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 19 ετών.

Η βρετανική εφημερίδα επισημαίνει πως οι εκτεταμένες εκδόσεις ομολόγων είναι σύνθετες φαινόμενα στην αρχή κάθε έτους έπειτα από μια σύντομη περίοδο «ύπνωσις» των αγορών στη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων. Φέτος, όμως,

Από την αρχή του έτους, η μέση απόδοση εταιρικών ομολόγων με βαθμολογία επένδυσης έχει φτάσει στο 2,55% από το 2,36%.

Ήταν σαφές πως ο επιχειρηματικός κόσμος προσεχφεί αυξήσεις των επιτοκίων από τις μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου. Μιλώντας στους FT, ο Νταν Μιντ, επικεφαλής της μονάδας κοινοπρακτικών δανείων στην Bank of America, τόνισε πως «υπάρχει η προσδοκία ότι τα επιτόκια θα συνεχίσουν να κινούνται ανοδικά και θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την αγορά όσο οι συνθήκες χρηματοδότησης παραμένουν ευνοϊκές». Τις περισσότερες συμφωνίες έκλεισαν τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθώς και ξένα ιδρύματα που αντλούν κεφάλαια από τις αμερικανικές αγορές. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν ορισμένες εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης όπως η ασφαλιστική MetLife και η βιομηχανία βαρέων μηχανών Caterpillar. Ενδεικτικά του πόσο εύκολη είναι η πρόσβαση στην χρηματοδότηση είναι η περίπτωση της παραπάνω-οχλας λόγω πανδημίας εταιρείας κρουαζιερόπλοιας Royal Caribbean, που εξέδωσε ομόλογα και άντλησε 1 δισ. δολάρια. Ακόμη και η AMC Entertainment, που δέχθηκε καίριο πλήγμα από την πανδημία, σχεδιάζει να δοκιμάσει την προθυμία των επενδυτών για ανάληψη κινδύνου. Όπως

Τις περισσότερες συμφωνίες έκλεισαν τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αντλούν κεφάλαια από τις αμερικανικές αγορές. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν ορισμένες εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης, όπως η ασφαλιστική MetLife και η βιομηχανία βαρέων μηχανών Caterpillar.

τονίζει ο Τζόνι Φάιν, επικεφαλής των εκδόσεων χρέους με βαθμολογία επένδυσης στην Goldman Sachs, «η δυναμική αυτή αρχή του έτους είναι ενδεικτική των συνθηκών χρηματοδότησης που θα διαμορφωθούν σύντομα και θα είναι κάπως πιο δύσκολες από εκείνες του 2021». Η προσδοκία για αύξηση των επιτοκίων από τη Fed έχει ήδη οδηγήσει σε άνοδο τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων και συμπεριλαμβανομένων και των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου θα μεταφραστεί σε αύξηση του κόστους δανεισμού για τις επιχειρήσεις. Ηδη από την αρχή του έτους η μέση απόδοση εταιρικών ο-

μολόγων με βαθμολογία επένδυσης έχει φτάσει στο 2,55% από το 2,36%, σύμφωνα με στοιχεία της Ice Data Services.

Στο μεταξύ, η Fed ετοιμάζεται να αρχίσει να μειώνει το χαρτοφυλάκιό της στο οποίο έχει συγκεντρώσει τίτλους αξίας σχεδόν 9 τρισ. δολαρίων, υπερδιπλάσιος δηλαδή αξίας σε σύγκριση με εκείνους που είχε στις αρχές του 2020. Τότε άρχισε να αυξάνει το χαρτοφυλάκιό της καθώς εγκαινίασε το εκτεταμένο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων κατά της πανδημίας για να δώσει ώθηση στις αγορές αλλά και για να διατηρήσει σε χαμηλά επίπεδα το κόστος του δανεισμού για ε-

πιχειρήσεις και νοικοκυριά. Τώρα πρόκειται να περιορίσει τη ρευστότητα στην αγορά, κάτι που οικονομολόγοι και αναλυτές θεωρούν αναγκαίο, δεδομένης της επιτάκυνσης του πληθωρισμού αλλά και της στιβαρής ανάκαμψης που σημειώνει η αμερικανική οικονομία. Τα σχέδιά της για μείωση του χαρτοφυλακίου της προκύπτουν από τα πρακτικά της συνεδρίασης της Fed τον Δεκέμβριο, στο πλαίσιο της οποίας τα στελέχη της εξέφρασαν την πεποίθησή τους πως η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ πρέπει να προχωρήσει σε αύξηση του κόστους δανεισμού ταχύτερα από όσο σχεδιάζε αρχικά.

Πρωτιά Airbus για τρίτη χρονιά στις παραδόσεις αεροσκαφών

Την κορυφαία θέση της στην παγκόσμια αγορά διατήρησε τρίτη χρονιά στη σειρά η ευρωπαϊκή αεροναυπηγική της Airbus, η οποία διεβίβωσε την αμερικανική Boeing, παραδίδοντας 611 αεροσκάφη μέσα στο 2021, ήτοι είχε μια αύξηση 8% εν συγκρίσει με το 2020, όπως φανερώνουν τα τελευταία στοιχεία της πρώτης. Οι αριθμοί δίνουν το σαφές προβάδισμα στην ευρωπαϊκή εταιρεία βάσει του κριτηρίου αυτού, όταν η αμερικανική Boeing παρέδωσε 340 αεροσκάφη το 12μηνο του 2021 (το 2020 είχε παραδώσει 157, 380 το 2019 και 806 το 2018, αριθμό-ρεκόρ στα χρονικά). Κι ενώ η Airbus προηγείται στις παραδόσεις, νικήτρια στις νέες παραγγελίες είναι η Boeing. Όπως αναφέρει ο σχετικός σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο

Η Airbus παρέδωσε 611 αεροσκάφη μέσα στο 2021, ενώ η αμερικανική Boeing παρέδωσε κατά την ίδια περίοδο 340.

Ρότερς, η Boeing ολοκλήρωσε το 2021 με καθαρές παραγγελίες της τάξεως των 535 αεροσκαφών εξαιτίας ακυρώσεων και αλλαγών, ενώ αντίστοιχως 507 είχε εξασφαλίσει η Airbus, ήτοι σχεδόν διπλάσιες του 2020. Οι μεικτές παραγγελίες της Boeing ήταν για 909 αεροσκάφη το 2021, ήτοι διπλάσιες από εκείνες και των προηγούμενων δύο ετών, χάρις στην ανθεκτι-

κόπητα του 737 MAX μετά τα πολύνεκρα δυστυχήματα και την καθήλωση όλων των συναφών αεροσκαφών διεθνώς και τη ζήτηση για αεροσκάφη μεταφοράς εμπορευμάτων.

Μετά τη δραστική μείωση της παραγωγής τους εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, οι κατασκευάστριες αεροσκαφών βλέπουν υψηλότερη ζήτηση για αεροπλάνα μεταφοράς φορτίων χάρις στην έκρηξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και για επιβατικά μεσαία αποστάσεων – κι αυτό παρατηρείται ανεξαρτήτως των ανησυχιών σε διεθνή κλίμακα για τη ραγδαία εξάπλωση της μετάλλαξης «Ομικρον». Σε δημοσίευμα της περασμένης εβδομάδας του ειδησεογραφικού πρακτορείου Ρότερς αναφέρεται ότι οι λογιστές της Airbus, οι οποίοι πρέπει να πιστοποιήσουν κάθε παράδοση, διχογνωμούσαν ανάμεσα στον αριθμό 605 ή 611 για τις παραδόσεις τζετ, αφού του κινήσεις της τελευταίας στιγμής ανέβασαν τον τελικό απολογισμό άνω των 600, που ήταν και ο επίσημος στόχος της διοίκησης. Το 2021 πωλήθηκαν συνολικά 771 αεροσκάφη από την Airbus.

Καθόλου τυχαία ο διευθύνων σύμβουλος της Γκιγιόμ Φορί χαρακτήρισε την επίδοση αυτή «πρώτους καρπούς της ανάκαμψης», προσθέτοντας πως «η ζήτηση είναι πραγματική». Οι τελευταίες αλλαγές πάντως, σε επίπεδο λογιστικών κανόνων, που επηρεάζουν το πώς καταχωρίζονται παραγγελίες, παραδόσεις και πωλήσεις τζετ, καθώς και οι ραγδαίες και αιφνίδιες ανατροπές, που επηρεάζουν τις τύχες των αεροπορικών εταιρειών, διαρκούσης της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού, καθιστούν δυσχερότερη τη σύγκριση των δύο κολοσσών της αεροναυπηγικής. Αναφορικά τώρα με τις αρχές του 2022, η ευρωπαϊκή εταιρεία ξεκινάει με καλούς οίανους, ήδη έχουν γίνει προσφάτως παραγγελίες από την Air France - KLM και την Qantas, ενώ η αμερικανική ανταγωνιστρία της εξακολουθεί να κυριαρχεί στις πωλήσεις αεροσκαφών μεταφοράς εμπορευμάτων. Πάντως, η Airbus όντως έκλεισε τις πρώτες παραγγελίες της για το νέο A350 για τη μεταφορά φορτίου, αν και το έκανε εν μέρει, ανταλλάσσοντας υφιστάμενες παραγγελίες για επιβατικά με τζετ εμπορικής χρήσης.

REUTERS, BLOOMBERG

Με ρεκόρ πωλήσεων έκλεισαν το 2021 Rolls-Royce και Bentley

Ξεπεράσαμε τις επιδόσεις της καλύτερης μας χρονιάς, λέει και η Lamborghini

Μπορεί οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι να ανησυχούν για τη διεθνή οικονομία συνολικά, αλλά αυτό δεν επηρέασε καθόλου τις πωλήσεις των υπερπολυτελών οχημάτων διεθνώς – άρα οι ζήμιλοι, οι οποίοι τα απέκτησαν, δεν συμμερίζονται αυτές τις ανησυχίες, όπως επισημαίνει σχετικά σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό δίκτυο του CNN. Άλλωστε, τόσο η Rolls-Royce όσο και η Bentley είδαν τις πωλήσεις τους να ανέρχονται σε επίπεδα-ρεκόρ το 2021. Ειδικά η πρώτη διοχέτευσε στην παγκόσμια αγορά 5.586 οχήματα, τα οποία ήταν και τα περισσότερα

Οι κατασκευάστριες υπερπολυτελών οχημάτων ξεκίνησαν να εμφανίζουν δυναμικές επιδόσεις το τελευταίο τρίμηνο του 2020.

στην 117χρονη ιστορία της. Ρεκόρ εξασφάλισε και η Bentley, η οποία το παρελθόν έτος διέθεσε 14.659 αυτοκίνητα, μεταξύ των οποίων και εκείνα των πολλαπλών δραστηριοτήτων. Πρόκειται για αύξηση της τάξεως του 31% σε σύγκριση με το 2020.

Συνολική εικόνα

Ενδεχομένως, ορισμένοι να θεωρήσουν ότι τόσο περιορισμένος αριθμός πωλήσεων είναι απλώς ένδειξη πλήρους αποτυχίας για μία εδραιωμένη συμβατική αυτοκινητοβιομηχανία ή ακόμα και για μία που πουλάει μόνον ακριβά αυτοκίνητα. Ωστόσο, η πραγματικότητα είναι διαφορετική ειδικά

Η Rolls-Royce διοχέτευσε το 2021 στην παγκόσμια αγορά 5.586 οχήματα, τα οποία ήταν και τα περισσότερα στην 117χρονη ιστορία της.

για εταιρείες όπως είναι οι Rolls-Royce και Bentley, αλλά και η Lamborghini. Ένα αυτοκίνητο της πρώτης και συγκεκριμένα το Rolls-Royce Phantom αποτιμάται στις 455.000 δολάρια, ενώ το Bentley Flying Spur κοστίζει 200.000 δολάρια. Συνεπώς, οι αθροιστικές πωλήσεις τους των 20.000 αυτοκινήτων τις επιδόσεις της καλύτερης μας χρονιάς, είχε τονίσει. Ειδικά στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών, η οποία

κριβά και αγωνιστικά αυτοκίνητα, αν και δεν έδωσε στη δημοσιότητα στοιχεία για τις περυσινές συνολικές πωλήσεις της, υπαινιχθηκε κάτι σχετικό. Σε συνέντευξή του ο διευθύνων σύμβουλος της, Στέφαν Βίνκελμαν, δήλωσε ότι οι πωλήσεις δέυαν πολύ καλά. «Αυτή η χρονιά ήδη έχει ξεπεράσει τις επιδόσεις της καλύτερης μας χρονιάς», είχε τονίσει. Ειδικά στην αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών, η οποία

λογίζεται ως η μεγαλύτερη για την εν λόγω εταιρεία, το 2021 είχε πουλήσει 2.472 οχήματα, όπερ σημαίνει αύξηση 11% εν συγκρίσει με το 2020. Αξίζει να επισημανθεί πως τα εμπορικά σήματα των Lamborghini και Bentley ανήκουν στον γερμανικό όμιλο της Volkswagen Group.

Υπήρξαν ενδείξεις ότι η πανδημία δεν επρόκειτο να προκαλέσει πλήγμα στις προαναφερθείσες αυτοκινητοβιομηχανίες. Ηδη το 2019 ήταν μια χρονιά με πωλήσεις-ρεκόρ για τις Lamborghini και Rolls-Royce. Το 2020 η ασθένεια διέκοψε για ένα διάστημα την παραγωγή, αλλά αφ' ους στιγμής τα εργοστάσια έκαναν επανεκκίνηση, οι κατασκευάστριες υπερπολυτελών οχημάτων ολοκλήρωσαν την προπέρσινη χρονιά, με το τελευταίο τρίμηνο να εμφανίζουν δυναμικές επιδόσεις. Η δε Bentley, όπως αναφέρει ο σχετικός το CNN, κατόρθωσε συνολικά το 2020 να έχει τις υψηλότερες πωλήσεις στα χρονικά, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι το εργοστάσιό της διέκοψε τη λειτουργία του επί επτά συναπτάς εβδομάδες. Το ρεκόρ αυτό ξεπεράστηκε το 2021.

Ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της, Κρίστοφ Τζορτζ, τέλος, απέδωσε εν μέρει την υψηλή επίδοση του 2021 στη ρωμάλεα οικονομική ανάκαμψη και στα χαμηλά επιτόκια, κάτι που τόνωσε συνολικά τη ζήτηση αυτοκινήτων, ενώ ρόλο έπαιξαν και οι νέες εκδοχές παλαιότερων μοντέλων. Άλλωστε, δεδομένου του μικρού αριθμού πωλήσεων, ένα νέο μοντέλο ή μία νέα εκδοχή παλαιού μπορεί να επηρεάσει δραστικά την αγορά υπερπολυτελών οχημάτων.

«Καμπανάκι»

Ανησυχος από την επιτάχυνση του πληθωρισμού στις ΗΠΑ, ο πρόεδρος της Fed, Τζερόμι Πάουελ, τόνισε ότι η ομοσπονδιακή τράπεζα θέτει τώρα στόχο την ανάσχεση των τιμών, προειδοποιώντας πως αν παγιωθεί ο πληθωρισμός θα αποτελέσει «σοβαρή απειλή για την ανάκαμψη της αγοράς εργασίας» και άφηση ανοικτό το ενδεχόμενο αλληπάλληλων αυξήσεων των επιτοκίων μέσα στο έτος.

Η δέσμευση

Λίγες ημέρες μετά το σοκ που προκάλεσε η επιτάχυνση του πληθωρισμού της Ευρωζώνης στο 5% τον Δεκέμβριο, η Κριστίν Λαγκάρντ προσπάθησε να καθησυχάσει τους Ευρωπαίους, καλώντας τους «να εμπιστευθούν πως είναι ακλόνητη η δέσμευση της τράπεζας στη σταθερότητα των τιμών». Εδώσε, έτσι, για πρώτη φορά την εντύπωση ότι επικείμενη αλλαγή στη νομισματική πολιτική της.

Με καθυστέρηση

Τον Οκτώβριο ο πρόεδρος της Τράπεζας της Αγγλίας, Αντρίου Μπέιλι, υπογράμμισε πως «η νομισματική πολιτική δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας, αλλά η κεντρική τράπεζα πρέπει να δράσει άμεσα». Επικρίθηκε γιατί άφησε να παρελθούν δύο μήνες μέχρι να μέσα Δεκεμβρίου, οπότε προχώρησε στην πρώτη αύξηση των επιτοκίων μετά τρία χρόνια.

Στα... όπλα οι κεντρικές τράπεζες

Επισπεύδουν τη μείωση των αγορών ομολόγων και προχωρούν σε αυξήσεις επιτοκίων και αλλαγή στην πολιτική τους

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αφού αποτέλεσε επί δεκαετίες ένα σχεδόν ξεχασμένο παρελθόν, περίπου απόκομιας άλλης εποχής εντελώς διαφορετικής από την πραγματικότητα της σύγχρονης οικονομίας, ο πληθωρισμός επιστρέφει δυναμικά και αλλάζει το τοπίο παγκοσμίου προκαλώντας ανατροπές σε ένα εύθραυστο περιβάλλον. Παρενέργεια της πανδημίας και του εμπόργματος που αυτή προκάλεσε στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και υπαγορεύει πλέον επιτακτικά την αλλαγή στην πολιτική τους.

Οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, η αμερικανική Federal Reserve, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Τράπεζα της Αγγλίας, προσέβλεπαν επί μήνες

σε μια αποσυσμόρφωση της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας που θα επέτρεπε στις βιομηχανίες να ανταποκριθούν στη ζήτηση και να οδηγήσουν έτσι σε υποχώρηση τις τιμές που εδώ και πολλούς μήνες έχουν πάρει την ανιούσα. Καθιστώντας παράλληλα τους καταναλωτές επαναλαμβάνοντας ότι ο πληθωρισμός είναι «παροδικός» και θα υποχωρήσει μέσα στο 2022 ακολουθώντας τις παρενέργειες της πανδημίας, που επίσης θα αρχίσουν να υποχωρήσει χωρίς να χρειαστούν επιθετικές αυξήσεις του κόστους δανεισμού ικανές να ανακόψουν την ανάκαμψη μετά την ύφεση της πανδημίας. Τα αισιόδοξα σενάρια για αυτόματα υποχώρηση των τιμών έχουν δώσει τη θέση τους στον φόβο για επιστροφή στα διψήφια ποσοστά

Η αρχή στην αλλαγή νομισματικής πολιτικής έγινε από την Τράπεζα της Αγγλίας και ακολούθησε η Fed.

πληθωρισμού των δεκαετιών του 1970 και του 1980. Τώρα οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες κάνουν στροφή 180 μοιρών και οδεύουν προς επιθετικές αυξήσεις των επιτοκίων έπειτα και από έναν καταγυσμό δυσωίων ειδίσεων που φέρουν τον πληθωρισμό να καλπάζει στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Η αρχή έχει γίνει από τα μέσα Δεκεμβρίου, όταν η Τράπεζα της Αγγλίας προχώρησε στην πρώτη αύξηση επιτοκίων μετά τρία χρόνια. Ο διοικητής της, Αντρίου Μπέιλι, δέχθηκε άλλωστε επικρίσεις για

την ολιγωρία του και τις αντιφατικές τοποθετήσεις του, καθώς είχε δηλώσει πως «η κεντρική τράπεζα πρέπει να δράσει» δύο ολόκληρους μήνες νωρίτερα.

Στα μέσα του περασμένου μήνα, ο διοικητής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, Τζερόμι Πάουελ, παραδέχθηκε πως είναι καιρός να πάσουμε πλέον να χρησιμοποιούμε τον χαρακτηρισμό «παροδικός» όταν αναφερόμαστε στον πληθωρισμό. Αιφνιδίασε μάλιστα ανακοινώνοντας ότι επισπεύδει τη μείωση του προγράμματος αγορών ομολόγων και προέδρασε τις αγορές για τρεις αυξήσεις επιτοκίων μέσα στο επόμενο έτος. Πρόλαβε, εξάλλου, στην αρχή της βδομάδας, να δηλώσει έτοιμος για πιο επιθετικές μειώσεις επιτοκίων, μία ημέρα προτού δοθούν στη δημοσιότητα στοιχεία που καταδεικνύουν ότι ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ εκτοξεύθηκε τον Δεκέμβριο στο 7%, καταγράφοντας

τα υψηλότερα επίπεδα από το 1982. Η είδηση συνέπνευσε με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ που φέρουν τον πληθωρισμό στις 38 χώρες-μέλη του να έχει φτάσει στο 5,8%, το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάιο του 1996. Την εικόνα συμπληρώνει ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη, που βρίσκεται πλέον στο 5%, το υψηλότερο επίπεδο από τη δημιουργία του ευρώ το 1999. Κι ενώ όλα έδειχναν πως η ΕΚΤ θα παραμείνει για καιρό ακόμη σε αντίθετη τροχιά από εκείνη των άλλων κεντρικών τραπεζών, στην τελετή ανάληψης καθηκόντων του νέου προέδρου της Bundesbank η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ υποσχέθηκε στους πολίτες της Ευρωζώνης ότι η Τράπεζα θα παραμείνει πιστή στο καθήκον της να διατηρήσει τη σταθερότητα των τιμών, δίνοντας τουλάχιστον την εντύπωση ότι εξετάζει αλλαγή στην άκρως αναπτυξιακή πολιτική της.

Σε διαφορετική γραμμή ΕΚΤ και Bundesbank

Η πρόεδρος της ΕΚΤ επιχείρησε να καθησυχάσει τους πολίτες των χωρών της Ευρωζώνης ότι η Τράπεζα θα μεριμνήσει για τη σταθερότητα των τιμών, στο πλαίσιο μιας διακριτικής αλλά εμφανούς διεκυστικής δέσμευσης με τον νέο πρόεδρο της Bundesbank, Γιόαχιμ Νάγκελ. Στην τελετή αλλαγής σκατάλης στην κεντρική τράπεζα της Γερμανίας, στην οποία παρευρέθηκε η κ. Λαγκάρντ, ο κ. Νάγκελ κατέστησε σαφές πως θα συνεχίσει την πολιτική του προκατόχου του, του σκληρότερου «φρακίου» της ΕΚΤ, του Γενς Βάιντμαν. Ο Βάιντμαν παραιτήθηκε τον Οκτώβριο, πέντε χρόνια πριν από τη λήξη της

δεύτερης θητείας του, έπειτα από ατελείωτες αδιάκοπες μάχες του κατά της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΚΤ, και η επικρατούσα ερμηνεία για την παραίτησή του είναι πως προτίμησε να αποφύγει νέες μάταιες προσπάθειες. Έτσι, ο νέος πρόεδρος της Bundesbank επισήμανε ότι υπάρχει κίνδυνος να μην είναι παροδικός ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη. Μολονότι αναγνώρισε πως ο υψηλός πληθωρισμός μπορεί έως ένα βαθμό να αποδοθεί σε έκτακτους παράγοντες, προειδοποίησε πως οι παράγοντες αυτοί δεν θα εκλείψουν όλοι ως δια μαγείας και τόνισε πως ενδέχεται να επι-

κεινται νέες επιθετικές αυξήσεις των τιμών. Στη συνέχεια, όμως, υπογράμμισε ότι «ο γερμανικός λαός δικαιολογημένα περιμένει από την Bundesbank να υποστηρίξει δυναμικά τη σταθερότητα» και υποσχέθηκε πως «αυτό θα παραμείνει έτσι». Αντιδρώντας η κ. Λαγκάρντ, όταν πήρε τον λόγο τόνισε πως τα στελέχη της ΕΚΤ «κατανοούμε ότι οι αυξήσεις των τιμών προκαλούν ανησυχία σε πολλούς ανθρώπους και λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη αυτή την ανησυχία». Πρόσθεσε, όμως, ότι «ο κόσμος μπορεί να έχει εμπιστοσύνη στην ΕΚΤ και στην ακλόνητη δέσμευσή της στη σταθε-

ρότητα των τιμών». Την ίδια ημέρα, ο επικεφαλής των οικονομολόγων της Τράπεζας, Φίλιπ Λέιν, είχε επαναλάβει για μια ακόμη φορά το αισιόδοξο σενάριο ότι ο πληθωρισμός θα μειωθεί σημαντικά στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, έστω κι αν παραμείνει σε επίπεδα πάνω από τον στόχο του 2%, και θα υποχωρήσει κάτω από τον στόχο του 2% το επόμενο έτος και το 2024. Οσον αφορά την είδηση ότι ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης έφτασε τον Δεκέμβριο στο 5%, τα στελέχη της ΕΚΤ υποβάθμισαν και πάλι τη σημασία της, αποδίδοντας την εξέλιξη στις υψηλές τιμές της ενέργειας. Ανεξάρτητα,

πάντως, από τους όποιους προβληματισμούς ενδεχομένως εκφράζονται στους κόλπους της, η ΕΚΤ αναμένεται να αρχίσει εντός του 2022 να περιορίζει τις αγορές ομολόγων στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος κατά τις πανδημίας και να τερματίσει το πρόγραμμα τον Μάρτιο. Οσον αφορά τα επίπεδα των επιτοκίων, η κ. Λαγκάρντ έχει δηλώσει πως είναι ακόμη «αρκετικά απίθανη» μια αύξηση τους εντός του έτους, αλλά έχει εμφανιστεί διατεθειμένη να αλλάξει στάση αν διαπιστωθεί ότι οι τιμές καταναλωτή αυξάνονται με υψηλότερο ρυθμό από αυτόν που είχαν προβλέψει.

Στο προσκήνιο το «πείραμα» Νίξον για έλεγχο των τιμών σε προϊόντα και υπηρεσίες

Των **BEN CASSELMAN** και **JEANNA SMIALEK / THE NEW YORK TIMES**

Η εκτόξευση του πληθωρισμού στις ΗΠΑ έχει επαναφέρει στο προσκήνιο μια ιδέα που είχαν εξετάσει οικονομολόγοι και πολιτικοί πολύ παλιά και την είχαν ξεχάσει για τα καλά: τους ελέγχους στις τιμές. Η τελευταία φορά που η αμερικανική κυβέρνηση επέβαλε όρια στις τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών ήταν τη δεκαετία του 1970 όταν ο πρόεδρος Ρίτσαρντ Νίξον «πάγωσε» τους μισθούς και τις τιμές για ορισμένα χρόνια. Το πείραμα θεωρήθηκε αποτυχημένο και έκτοτε η έκφραση «έλεγχος στις τιμές» παραπέμπει σε εικόνες

ελλείψεων προϊόντων και γραφειοκρατικής ταλαιπωρίας. Τις τελευταίες δεκαετίες ελάχιστοι οικονομολόγοι έχουν ασχοληθεί με το θέμα. Από το φθινόπωρο, όμως, και την εκτίναξη των τιμών, μερικοί αριστερόστροφοι οικονομολόγοι έχουν επαναφέρει τη συζήτηση, υποστηρίζοντας σε επιφυλλίδες και άρθρα τους ότι πρέπει να επανεξετάσουμε την ιδέα. Ελάχιστοι βέβαια υποστηρίζουν την επιστροφή στις πολιτικές της εποχής του Νίξον. Η συζήτηση έχει πάντως προκαλέσει την αντίδραση καθιερωμένων οικονομολόγων από όλο το πολιτικό φάσμα, που υπογραμμίζουν ότι θα ήταν λάθος να εξετασθεί σοβαρά μια τέτοια ιδέα. Στα βασικά οικονομικά

μοντέλα οι τιμές απορρέουν από τη σχέση προσφοράς και ζήτησης. Όταν οι τιμές ενός προϊόντος είναι πολύ υψηλές, ο κόσμος δεν το αγοράζει παρά ελάχιστα. Όταν είναι πολύ χαμηλές, οι επιχειρήσεις δεν αντλούν αρκετά κέρδη και μειώνουν την παραγωγή του προϊόντος. Στην ελεύθερη αγορά, οι τιμές καθορίζονται έτσι στο επίπεδο που ισορροπεί αυτές τις δύο δυνάμεις. Όταν η κυβέρνηση επιβάλλει τεχνητά όριο στις τιμές, η προσφορά μειώνεται εφόσον οι εταιρείες δεν αντλούν αρκετά κέρδη και η ζήτηση αυξάνεται εφόσον πολλοί άνθρωποι θέλουν να αγοράσουν προϊόντα στις μειωμένες τιμές. Το αποτέλεσμα είναι να μην μπορεί η προ-

σφορά να ανταποκριθεί στη ζήτηση και να εμφανίζονται ελλείψεις στην αγορά. Όλα αυτά στη θεωρία. Στον πραγματικό κόσμο υπάρχουν πολλοί παράγοντες, από το έλλειμμα ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών, την απρόβλεπτη συμπεριφορά των καταναλωτών και τους πρακτικούς περιορισμούς στο πόσο γρήγορα μπορεί να μειωθεί ή να αυξηθεί η παραγωγή. Έτσι οι τιμές δεν συμπεριφέρονται πάντα όπως προβλέπουν τα οικονομικά μοντέλα. Και πάλι, όμως, οι περισσότεροι οικονομολόγοι επιμένουν πως η βασική λογική της θεωρίας ισχύει και τα τεχνητά όρια στις τιμές οδηγούν σε ελλείψεις, ανεπάρκειες ή άλλες ανεπιθύμητες συνέπειες όπως η ανάπτυξη

της μαύρης αγοράς. Τον Αύγουστο του 1971 όταν οι τιμές καταναλωτή αυξάνονταν με τον ταχύτερο ρυθμό που είχε καταγραφεί μετά τον πόλεμο της Κορέας, ο πρόεδρος Νίξον ανακοίνωσε «πάγωμα» μισθών, τιμών και ενοικίων για 90 ημέρες. Στη συνέχεια, οι βιομηχανίες μπορούσαν να αυξήσουν τις τιμές αλλά εντός των ορίων που είχε θέσει επιτροπή με επικεφαλής τον Ντόναλντ Ράμσφελντ, μετέπειτα υπουργό Άμυνας υπό τους προέδρους Τζεράλντ Φορντ και Τζορτζ Μπους. Στην αρχή φάνηκε να επιτυγχάνει το σύστημα. Ο πληθωρισμός υποχώρησε από το 6% του 1970 στο 3% στα μέσα του 1972. Σχεδόν όμως αμέσως μετά την άρση των πε-

ριορισμών, οι τιμές εκτοξεύθηκαν αναγκάζοντας τον Νίξον να επαναφέρει το «πάγωμα» των τιμών. Και τη δεύτερη φορά δεν πέτυχε το σύστημα εν μέρει εξαιτίας της πετρελαϊκής κρίσης που είχε προκαλέσει το εμπόργκο από τις αραβικές χώρες. Δεν αποτυγχάνουν πάντα οι έλεγχοι στις τιμές. Στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η κυβέρνηση Ρούζβελτ επέβαλε αυστηρούς ελέγχους στις τιμές για να αποτρέψει τυχόν ελλείψεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν απρόσιτα τα τρόφιμα και τα είδη πρώτης ανάγκης. Οι περιορισμοί θεωρήθηκαν τότε αναγκαίοι και οι οικονομολόγοι τείνουν να τους βλέπουν με θετική ματιά.

Φορολογικός οδηγός για το 2022 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η επιστροφή Fed και ΕΚΤ στην κανονικότητα

Του **MIKE DOLAN / REUTERS**

Εάν οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες του κόσμου έχουν πεισθεί ότι το επείγον για τη διεθνή οικονομία παρήλθε και η πολιτική τους θα πρέπει να επιστρέψει στο πλαίσιο που είχε πριν από την πανδημία, ενδέχεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να το κάνει νωρίτερα από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed). Αντιμέτωπες με τον υψηλότερο δείκτη πληθωρισμού εδώ και δεκαετίες, ο οποίος εν πολλοίς έχει προκληθεί από τις στρεβλώσεις και τη συμμόρφηση εξαιτίας της τάχιστα επανεκκίνησης των οικονομιών μετά τα διαδοχικά περιοριστικά μέτρα, οι κεντρικές τράπεζες εκφράζουν φόβους πως η αποκλιμάκωση θα κρατήσει πε-

Οι κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να παύσουν τα μέτρα στήριξης, να ξεκινήσουν από το σημείο μηδέν και να αξιολογήσουν την κατάσταση.

ρισσότερο απ' όσο αρχικά είχε φανεί. Το δε νέο κύμα της μετάλλαξης «Οмикρον» στην εκπονή του 2021 για ακόμα μία φορά θολώνει την οικονομική εικόνα και ενδέχεται να παρατείνει τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και στην αγορά εργασίας με τις ελλείψεις προσωπικού, παράγοντες που διαταρούν τον πληθωρισμό υψηλότερα για πιο μακρά διαστήματα. Παράλληλα, αυξάνουν τον κίνδυνο να εμπεδωθούν στις προσδοκίες των νοικοκυριών, των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Εάν υπάρχει αμφιβολία, το μήνυμα έχει να κάνει με το ότι οι κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να παύσουν τα μέτρα στήριξης, να ξεκινήσουν από το σημείο μηδέν και να αξιολογήσουν την κατάσταση.

Οι αξιωματούχοι της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ εισήλθαν στο 2022 με το όπλο παρά πόδα και σήμερα πλέον οι περισσότεροι εξ αυτών εμμένουν ότι όχι μόνον θα διακόψουν τις αγορές νέων τίτλων έως τον Μάρτιο, αλλά η πρώτη από τουλάχιστον τρεις αυξήσεις επιτοκίων εντός του έτους θα έχει αποφασιστεί έως τότε. Αμέσως μετά θα αρχίσει η αναδιήλωση του διογκωμένου ισολογισμού της τράπεζας. Σε δηλώσεις του ο πρόεδρος της Fed, Τζερόμ Πάουελ, αναφέρθηκε στην ανάγκη να καταστεί κανονική η πολιτική και πάλι, «παραμένοντας σεμνή και ταπεινή». Κι ενώ διαφοροποιείται η εικόνα για την ΕΚΤ, βρίσκεται και αυτή ενώπιον των ιδίων προβλημάτων του πληθωρισμού και της επικοινωνίας, ενώ το μήνυμα από τους υψηλόβαθμους αξιωματούχους της συνίσταται αφενός στην προσοχή ως προς τους κινδύνους του πληθωρισμού, αφετέρου σε μία εκ νέου διαβεβαίωση της εντολής της για σταθερότητα τιμών. Ο πρώτος οικονομολόγος της ΕΚΤ, Φίλιπ Λέιν, είχε δηλώσει την περασμένη εβδομάδα ότι εξακολουθεί να διαβλέπει επιστροφή του δείκτη του πληθωρισμού σε επίπεδα κάτω του 2% το 2023 και το 2024, ενώ ο πρόεδρος της Κριστίν Λαγκάρντ αναφέρθηκε στην αμετακίνητη δέσμευση για σταθερές τιμές. Ο δε νέος πρόεδρος της κεντρικής τράπεζας της Γερμανίας, Γιοακίμ Νάγκελ, δήλωσε ότι «διακρίνει τον κίνδυνο να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα ο πληθωρισμός».

Πολλοί στις διεθνείς κεφαλαιαγορές εκτιμούν πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία είναι αντιμέτωπη με ηπιότερη οικονομική ανάκαμψη, υψηλότερα επίπεδα ανεργίας, εκκρεμεί προβλήματα πιστώσεων και γήρανση πληθυσμού, που επί δέκα χρόνια δημιουργούσαν κίνδυνο αποπληθωρισμού, θα κρατήσει για μεγαλύτερο διάστημα από τη Fed μία συγκρατημένη στάση. Το βασικό επιτόκιο της ΕΚΤ και οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων ομολόγων αναφοράς στην Ευρώζωνη ήταν πριν από την πανδημία αρνητικά και παραμένουν. Και το μέγεθος του ισολογισμού της υπερβαίνει αυτό της Fed και σε ονομαστικούς σε πραγματικούς όρους σε ποσοστό άνω του 65%. Αλλά, όπως το θέτει ο Μάρκο Βάλι, οικονομολόγος της UniCredit, η τοποθέτηση της ΕΚΤ είχε διαμορφωθεί πριν από την πανδημία. Και κατέληξε: «Όταν τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης της νομισματικής πολιτικής ληφθούν υπ' όψιν, τότε η θέση της ΕΚΤ δείχνει πολύ λιγότερο ήπια από τη γενικότερη εκτίμηση».

Η ενεργειακή κρίση απειλεί την ευρωπαϊκή οικονομία

Η παράτασή της μπορεί να αφαιρέσει 1% από το ΑΕΠ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ενεργειακή κρίση που μαστίζει την Ευρώπη ασκεί αφόρητη πίεση στα οικονομικά των Ευρωπαίων καταναλωτών, συμπίεζει την αγοραστική τους δύναμη, επιταχύνει τον πληθωρισμό και υπονομεύει την οικονομική ανάπτυξη της Γηραιάς Ηπείρου. Οι τιμές χονδρικής του φυσικού αερίου σημείωσαν ιλιγγιώδη αύξηση 300% στη διάρκεια του περασμένου έτους εξαιτίας των περιορισμένων αποθεμάτων, της αυξημένης ζήτησης, αλλά και της μειωμένης προσφοράς από τη Ρωσία. Το αποτέλεσμα ήταν η επιτάχυνση του πληθωρισμού και όπως επισημαίνει η Bank of America, η οικονομία «βρέθηκε υπό πίεση καθώς συρρικνώθηκε η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών». Η εν λόγω τράπεζα υπολογίζει πως το κόστος της ενέργειας για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα αυξηθεί κατά 50% μέσα στο 2022 και η βοήθεια από τις κυβερνήσεις δεν θα εξουδετερώσει παρά μόνον το 25%, περίπου, αυτής της αύξησης.

Λίγες ώρες μετά την προειδοποίηση της Παγκόσμιας Τράπεζας πως αν παραταθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα η ενεργειακή κρίση «θα αποτελέσει σοβαρό κίνδυνο βραχυπρόθεσμα για την οικονομία της Ευρώζωνας», οικονομολόγοι και στελέχη τραπεζών προβλίνουν σε ανάλυγες δυσοιωνες εκτιμήσεις. Σύμφωνα με την

Η Bank of America υπολογίζει πως το κόστος της ενέργειας για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα αυξηθεί κατά 50% μέσα στο 2022.

Bloomberg Economics, η ενεργειακή κρίση μπορεί να αφαιρέσει 1% από το ΑΕΠ των ευρωπαϊκών χωρών, ενώ μιλώντας στον Bloomberg ο Τζορτζ Ζάχαμαν, εμπειρογνώμων του Bruegel για θέματα ενέργειας, τόνισε πως «μιλάμε για σημαντικά ποσά και ειδικότερα για τα φτωχότερα νοικοκυριά». Ο ίδιος εξηγεί πως «εφόσον αφαιρούνται αυτά τα χρήματα από τα ταμεία των φτωχότερων νοικοκυριών, θα υπάρξει αντίκτυπος στην κατανάλωση». Στο ίδιο πνεύμα η Banque Pictet & Cie εκτιμά πως η ενεργειακή κρίση θα μειώσει την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών χωρών κατά 0,2% το πρώτο τρίμηνο του έτους. Προειδοποιεί, εξάλλου, πως θα υπάρξει αντίκτυπος στην οικονομία εάν το υψηλό κόστος της ενέργειας αναγκάσει τις βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας να μειώσουν την παραγωγή. Επικαλούμενοι, άλλωστε,

Επικαλούμενοι τη μετάλλαξη «Οмикρον» και τους νέους περιορισμούς στους οποίους καταφεύγουν ορισμένες ευρωπαϊκές οικονομίες, οικονομολόγοι της UBS αναθεωρούν προς τα κάτω την πρόβλεψή τους για την ανάπτυξη της Ευρώζωνης το 2022, στο 4,2% από το 4,8% που ήταν η προηγουμένη πρόβλεψή τους. Επισημαίνουν, παράλληλα, πως εγκυμονεί περαιτέρω κινδύνους για την ανάπτυξη η άνοδος των τιμών της ενέργειας.

τη μετάλλαξη «Οмикρον» και τους νέους περιορισμούς στους οποίους καταφεύγουν ορισμένες ευρωπαϊκές οικονομίες, οικονομολόγοι της UBS αναθεωρούν προς τα κάτω την πρόβλεψή τους για την ανάπτυξη της Ευρώζωνης το 2022, στο 4,2% από το 4,8% που ήταν η προηγουμένη πρόβλεψή τους. Επισημαίνουν, παράλληλα,

πως εγκυμονεί περαιτέρω κινδύνους για την ανάπτυξη η άνοδος των τιμών της ενέργειας. Ευελπιστούν, πάντως, πως ο αντίκτυπος θα είναι περιορισμένος, καθώς προσβλέπουν στον μεγάλο όγκο αποταμιεύσεων που έχουν συγκεντρώσει οι Ευρωπαίοι στη διάρκεια της πανδημίας, όπως και στη θετική εικόνα της αγοράς εργασίας. Όπως υπογραμμίζει ο Ράινχαρντ Κλουζ, οικονομολόγος της UBS, «το πρόβλημα θα είναι σοβαρό για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, αλλά στο σύνολο

των νοικοκυριών οι αποταμιεύσεις θα απορροφήσουν τους κραδασμούς».

Μέχρι στιγμής ο αντίκτυπος υπήρξε ιδιαίτερος αισθητός στην ανατολική Ευρώπη, στις χώρες της οποίας οι καταναλωτές δαπανούν μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους στους λογαριασμούς της ενέργειας. Στην Πολωνία, οι ανθρακωρύχοι της μεγαλύτερης βιομηχανίας λιθάνθρακα στην Ευρώπη εμπόδισαν τη μεταφορά του καυσίμου στις μονάδες παραγωγής ενέργειας για δύο ημέρες την περασμένη εβδομάδα. Αιτία ήταν ότι δεν είχαν πληρωθεί τις υπερωρίες που έκαναν το περασμένο έτος για να ανταποκριθούν στη μεγάλη ζήτηση. Ζητούν, άλλωστε, αυξήσεις μισθών ώστε να μπορέσουν να πληρώσουν τους λογαριασμούς της ενέργειας που παράγουν οι ίδιοι. Ο πληθωρισμός στην Πολωνία έχει φτάσει το 8,6%, κα-

ταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο δεκαετιών, όταν στην Ευρώζωνη βρίσκεται στο 5% και σημειώνει ιστορικό ρεκόρ. Στην Εσθονία και στη Λιθουανία είναι διψήφιος.

Στο μεταξύ, πολλές ευρωπαϊκές βιομηχανίες αναγκάζονται να μεταφέρουν το υψηλό κόστος της ενέργειας στους καταναλωτές, ώστε να διασφαλίσουν τα περιθώρια κέρδους τους. Η πορτογαλική βιομηχανία χάρτου Navigator ανακοίνωσε ότι θα αυξήσει την τιμή των προϊόντων της κατά 15% λόγω της ακριβής ενέργειας, των προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα, αλλά και του υψηλού κόστους των εμπορευμάτων. Για τον ίδιο λόγο η σουηδική βιομηχανία επίπλων Ikea αυξάνει τις τιμές 9% κατά μέσον όρο σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές.

Bloomberg

Διαφημίσεις-απάτες διώχνουν πελάτες από τη Meta

Η βρετανική ψηφιακή τράπεζα Starling, η οποία έχει μεταξύ άλλων ως οικονομικούς υποστηρικτές τον αμερικανικό χρηματοπιστωτικό κολοσσό της Goldman Sachs, δήλωσε ότι μπορεί να μην καταφέρει να ανταποκριθεί στην πίεση της εταιρείας Meta που το Facebook λόγω του ότι δεν κατόρθωσε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά διαφημίσεις-απάτες για οικονομικές συναλλαγές. Η διευθύνουσα σύμβουλος της πρώτης, Αν Μπόντεν, η οποία την έχει ιδρύσει κιόλας, τόνισε πως δεν πρόκειται

Σταματοεί τις καταχωρίσεις σε Facebook, Instagram η βρετανική ψηφιακή τράπεζα Starling.

πλέον να διαφημίζει τη Starling με πληρωμένες καταχωρίσεις στο Facebook και στο Instagram, ενώ, την ίδια ώρα, έχουν μπει στο στόχαστρο απατεώνων οι πελάτες της. Η Starling είναι από τις μεγαλύτερες ψηφιακές τράπεζες στη Βρετανία 2,7 εκατ. πελάτες. Με 475.000 εταιρικούς λογαριασμούς ελέγχει επίσης το 7%

της αγοράς επιχειρηματικών τραπεζικών στη χώρα.

Η κ. Μπόντεν άσκησε πιέσεις στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να αντιμετωπίσει την οικονομική απάτη στο νομοσχέδιο για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο, μία δέσμη σαρωτικών μέτρων που αποσκοπεί στο να πατάξει τη διάδοση επιβλαβών περιεχομένου σε ψηφιακές πλατφόρμες. Το νομοσχέδιο για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο θα επιβάλει στους κολοσσούς τεχνολογίας, όπως η Meta και η Google, να αναλάβουν δράση και να διαχειριστούν επιβλαβές και παράνομο υλικό.

Όσοι όμιλοι κωφεύουν κινδυνεύουν με κυρώσεις 18 εκατ. λιρών (24 εκατ. δολαρίων) ή 10% των ετήσιων παγκόσμιων εσόδων τους, το οποίο είναι φυσικά πολύ υψηλότερο. Τον Δεκέμβριο, επιτροπή βουλευτών που εξέτασε το νομοσχέδιο πρότεινε να καλύπτει και τις παραπληρητικές διαφημίσεις, που αφορούν παράνομες οικονομικές δραστηριότητες. Η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ην. Βασιλείου έχει σημάνει συναγερμό στο παρελθόν σχετικά με διαφημίσεις που προωθούν επενδυτικές απάτες, όπως απατεώνες με δράση στα κρυπτονομίσματα, που χρησιμοποιούν τις εικόνες διασημοτήτων για να εξαπατήσουν τους καταναλωτές. Τον Αύγουστο, η Google σταμάτησε να δέχεται διαφημίσεις για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, εκτός εάν ο διαφημιζόμενος είχε εξουσιοδοτηθεί από την Αρχή Οικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου ή εάν πληρούσε τις προϋποθέσεις για ορισμένες εξαιρέσεις. Η Meta δεσμεύτηκε τον Δεκέμβριο να εφαρμόσει πιο αυστηρές πολιτικές επί αυτού του είδους τις διαφημίσεις, αλλά ακόμα δεν το έχει κάνει εμπράκτως. Η Starling έχει ως επενδυτές την Goldman Sachs, την Qatar Investment Authority και τη Fidelity, και αποτιμήθηκε προσφάτως στο 1,5 δισ. δολάρια. Οι ανταγωνιστές της περιλαμβάνουν εταιρείες όπως η Revolut και η Monzo, οι οποίες αποτιμήθηκαν τελευταία στα 33 δισ. δολάρια και 4,5 δισ. δολάρια, αντίστοιχα.

Κατά 50% μειώθηκαν το 2021 οι πτωχεύσεις εταιρειών στις ΗΠΑ

Κομβικός ο ρόλος των μέτρων στήριξης που έλαβε η κυβέρνηση Μπάιντεν

Μείωση στον αριθμό των χρεοκοπιών παρατηρήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 2021, αν και όπως αναφέρει το Bloomberg, δεν θα μπορούσε κανείς να την περιγράψει ως μια ήρεμη χρονιά, αρχής γενομένης από την κατάληψη του Καπιτωλίου. Συνολικά, πάντως, η χώρα έζησε την άνοδο του πληθωρισμού εκ νέου σε πρωτόγνωρα επίπεδα, ενώ παγκοσμίως 300 εκατομμύρια άνθρωποι προσβλήθηκαν από τον κορωνοϊό, διότι η αιφνίδια εμφάνιση μεταλλάξεων έκανε να ναυαγήσουν οι όποιες ελπίδες για επιστροφή στην κανονικότητα. Εντούτοις,

Τα αιτήματα προστασίας έναντι πιστωτών το 2021 διαμορφώθηκαν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών.

το 2021 για τις χρεοκοπίες, οι οποίες συνήθως επηρεάζονται δυσμενώς από την αναταραχή, αποδείχθηκε απροσδόκιστα ήσυχο. Συγκεκριμένα, οι μεγάλες πτωχεύσεις, οι οποίες πλήττουν επιχειρήσεις με εκκρεμότητες τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων δολαρίων, ελαττώθηκαν δραστικά σε 121 από τις 245 το 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία, που συγκέντρωσε το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Οι 121 περιπτώσεις, επίσης, ήταν χαμηλότερες από τον ετήσιο μέσο όρο δεκαετίας των 130 χρεοκοπιών. Αλλά καλό θα ήταν να έχουμε κατά νου πως αυτό μπορεί να αλλάξει το τρέχον έτος διότι τα μέτρα τόνωσης της οι-

Οι μεγάλες πτωχεύσεις, οι οποίες πλήττουν επιχειρήσεις με εκκρεμότητες τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων δολαρίων, ελαττώθηκαν δραστικά σε 121 από 245 το 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία του Bloomberg.

κονομίας λόγω επιπτώσεων πανδημίας θα ολοκληρωθούν και οι επιχειρήσεις και οι πιστωτές τους θα εξετάσουν ποιες είναι οι προοπτικές.

Οι βασικοί λόγοι οι οποίοι απέτρεψαν την εκτίναξη των πτωχεύσεων είχαν να κάνουν με τα μεγάλα προγράμματα της αμερικανικής κυβέρ-

νησης για τη στήριξη επιχειρήσεων και νοικοκυριών, καθώς και το χαμηλό κόστος δανεισμού και τη διευκόλυνση στην αποπληρωμή οφειλών. Η προσφυγή στη Δικαιοσύνη για προστασία έναντι πιστωτών διαμορφώθηκε σχεδόν στα χαμηλότερα επίπεδα 40 ετών και μειώθηκε κατά 24% εν συγκρίσει

με το 2020 – η χρονιά εκείνη είχε τις λιγότερες πτωχεύσεις, που είχαν καταγραφεί από το 1984. Υπήρξαν σχετικές αιτήσεις 3.596 εταιρείες το 2021, δηλαδή 3.000 λιγότερες από το 2020. Ορισμένοι κλάδοι, όπως, λόγω χάριν, το λιανικό εμπόριο και η παροχή υπηρεσιών υγείας δείχνουν περισσότερη ευάλωτες, ενόσω η πανδημία εξακολουθεί να επιφέρει συνέπειες, ενώ τα προβλήματα στο παγκόσμιο σύστημα προμηθειών παραμένουν και ο πληθωρισμός βαίνει διογκούμενος. «Αισθάνθηκα έκπληξη, όπως και όλοι μας, διότι τελικά οι πτωχεύσεις ελαττώθηκαν», παρατηρεί ο Μάικλ Σουίτ, πρόεδρος του βραχίονα αναδιοργάνωσης και πρακτικής πτωχεύσεων στη Fox Rothschild. «Ίσως στο μέλλον να γυρίζουμε πίσω στο 2021 και να το αναφέρουμε ως τη χρονιά της συντομότερης ύφεσης στην Ιστορία». Επιπροσθέτως, η δραστική αύξηση των πτωχεύσεων το 2020 βοηθάει με τη σειρά της να αιτιολογηθεί το πιο ήρεμο 2021, εάν γίνει η συγκρίση. Το οικονομικό σοκ, το οποίο δημιουργήθηκε το 2020 εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού γονάτισε σχεδόν 250 μεγάλους ομίλους, οι οποίοι αιτήθηκαν προστασίας έναντι πιστωτών και αυτός ο αριθμός ήταν και ο υψηλότερος από την έκρηξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008 -2009. Πάντως, η πανδημία απλώς επιτάχυνε διαδικασίες ανασυγκρότησης, οι οποίες ήδη προετοιμάζονταν, εφόσον μεγάλοι όμιλοι λιανικής, ακινήτων και ενέργειας, που χρεοκόπησαν, ήδη είχαν πληγεί βαρέως από τις αλλαγές στους αντίστοιχους κλάδους.

«Λουκέτο» στα πυρηνικά εργοστάσια βάζει η Γερμανία

Προχωράει το σχέδιό της να τα κλείσει έως το τέλος του έτους

Των **AKSHAT RATHI**
και **WILL MATHIS**
BLOOMBERG

Εδώ και μερικούς μήνες η Ευρώπη κλονίζεται από βαθύτατη ενεργειακή κρίση. Ακόμη και πριν από την αρχή του χειμώνα, επικρατούσε η ανησυχία πως η Γηραιά Ηπειρος κινδύνευε να μείνει χωρίς φυσικό αέριο πριν από την άνοιξη. Ορισμένοι φορείς έσπευσαν να αγοράσουν το καύσιμο σε τιμές 10πλάσιες από εκείνες του 2020. Εν τω μέσω αυτής της κρίσης, η Γερμανία υλοποιεί το σχέδιό της να κλείσει σχεδόν το 50% των πυρηνικών της αντιδραστήρων, ενώ το άλλο 50% σχεδιάζει να το κλείσει στο τέλος του 2022. Πολλοί διερωτώνται πώς μια χώρα με ενδιαφέρον για το κλίμα θα ακυρώσει μια πηγή μηδενικών εκπομπών καυσαερίων, και ιδιαίτερα τώρα που σημειώνεται έλλειψη. Άλλοι επισημαίνουν πως οι επενδύσεις της Γερμανίας σε ανανεώσιμες πηγές είναι ουσιαστικά μηδενικές και για να καλύψει το κενό που θα δημιουργήσει η κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας, θα αναγκαστεί να καταφύγει στη χρήση ρυπογόνου γαιάνθρακα.

Σύμφωνα, όμως, με τον Νίκο Τσάφο, αναλυτή ενέργειας και κλίματος στο Κέντρο Στρατηγικών και Διεθνών Μελετών,

Πολλοί διερωτώνται πώς μια χώρα με ενδιαφέρον για το κλίμα θα ακυρώσει μια πηγή μηδενικών εκπομπών καυσαερίων.

«είναι εύκολο να λύσω το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, αλλά υπό τον όρο ότι δεν θα υπόκειμαι στις πιέσεις της πολιτικής». Ένα καλό σχέδιο για την κλιματική αλλαγή προϋποθέτει ταχύτατη αντιμετώπιση των ρυπογόνων πηγών ενέργειας με καθαρή ενέργεια σε συνδυασμό, όμως, με ταυτόχρονα μέτρα, ώστε να μειωθεί η συνολική ζήτηση για ενέργεια. Θεωρητικά ο συνδυασμός αυτός θα επιφέρει μια ομαλή μείωση των εκπομπών καυσαερίων. Στην πραγματικότητα, όμως, τίποτε δεν γίνεται ομαλά, καθώς η μετάβαση θα διαμορφωθεί τελικά από όλες τις ιδιαιτερότητες των ανθρώπων.

Η Γερμανία αποφάσισε να πάρει διαζύγιο από την πυρηνική ενέργεια το 2000, όταν το Κοινοβούλιο της χώρας ψήφισε υπέρ του τερματισμού κάθε εξάρτησης από τις μονάδες που λειτουργούν με ουράνιο. Η απόφαση αντανάκλασε την ανησυχία τους για τους κινδύνους που ε-

Η Γερμανία αποφάσισε να πάρει διαζύγιο από την πυρηνική ενέργεια το 2000, όταν το Κοινοβούλιο της χώρας ψήφισε υπέρ του τερματισμού κάθε εξάρτησης από τις μονάδες που λειτουργούν με ουράνιο.

γκυμονεί η πυρηνική ενέργεια για το περιβάλλον με προεξάρχουσα τη διάθεση των πυρηνικών αποβλήτων, αλλά και τον κίνδυνο να επαναληφθεί ένα ατύχημα σαν την καταστροφή στο Τσερνόμπιλ το 1986.

Η τότε καγκελάρια, Άγκελα Μέρκελ, που σημειωτέον είναι φυσικός, προσπάθησε να βρει τρόπους για να παρατείνει τη λειτουργία των υφιστάμενων αντιδραστήρων και, παράλληλα, να τηρήσει την υπόσχεσή της πως θα ανεγερθούν νέοι αντιδραστήρες. Το 2011, ωστόσο, λίγους μήνες μόνο μετά το τσουνάμι που προκάλεσε το πυρηνικό ατύχημα στη Φουκουσίμα της Ιαπωνίας, το Κοινοβούλιο επανέλαβε στη δέσμευση για κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας με 513 ψήφους υπέρ και 79 κατά. Σύμφωνα, όμως, με τους ειδικούς, η Γερμανία θα μπορούσε

να έχει μειώσει τις εκπομπές καυσαερίων πιο γρήγορα. Η Βρετανία, για παράδειγμα, παρατείνει τη ζωή ορισμένων πυρηνικών αντιδραστήρων και κατασκευάζει και άλλους. Θα διακόψει τη χρήση γαιάνθρακα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας το 2024, έξι χρόνια νωρίτερα από τη Γερμανία.

Η Γερμανία αναμένεται, άλλωστε, να μην επιτύχει τους στόχους της κατά της κλιματικής αλλαγής ούτε φέτος, αλλά ούτε και το επόμενο έτος. Δεν μπορούμε όμως να απαιτούμε από τον κόσμο να κάνει πάντα την πιο ορθολογιστική επιλογή. Όπως τονίζει ο Άλμπερτ Τσιουνγκ, επικεφαλής του τομέα αναλύσεων της Bloomberg NEF, «οι χώρες έχουν διαφορετικές ανησυχίες σχετικά με το ποιο δρόμο πρέπει να πάρουν για να μπει στον τερματισμό της πυρηνικής ενέργειας».

«Καμπανάκι» από Γιοάχιμ Νάγκελ

Ανέλαβε καθήκοντα ο νέος επικεφαλής της Bundesbank, Γιοάχιμ Νάγκελ, και στην εναρκτήρια ομιλία του προειδοποίησε για τον κίνδυνο του υψηλού πληθωρισμού. Διεμήνυσε, έτσι, προς κάθε κατεύθυνση ότι θα συνεχίσει την πολιτική του προκατόχου του, του σκληρότερου ιέρακα της ΕΚΤ, Γενς Βάιντμαν, που παραιτήθηκε έπειτα από πέντε χρόνια ατελούς πορείας κατά της άκρας χαλαρής πολιτικής της ΕΚΤ. «Είναι αλήθεια ότι ο υψηλός πληθωρισμός μπορεί να αποδοθεί σε έκτακτες συνθήκες που κάποια στιγμή θα εκλείψουν αλλά όχι ολοκληρωτικά», τόνισε ο κ. Νάγκελ και υπογράμμισε ότι «είναι ορατός ο κίνδυνος να παραμείνει ο πληθωρισμός σε υψηλά

επίπεδα για περισσότερο από όσο περιμέναμε». Προσέθεσε μάλιστα πως «ο λαός της Γερμανίας περιμένει δικαιολογημένα ότι η Bundesbank θα υπερασπισθεί ένθερμα τη σταθερότητα» και υποσχέθηκε πως αυτό ακριβώς θα κάνει. Από την πλευρά της, η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ, που συμμετείχε στην τελετή για την αλλαγή σκυτάλης στην Bundesbank, τόνισε πως τα στελέχη της τράπεζας «κατανοούν ότι η ανοδική πορεία των τιμών επιφέρει ανησυχία σε πολλούς ανθρώπους και το λαμβάνουν υπόψη τους». Προσέθεσε, όμως, πως «οι πολίτες της Ευρωζώνης μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στο ότι η ΕΚΤ παραμένει δεσμευμένη στο καθήκον της.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα, ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την οικονομία

Επιφυλακτικότητα έως και απαισιοδοξία εκφράζουν στην πλειονότητά τους οικονομολόγοι, επιχειρηματίες, πολιτικοί και ακαδημαϊκοί σε ό,τι αφορά τις πιθανότητες να επιταχυνθεί η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Η εικόνα προκύπτει από δημοσκόπηση που διεξήγαγε το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) μεταξύ 1.000 στελεχών επιχειρήσεων, μελών κυβερνήσεων και ακαδημαϊκών και διαπίστωσε πως μόλις ο ένας στους 10 από τους ερωτηθέντες βλέπει την ανάκαμψη να επιταχύνεται και μόλις ο ένας στους 6 εκκρίνει γενικότερα αισιοδοξία για την προοπτική της παγκόσμιας οικονομίας.

Ανάμεσα στους κινδύνους που αναφέρουν ως άμεση απειλή για την παγκόσμια οικονομία, πρώτη έρχεται η κλιματική αλλαγή. Παράλληλα, όμως, στην πλειονότητά τους οι ερωτηθέντες τόνισαν πως από την αρχή της πανδημίας διαρρηγνύεται η κοινωνική συνοχή, υπονομιεύεται το βιοτικό επίπεδο και η ποιότητα ζωής των ανθρώπων, ενώ παράλληλα επιδεινώνεται η συνολική εικόνα της ψυχικής υγείας του πληθυσμού.

Το κόστος των φυσικών καταστροφών εκτοξεύθηκε το περασμένο έτος στα 280 δισ. δολάρια.

Σκοιλάζοντας τα πορίσματα της δημοσκόπησης, η Σάαντια Ζαχίντι, γενική διευθύντρια του WEF, κάλεσε τις πολιτικές ηγεσίες ανά τον κόσμο «να συσπειρώσουν τις δυνάμεις τους και να υιοθετήσουν μια συντονισμένη προσέγγιση στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, ώστε να χτίσουν ένα τείχος αντοχής απέναντι στην επόμενη κρίση».

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες στη δημοσκόπηση ανέφεραν τα ακραία καιρικά φαινόμενα ως τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απειλεί βραχυπρόθεσμα την παγκόσμια οικονομία, όπως και μια ενδεχόμενη αποτυχία των χωρών και των κυβερνήσεων στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Τα πορίσματα της δημοσκόπησης συνέπεσαν με έκθεση της

Η Γερμανία αποφάσισε να πάρει διαζύγιο από την πυρηνική ενέργεια το 2000, όταν το Κοινοβούλιο της χώρας ψήφισε υπέρ του τερματισμού κάθε εξάρτησης από τις μονάδες που λειτουργούν με ουράνιο.

γερμανικής αντιστασιακής Munich Re, σύμφωνα με την οποία το κόστος των φυσικών καταστροφών εκτοξεύθηκε το περασμένο έτος στα 280 δισ. δολάρια και όλα δείχνουν πως θα εξακολουθήσει να κινείται ανοδικά.

Το κόστος των φυσικών καταστροφών ήταν μεγαλύτερο στις ΗΠΑ όπου έφτασε στα 145 δισ. δολάρια, όταν μόλις το 2019 ήταν 52 δισ. δολάρια. Στη Γερμανία, άλλωστε, οι καταστρεπτικές πλημμύρες που έπληξαν τη χώρα τον Ιούλιο του 2021 κόστισαν 40 δισ. δολάρια, καταγράφοντας τις ακριβότερες φυσικές καταστροφές που έχει γνωρίσει έως τώρα η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία.

Στους βραχυπρόθεσμους κινδύνους που ανέφεραν όσοι συμμετείχαν στη δημοσκόπηση του WEF, συγκαταλέγονται και τα προβλήματα της δημόσιας υγείας όπως και η κοινωνική προβληματική που προκάλεσε η πανδημία. Ως κινδύνους που απειλούν μεσοπρόθεσμα την παγκόσμια οικονομία ανέφεραν, άλλωστε, την αύξηση του παγκόσμιου χρέους, ενώ οι ειδικοί για θέματα οικονομίας πρόβλεψαν πως η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας

θα είναι όχι μόνον άνιση αλλά και ασαφής. Όπως τονίζουν οι συντάκτες της σχετικής έκθεσης, η πανδημία φαίνεται να έχει μεταβάλει ουσιαστικά τις απόψεις των ανθρώπων για τους κινδύνους που μπορούν να απειλήσουν άμεσα τον κόσμο μέσα στην επόμενη δεκαετία, καθώς η ανησυχία για το κλίμα και την κοινωνική συνοχή φαίνεται να έχει εκτοπίσει πλήρως προβληματισμούς για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, την κλοπή προσωπικών δεδομένων και την απάτη.

Ενδεικτική η εκτίμηση του Πίτερ Γκίγκερ, επικεφαλής του τομέα κινδύνων στον ασφαλιστικό όμιλο Zurich Insurance, που τόνισε ότι «τυχόν αποτυχία στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά το 1/6».

Παραμένουν, πάντως, ως υπαρκτές απειλές και οι κίνδυνοι στον κυβερνοχώρο, το ενδεχόμενο μιας ασυντάκτης μετάβασης στη νέα πραγματικότητα της κλιματικής αλλαγής, οι πιέσεις από τα μεγάλα μεταναστευτικά κύματα, καθώς και ο ανταγωνισμός στο Διάστημα.

Bloomberg, Reuters

Εκτίναξη πληθωρισμού στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ

Με τον υψηλότερο ρυθμό των τελευταίων 25 ετών επιταχύνθηκε ο πληθωρισμός στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ τον Νοέμβριο, αυξάνοντας το κόστος ζωής και δυσχεραίνοντας τις προσπάθειες των χαμηλότερων εισοδημάτων να επιβιώσουν. Κατά μέσον όρο ο πληθωρισμός στις 38 χώρες-μέλη του διεθνούς οργανισμού έφτασε στο 5,85%, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάιο του 1996. Καθοριστικός παράγοντας ήταν οι τιμές της ενέργειας, που στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ σημείωσαν άνοδο 27,7% τον Νοέμβριο, καταγρά-

φοντας άλμα από την αύξηση 24,3% που είχαν σημειώσει τον Οκτώβριο. Οσον αφορά τις εξίσου ευμετάβλητες τιμές των τροφίμων, σημείωσαν επίσης άλμα κατά 5,5% τον Νοέμβριο, μετά την αύξηση 4,6% που είχε προηγηθεί τον Οκτώβριο. Ο διεθνής οργανισμός υπογραμμίζει πάντως πως αν εξαιρεθούν οι ευμετάβλητες τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, σε ετήσια βάση ο πληθωρισμός στη ζώνη του ΟΟΣΑ επιταχύνεται με ηπιότερους ρυθμούς και συγκεκριμένα κατά 3,8%, μετά την αύξηση 3,5% του Οκτωβρίου. Δεν παραλείπει, άλλωστε, να υπο-

Εφτασε στο 5,85%, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 25 ετών.

γραμμίζει τη ραγδαία επιτάχυνση του δείκτη στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, τις ΗΠΑ, όπου ο δείκτης των καταναλωτών αυξήθηκε τον Νοέμβριο στο 6,8%, καταγράφοντας τον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των τελευταίων 40 χρόνων και εμπνέοντας

έντονη ανησυχία για μια ενδεχόμενη επιστροφή στον πληθωρισμό της δεκαετίας του 1970, όταν οι αυξήσεις των μισθών και η άνοδος των τιμών αλληλοτροφοδοτούνταν.

Σκοιλάζοντας σχετικά ο αναλυτής της αγοράς Βάλιντ Κουντμανί, στέλεχος της χρηματοπιστωτικής ΧΤΒ, υπογραμμίζει πως στην εκτόξευση του πληθωρισμού καθοριστικό ρόλο έχουν διαδραματίσει οι τιμές της ενέργειας. Η εξέλιξη, τονίζει ο ίδιος, ενισχύει την επιχειρηματολογία υπέρ της αύξησης του κόστους δανεισμού και εντείνει τις πιέσεις στις κεντρικές τρά-

πεζες για να αναλάβουν δράση ώστε να ανακόψουν την ανοδική πορεία του δείκτη. Ο ίδιος προσθέτει πως ενδεχομένως να χρειαστεί χρόνος για να υπάρξουν σημαντικές μεταβολές στην πολιτική των κεντρικών τραπεζών, αλλά οι επενδυτές έχουν πάρει στα σοβαρά τόσο τους αριθμούς όσο και τη φρασεολογία που έχουν χρησιμοποιήσει τελευταία οι κεντρικές τράπεζες. Ως εκ τούτου έχει ήδη παρατηρηθεί μεγάλη αναταραχή στις αγορές, που αναδρούν προπαθώντας να προεξοφλήσουν μελλοντικές αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών.

Καθοριστικός παράγοντας για την αύξηση του πληθωρισμού ήταν οι τιμές της ενέργειας, οι οποίες στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ σημείωσαν άνοδο 27,7% τον Νοέμβριο.

Partners in your success

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Από αύριο έτοιμα για επιχειρήσεις τα έξι Rafale

Βελτιώνεται ουσιαστικά η ισορροπία των αεροπορικών δυνάμεων της Ελλάδας με την Τουρκία στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Σήμερα στις 12.30 το μεσημέρι τα πρώτα έξι Rafale της Πολεμικής Αεροπορίας (Π.Α.) θα προσγειωθούν στην 114 Πτέρυγα Μάχης (Π.Μ.), επιπλοτίζοντας τις δυνατότητες της 332 Μοίρας με χαρακτηριστικό κλήσης το «Γεράκι». Τα έξι νέα μαχητικά καταφθάνουν στην Τανάγρα σε χρόνο-ρεκόρ ανάμεσα στην υπογραφή των συμβολαίων και στην έναρξη τους σε επιχειρησιακή ετοιμότητα. Σε μόλις ένα χρόνο τα πρώτα μαχητικά ετοιμάστηκαν για τις ανάγκες της Π.Α., προχώρησε η εκπαιδευση των πρώτων ιπταμένων (που με τη σειρά τους θα εκπαιδεύσουν τους συναδέλφους τους χειριστές το επόμενο χρονικό διάστημα), παραδόθηκε στην Ελλάδα το σύνολο των οπλικών συστημάτων που αυτά θα φέρουν και έγιναν οι απαραίτητες εργασίες προκειμένου οι εγκαταστάσεις της 114 Π.Μ. να μπορούν

να φιλοξενήσουν τα μαχητικά που θεωρούνται ως μία ξεχωριστή κατηγορία μεταξύ των παλαιότερων της 4ης και των νέων της 5ης γενιάς (4,5). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αύριο κιάλας τα έξι νέα μαχητικά της Π.Α. μπορεί να συμμετάσχουν σε επιχειρήσεις στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Είναι τα πρώτα έξι σε σύνολο 24 μαχητικών αυτού του τύπου (μισά μεταχει-

Η προσγείωση στην 114 Πτέρυγα Μάχης (Π.Μ.) γίνεται σε χρόνο-ρεκόρ – Η δεύτερη εξάδα αναμένεται στο τέλος του 2022, η επόμενη στα τέλη του 2023.

ρισμένα και μισά νέα), τα οποία αναμένεται να παραδοθούν σε βάθος τριετίας. Η δεύτερη εξάδα αναμένεται στο τέλος του 2022, η επόμενη στα τέλη του 2023, ενώ το επόμενο χρονικό διάστημα θα οριστικοποιηθεί και η άφιξη των τελευταίων έξι, η σύμβαση των οποίων ήρθε στη Βουλή στα τέλη Δεκεμβρίου. Το σύνολο του κόστους των πρώτων 18 Rafale – με τα οπλικά συστήματα που φέρουν – φθάνει τα 2,32 δισ. ευρώ, ενώ των έξι νέων που αποφασίστηκε να προστεθούν στις δυνάμεις της 332 Μοίρας θα φθάσει το 1,07 δισ. ευρώ. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης θα βρεθεί στην Τανάγρα όπου και – εν είδει κίνησης αναγνώρισης της υπηρεσίας προς την πατρίδα – θα ανακοινώσει την κατάργηση των κρατήσεων στο επίδομα επικινδυνότητας που λαμβάνουν χειριστές της Π.Α. και στελέχη των Ειδικών Δυνάμεων. Στην τελετή θα παρευρισκονται, φυσικά,

ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, Νίκος Πανηγιωτόπουλος, και η στρατιωτική ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων. Ξεχωριστή ημέρα θα είναι αυτή για τον αρχηγό ΓΕΑ, Γιώργο Μπλιούμη, ο οποίος τις επόμενες ημέρες συμπληρώνει την προβλεπόμενη τριετία σε αυτή τη θέση και θα αποστρατευθεί.

Τα Rafale βελτιώνουν έτι περαιτέρω την ισορροπία των αεροπορικών δυνάμεων στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς αυξάνουν τη δυνατότητα της Π.Α. να επιχειρεί σε μεγαλύτερο εύρος και να απειλεί τα τουρκικά μαχητικά εξ αποστάσεως, προτού καν γίνουν αντιληπτά από την αεροπορία της γειτονίας. Τα Rafale θα είναι πλήρως διαλειτουργικά με τα F-16 που αναβαθμίζονται σε Viper, αλλά και στη μελλοντική πιθανότητα πρόσκτησης F-35. Η επιχειρησιακή ανησυχία που έχει καταλάβει την Αγκυρα αντικατοπτρίζεται και στο

γεγονός ότι η Τουρκία προχώρησε σε συμφωνία στάθμευσης καταριανών Rafale στο έδαφός της, προκειμένου να μελετήσει τις δυνατότητες του υπερσύγχρονου αεροσκάφους.

Ιστορικές σχέσεις

Η άφιξη των έξι Rafale έχει και ιστορική σημασία, καθώς αποτελεί τη συνέχεια μακράς συνεργασίας στον αεροπορικό τομέα. Η αρχή στην πρόσφατη ιστορία των σχέσεων Ελλάδας - Γαλλίας έγινε στον απόηχο της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο και στη Μεταπολίτευση. Η προμήθεια μαχητικών Mirage F-1CG ήταν το εξοπλιστικό επιστέγασμα της στενής πολιτικής σχέσης του Κωνσταντίνου Καραμανλή με τον Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν. Μάλιστα, προ ενός έτους ο Αλέξανδρος Μαρμάς είχε μιλήσει στην «Κ» ως ο ιπτάμενος που προσγείωσε στις 4 Αυγούστου 1975 το πρώτο Mirage F-1CG στην Τανάγρα. Η Π.Α. είχε και πριν

από το 1975 κάποια γαλλικά αεροσκάφη, στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και πριν από τις αρχές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ωστόσο, από το 1975 και έπειτα δημιουργήθηκε μια σταθερή σχέση ανάμεσα στην Π.Α. και την Dassault αλλά και τις THALES - MBDA, προμηθευτριες και κατασκευάστριες των συστημάτων ραντάρ και των όπλων που φέρουν τα γαλλικά μαχητικά. Το δεύτερο γαλλικό μαχητικό που εντάχθηκε μεταπολιτευτικά στις τάξεις της Π.Α. ήταν το Mirage 2000 μεταξύ 1988 και 1992 (36 μονοθέσια και τέσσερα διθέσια). Αργότερα, στο γύρισμα του 21ου αιώνα αποφασίστηκε και η προμήθεια 15 Mirage-2000-5 ICMS MkIII, τα οποία ακόμα και σήμερα αποτελούν όπλο αιχμής για την Π.Α. Το 2007 έγινε και η προμήθεια των βλημάτων σύγχρονου τύπου (MICA EM-IR), αλλά μπήκαν και οι βάσεις για την ενσωμάτωση του βληματος υποστρατηγικών δυνατοτήτων τύπου SCALP.

Οπλα και δυνατότητες των ελληνικών Rafale

Δικινητήριο, δελταπτέρυγο μαχητικό αεροσκάφος πολλαπλών ρόλων, γαλλικής κατασκευής, που καλύπτει όλο το φάσμα των επιχειρησιακών αποστολών.

Πλήρωμα:	1 ή 2
Κινητήρας:	2 κινητήρες turbofan διπλού άξονα M88-4E
Ωση:	50 kN (11.250 lb) ξηρά, 75 kN (17.000 lb) με μετάκαυση
Εκπέτασμα πτερύγων:	10,21 μ.
Μήκος:	15,27 μ.
Μέγιστη ταχύτητα:	750 kt CAS ή 1,6 Mach
Μέγιστο ύψος:	Πάνω από 15.240 μ. (50.000 πόδια)
Μέγιστο βάρος απογείωσης:	24.500 κιλά (54.000 lb)

Διαθέτει ηλεκτροοπτικό αισθητήρα **Front Sector Optonics (FSO)**, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα στον ιπτάμενο, χωρίς να ανιχνεύεται, να αποκαλύψει στόχους σε μεγάλη απόσταση.

Ραντάρ **AESA RBE2**

METEOR

Υποστρατηγικός χτυπάει αέρος-αέρος. Θεωρείται ότι μπορεί να ξεπεράσει τα 200 χλμ. Δεν μπορεί να του διαφύγει τίποτα στα 60 χλμ. Στη θέση του METEOR δύναται να φέρει και EXOCET.

Πυροβόλο 30 mm

SCALP

Εναντίον εδάφους. Ή 90 ή 96 κομμάτια. Τα Μιράζ έναν έναν. Το Ραφάλ μπορεί να πάρει δύο ΣΚΑΛΠ.

AASM

Εναντίον εδάφους ακριβείας.

Ολοκληρωμένο σύστημα αυτοπροστασίας **Spectra electronic warfare suite on board.**

Είναι ικανό για **supercruise**. Να πετάξει υπερηχητικά δίχως μετάκαυση.

Τα αεροσκάφη θα έχουν ως βάση τους την 114 Πτέρυγα Μάχης στην Τανάγρα και θα ανήκουν στην 332 Μοίρα με χαρακτηριστικό κλήσης «Γεράκι».

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναχαιτίσεις, αερομαχίες και μακρά πλήγματα

Η έκδοση Rafale F3R είναι η πιο σύγχρονη του αεροσκάφους, που βγαίνει αυτή τη στιγμή από τη γραμμή παραγωγής της γαλλικής Dassault. Διαθέτει σύστημα σύζευξης Link-16, καθώς επίσης ολοκληρωμένο σύστημα αυτοπροστασίας Electronic Warfare Suite - SPECTRA και ραντάρ ηλεκτρονικής σάρωσης Active Electronically Scanning Antenna (AESA). Διαθέτει ηλεκτροοπτικό αισθητήρα Front Sector Optonics (FSO), ο οποίος δίνει τη δυνατότητα στον ιπτάμενο, χωρίς να ανιχνεύεται, να αποκαλύψει στόχους σε μεγάλη απόσταση.

Για αποστολές κρούσης χρησιμοποιεί

Scalp EG και Exocet και για αποστολές αέρος-αέρος Mica FR/IR και Meteor.

Πτήση «super-cruise»

Το δικινητήριο Rafale (ένα ακόμα στη μακρά παράδοση δικινητήριων της Π.Α.) είναι ικανό για πτήση «super-cruise», δηλαδή να πετάει υπερηχητικά δίχως την ανάγκη μετάκαυσης. Μέγιστη ταχύτητα που μπορεί να φθάσει είναι 1,6 Mach. Τα όπλα, το ραντάρ και το σύστημα αυτοπροστασίας του Rafale βρίσκονται στην κορυφή της σχετικής τεχνολογίας. Ο πύραυλος αέρος-αέρος Meteor έχει δυναμική μέγιστη εμβέλεια τα 200 χιλιόμετρα, ωστόσο η

Η κάσκα του χειριστή του επιτρέπει να εγκλωβίζει στόχους, απλώς στρέφοντας το κεφάλι προς την κατεύθυνσή τους.

πραγματική απόδειξη φωνικότητάς του είναι ότι από τη στιγμή που θα εγκλωβιστεί στόχος σε απόσταση έως και 60 χιλιόμετρα, τότε αυτός είναι αδύνατο να ξεφύγει (η λεγόμενη «no escape zone»). Ο Meteor

είναι ιδανικός για πλήγματα κατά αεροσκαφών που επιχειρούν στη ζώνη υποστήριξης των αντίπαλων μαχητικών. Για παράδειγμα, μπορεί να πλήξει από απόσταση ιπτάμενα τάνκερ, ή κατασκοπευτικά αεροσκάφη που πετούν πολύ μακριά από την πρώτη γραμμή.

Υποστρατηγικών δυνατοτήτων είναι ο αέρος-εδαφους πύραυλος Scalp EG, που θα φέρει το δελταπτέρυγο αεροσκάφος πολλαπλών ρόλων. Εναλλακτικά μπορεί να εκτοξεύσει και Exocet, μεγάλος αριθμός των οποίων ήδη υπήρχε στο οπλοστάσιο της Π.Α. Φέρει επίσης βλήματα μεγίστης ακριβείας αέρος-εδαφους Aasm. Αξίζει να

σημειωθεί ότι κατ' ορισμένες εκτιμήσεις αμυντικών αναλυτών ο τύπος Aasm είναι το βλήμα που χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να καταστρέψει το καλοκαίρι του 202, την αεροπορική βάση Αλ Γουατίγια στη Λιβύη, όπου οι Τούρκοι είχαν αποθηκεύσει οπλικά συστήματα. Η κάσκα του χειριστή ενός Rafale του επιτρέπει να εγκλωβίζει στόχους, απλώς στρέφοντας το κεφάλι προς την κατεύθυνσή τους. Ήδη χρησιμοποιούνται αυτές οι κάσκες στα πιο προηγμένα F-16 της Π.Α., αν και με λιγότερο θεαματικά αποτελέσματα. Το σύστημα αυτοπροστασίας Electronic Warfare Suite - SPECTRA που διαθέτουν τα Rafale

είναι ίσως το πλέον προηγμένο τεχνολογικό σύστημα του αεροσκάφους. Πρόκειται πρακτικά για ένα σύστημα ηλεκτρονικού πολέμου, το οποίο έχει δυνατότητα «jamming» αλλά και ανάλυση εισερχόμενων εκπομπών. Εν ολίγοις, δίνει στον χειριστή τη δυνατότητα να αντιληφθεί εάν το αεροσκάφος του έχει εγκλωβιστεί.

Το Rafale μπορεί να καλύψει όλο το φάσμα των επιχειρησιακών αποστολών, από αναχαιτίσεις και αερομαχίες έως μακρά πλήγματα. Συνολικά μπορεί να μεταφέρει έως 9,5 τόνους εξωτερικών φορτίων, ενώ, όπως και τα Μιράζ, μπορεί να ανεφοδιαστεί κατά τη διάρκεια πτήσης.

RCB Bank Ltd. Νομική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Εδρα: Αρσινόους 2, 3055 Λεωφόρος, Κύπρος.

Δημιουργούμε χώρο για τις δικές σας ιδέες

Καλωσορίσατε στο ολοκαίνουργιο Τραπεζικό Κέντρο Λευκωσίας!

800 00 722

www.rcbcy.com

Φρένο στα μέτρα στήριξης από το ΥΠΟΙΚ

«Το παιχνίδι θα το κάνει πλέον η οικονομία, όχι η κυβέρνηση»

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Στο 1 δισ. ευρώ του αποθεματικού που προβλέπει ο προϋπολογισμός για την αντιμετώπιση της πανδημίας είναι αποφασισμένο να περιοριστεί φέτος το οικονομικό επιτελείο, αποφεύγοντας παρεμβάσεις, εκτός από τις εξαιρετικές στοχευμένες, όπως τονίζουν στελέχη του, αλλά και όπως φανέρωσαν οι ανακοινώσεις της περασμένης Παρασκευής, για περιορισμένες έκτακτες αναστολές εργαζομένων, σε περιορισμένους κλάδους.

Η κυβέρνηση έχει πάρει στροφή, μαζί με την υπόλοιπη Ευρώπη, απομακρυνόμενη από τις παρεμβάσεις και επιστρέφοντας σιγά σιγά στη δημοσιονομική ευσylία. Όπως μεταδίδουν πηγές του οικονομικού επιτελείου, «έχει αδυνατίσει πλέον η σχέση της πανδημίας με την οικονομική δραστηριότητα. Η οικονομία έχει προσαρμοστεί, με εξαίρεση κάποιους κλάδους που πράγματι πλήττονται, όπως οι παιδότοποι ή η οργάνωση συνεδρίων. Δεν θα χρειαστούν, επομένως, μέτρα, παρά περιορισμένα. Το 2022, η χώρα θα περιοριστεί το έλλειμμα, με σκοπό το 2023 να επιστρέψει σε πλεονάσματα».

Στο ίδιο πνεύμα, ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ Λουίς ντε Γκίντος σημείωσε την παρασμένη εβδομάδα πως η οικονομία «συντηγίζει» τον κορωνοϊό και δεν θα χάσει τη δυναμική της. Και παρότι ο πληθωρισμός έδειξε να τον ανησυχεί κάπως, όταν είπε ότι «ίσως να μην είναι τόσο παροδικός»,

Το 2022, η Ελλάδα θα περιορίσει το έλλειμμα, με κοπό το 2023 να επιστρέψει σε πλεονάσματα.

επέμεινε ότι θα πέσει σίγουρα και θα είναι κάτω από τον στόχο το 2023 και το 2024.

Η Ελλάδα έχει πολύ περισσότερους λόγους απ' όλα σχεδόν τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη να επιδείξει δημοσιονομική σύνεση το 2022. Ίσως γι' αυτό η διάψευση της δήλωσης του υπουργού Ανάπτυξης Αδ. Γεωργιάδη, ότι εξετάζεται μείωση των συντελεστών ΦΠΑ για να καταπολεμηθεί η ακρίβεια, ήρθε με αστραπιαία ταχύτητα τόσο από στόματα κυβερνητικών στελεχών, όσο δημοσίων από τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα. Η Ελλάδα, είτε ο κ. Σταϊκούρας, έχει το υψηλότερο χρέος, το τρίτο υψηλότερο δημοσιονομικό έλλειμμα το 2021, περίπου 7% του ΑΕΠ, δεν είναι σε επενδυτική βαθμίδα και βρίσκεται σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας. Επιπλέον, η ΕΚΤ μπορεί να προχωρήσει σε πιο περιοριστική πολιτική και η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλάζει τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας, μια διαπραγμάτευση στην οποία η χώρα πρέπει να προσέλθει με αξιοπιστία για να διασφαλίσει τη καλύτερα αποτελέσματα.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η κυβέρνηση

Το οικονομικό επιτελείο είναι αποφασισμένο να περιοριστεί στο 1 δισ. ευρώ του αποθεματικού που προβλέπει ο προϋπολογισμός για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

έκρινε ότι θα ήταν ανεύθυνο να προχωρήσει σ' ένα μέτρο υψηλού κόστους, όπως οι μειώσεις συντελεστών ΦΠΑ και μάλιστα στις αρχές του χρόνου, εξαντλώντας τις εφεδρείες της για ενδεχόμενες ανάγκες που θα προκύψουν στη συνέχεια.

Το ρίσκο είναι μεγάλο

Το στοίχημα για την οικονομία, αλλά και για το πολιτικό μέλλον της κυβέρνησης είναι μεγάλο. Αν δεν καταφέρει να μειώσει το χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, επομένως να διατηρήσει τη δυναμική της ανάπτυξης, μειώνοντας ταυτόχρονα και το έλλειμμα, ο ενάρετος κύκλος που επιδιώκει, θα μετατραπεί σε φαύλο. Θα καθυστερήσει η επενδυτική βαθμίδα, θα αυξηθεί το κόστος δανεισμού της, θα παραμείνει σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας και ίσως της επι-

βληθεί ένα νέο πλαίσιο λιτότητας, την ώρα που οι άλλες χώρες θα ανακάμπτουν. Το ρίσκο αυτό δεν το παίρνει το οικονομικό επιτελείο και τα στελέχη του το καθιστούν πλέον σαφές.

Στο πλαίσιο αυτό διαμνύνουν ότι τελειώνουμε με τα μέτρα στήριξης και επιστρέφουμε στις μεταρρυθμίσεις. Αλλωστε, η κυβέρνηση, όπως είπε και ο κ. Σταϊκούρας, πήρε το 4ο υψηλότερο πακέτο μέτρων στήριξης παγκοσμίως. Πριν προλάβει να της καταλογισθεί αυτό ως μειονέκτημα, καθότι υπερχρεωμένη, σπεύδει να το αποσύρει. «Το παιχνίδι θα το κάνει πλέον η οικονομία, όχι η κυβέρνηση, όπως το 2020 και το 2021, όταν δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Η κυβέρνηση έχει κάνει δουλειά, ώστε να διευκολύνει αυτή την προ-

οπτική», διαμνύει ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης. Ο πληθωρισμός, που σκαρφώθηκε στο 5,1% τον Δεκέμβριο, ασφαλώς αποτελεί πηγή προβληματισμού και τα μέτρα στήριξης των ευάλωτων, κυρίως, νοικοκυριών από τις υψηλές τιμές ενέργειας θα παραμείνουν στο προσκήνιο, αλλά η κυβέρνηση εξακολουθεί να ποντάρει στον προσωρινό χαρακτήρα του φαινομένου. Αλλωστε, αν κάτι αλλάξει, αυτό θα αφορά όλη την Ευρώπη.

Ερχονται οι θεσμοί

Προς το παρόν, έχει μπροστά της τις δικές της υποχρεώσεις, ως υπερχρεωμένη χώρα, που εκλήθη από το Eurogroup του Δεκεμβρίου του 2021 να λάβει τα απαραίτητα μέτρα να ακολουθήσει συνετή

δημοσιονομική πολιτική. Σε εννέα μέρες θα πραγματοποιηθεί η 13η αξιολόγηση της ενισχυμένης εποπτείας, σε επίπεδο επικεφαλής των θεσμών, και εκεί αναμένεται να προσδιορίσει τις εναπομένουσες εκκρεμότητες της, ώστε να βγει από το ειδικό αυτό καθεστώς τον Ιούνιο, όπως θα ήθελε. Μια πρόγνωση θα πάρει ενδεχομένως ο κ. Σταϊκούρας αύριο στο Eurogroup, στις κατ' ιδίαν επαφές του με τους ομολόγους του και την Κομισιόν.

Σε σχέση με την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, μία από τις βασικότερες εκκρεμότητες της ενισχυμένης εποπτείας, ο ίδιος μιλώντας στο moneyreview.gr είπε, την περασμένη εβδομάδα, ότι «πολύ σύντομα θα πετύχουμε τον στόχο που είναι ορόσημο για το τέλος της ενισχυμένης εποπτείας».

Επισπεύδεται η διαδικασία αύξησης του κατώτατου μισθού

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Την έναρξη της διαδικασίας αύξησης του κατώτατου μισθού εντός του Ιανουαρίου, προκειμένου η οποία αποφάση του υπουργείου Εργασίας να ισχύσει από την 1η Μαΐου, θα προβλέπει τροπολογία που αναμένεται να κατατεθεί έως την Πέμπτη στη Βουλή. Στόχος της κυβέρνησης και δη του υπουργείου Εργασίας είναι η διαδικασία, όπως προβλέπεται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, να επισπευσθεί προκειμένου αντί της 1ης Ιουλίου, ο νέος –σημαντικά αυξημένος κατά τα λεγόμενα του ίδιου

Ινστιτούτα ΓΣΕΕ, ΓΕΣΕΒΕΕ κ.λπ.) ώστε το αργότερο έως το τέλος Φεβρουαρίου να υποβάλουν έκθεση για την αξιολόγηση του ισχύοντος μισθού. Να σημειωθεί ότι στην πράξη δεν αλλάζει κάτι από τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος, απλώς επισπεύδονται οι διαδικασίες. Έτσι, ενώ η υποβολή των εκθέσεων θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως τις 31 Μαρτίου, με το νέο πλαίσιο, θα πρέπει να έχουν υποβληθεί ένα μήνα νωρίτερα.

Οι εκθέσεις αυτές θα αποσταλούν στους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων, ενώ παράλληλα θα υπάρχει και προφορική διαβούλευση προκειμένου και αυτοί να υποβάλουν τα τελικά τους υπομνήματα εντός 15 ημερών (έως τις 15 Μαρτίου). Εκθέσεις και υπομνήματα θα μεταβιβαστούν στο ΚΕΠΕ, το οποίο με τη συμμετοχή Σμελούς επιτροπής επισημώνων θα συντάξει το τελικό πόρισμα, ώστε να τεθεί στη διάθεση του κ. Χατζηδάκη και αυτός να εισηγηθεί στο υπουργικό συμβούλιο, πιθανότατα λίγο μετά το Πάσχα, τον νέο κατώτατο μισθό. Στο κυβερνητικό επιτελείο εκτιμούν ότι το ποσοστό της αύξησης θα είναι σημαντικό, όμως όπως επισημαίνουν θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση του ΑΕΠ σε συνδυασμό με την πορεία των πληθωρισμού, καθώς στόχος είναι να απορροφηθούν οι πιέσεις της ακρίβειας στα νοικοκυριά.

Το Σαββατοκύριακο, ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης, με ανάρτησή του στα κοινωνικά δίκτυα, ανέφερε ότι ήδη, «χάρη στις φορολογικές ρυθμίσεις της κυβέρνησης, στη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και στη μικρή αύξηση 2% του κατώτατου μισθού το διαδίσμο εισόδημα των εργαζομένων που α-

μειβονται με τον κατώτατο μισθό αυξήθηκε από 305 έως 533,6 ευρώ σε ετήσια βάση». Παραδέχθηκε ότι «η αύξηση δεν είναι σημαντική, είναι όμως πραγματικότητα και μάλιστα στην περίοδο της πανδημίας, με τη σημαντική ύφεση που προκάλεσε παντού» και υπογράμμισε ότι «σε τρεις μήνες από σήμερα θα ακολουθήσει νέα, σημαντική αύξηση του κατώτατου μισθού», επαναλαμβάνοντας ότι «οι εργαζόμενοι δικαιούνται ένα χειροπιαστό μέρισμα ανάπτυξης και θα το δουν στην τσέπη τους».

Στο κυβερνητικό επιτελείο εκτιμούν ότι το ποσοστό της αύξησης θα είναι σημαντικό, όμως όπως επισημαίνουν θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση του ΑΕΠ.

Στόχος, να ισχύσει από την 1η Μαΐου αντί της 1ης Ιουλίου.

του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη – κατώτατος μισθός να ισχύσει από την 1η Μαΐου.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αμέσως μετά την ψήφιση της τροπολογίας, ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης θα υπογράψει απόφαση με την οποία θα συγκροτείται τριμελής επιτροπή συντονισμού της διαβούλευσης, με τη συμμετοχή του προέδρου του ΟΜΕΔ, ενός εκπροσώπου του υπουργείου Οικονομικών και ενός του υπουργείου Εργασίας. Η επιτροπή πιθανότατα έως το τέλος Ιανουαρίου θα αποστείλει πρόσκληση σε ερευνητικά ινστιτούτα και φορείς (Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΟΑΕΔ, ΚΕΠΕ, ΟΜΕΔ,

Οσον αφορά τα έσοδα, η προφανής αιτία της καλύτερης επίδοσης είναι ο υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης του εκτιμώμενου 6,9% που προέβλεπε η εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού. Πολλοί αναλύτες τον τοποθετούν πλέον στο 8%-8,5%.

Χαμηλότερο κατά 2 δισ. ευρώ το πρωτογενές έλλειμμα του '21

Χαμηλότερο κατά σχεδόν 2 δισ. ευρώ σε σχέση με την εκτίμηση της εισηγητικής έκθεσης του προϋπολογισμού 2022, που ψηφίστηκε μόλις τον Δεκέμβριο, ήταν το πρωτογενές έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού του 2021, καθώς τόσο τα καθαρά έσοδα ήταν υψηλότερα κατά 800 εκατ. ευρώ (και τα φορολογικά κατά 743 εκατ. ευρώ) όσο και οι δαπάνες χαμηλότερες κατά 1,2 δισ. ευρώ.

Το αποτέλεσμα αυτό δίνει έναν «αέρα» στην κυβέρνηση για τη φετινή χρονιά, ιδίως στον βαθμό που προέρχεται από το σκέλος των εσόδων, ανανώρτισε χθες υψηλόβαθμη πηγή του υπουργείου Οικονομικών, θυμίζοντας πάντως ότι μιλάμε πάντα για έλλειμμα και άρα δεν υπάρχουν περιθώρια για παροχές, καθώς μάλιστα ο στόχος του προϋπολογισμού είναι φιλόδοξος, να πέσει το πρωτογενές έλλειμμα από 7,3% του ΑΕΠ το 2021 (ή όσο διαμορφωθεί τελικά) σε 1,2% του ΑΕΠ το 2022. Τα 2 δισ., που εξοικονομήθηκαν το 2021 στον κρατικό προϋπολογισμό είναι πάνω από 1% του ΑΕΠ, αλλά μένει να φανεί αν αυτό θα απεικονισθεί και σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης. Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης, παρότι εξέφρασε ικανοποίηση για το αποτέλεσμα, δεν θέλησε να προειδεσει για το ποσό θα διαμορφωθεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης του 2021, καθώς τα στοιχεία είναι προσωρινά, αναμένονται ακόμη τα φορολογικά έσοδα του πρώτου διμήνου του 2022 και τα αποτελέσματα των φορέων της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, δήλωσε: «Η εξέλιξη αυτή είναι πάντως σε κάθε περίπτωση σημαντική για τη δημοσιονομική αξιοπιστία του ελληνικού Δημοσίου, που αποτελεί κεντρικό στόχο της κυβέρνησης στο πλαίσιο της προσπάθειας της χώρας να κερδίσει την επενδυτική βαθμίδα».

Ως προς τα έσοδα, η προφανής αιτία της καλύτερης επίδοσης είναι ο υψηλότερος ρυθμός

Το αποτέλεσμα αυτό δίνει έναν «αέρα» στην κυβέρνηση για τη φετινή χρονιά.

ανάπτυξης του εκτιμώμενου 6,9% που προέβλεπε η εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού. Πολλοί αναλύτες τον τοποθετούν πλέον στο 8%-8,5%. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου, στην αύξηση των καθαρών εσόδων συντέλεσε έως ένα βαθμό η εισπραξη τον Δεκέμβριο 644 εκατ. ευρώ από τα ANFAs, που δεν είχαν προβλεφθεί στην εισηγητική έκθεση. Από την άλλη πλευρά, όμως, παρατάθηκε η προθεσμία εισπραξης των τελών κυκλοφορίας έως το τέλος Φεβρουαρίου 2022. Και παρ' όλα αυτά, τα έσοδα από φόρους ήταν αυξημένα κατά 743 εκατ. ευρώ. «Εάν ληφθεί υπόψη η παράταση στην εισπραξη των τελών κυκλοφορίας, η πραγματική αύξηση των φορολογικών εσόδων είναι ακόμη μεγαλύτερη», σημειώνει η ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών.

Ως προς τις δαπάνες, η υποεκτέλεση οφείλεται στην πρόβλεψη για «μαζιλιά ασφαλείας», που τελικά δεν χρειάστηκε, όπως προκύπτει από την ανακοίνωση του υπουργείου. Ως προς το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, οι πληρωμές ήταν 51 εκατ. ευρώ πάνω από τον στόχο και έφτασαν τα 9 δισ. ευρώ. Έτσι, το πρωτογενές έλλειμμα διαμορφώθηκε σε 10,985 δισ. ευρώ έναντι στόχου για 12,946 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι κυριότερες πληρωμές που έγιναν για μέτρα κατά της πανδημίας αφορούσαν τις επιστρεπτές προκαταβολές 2,7 δισ. ευρώ, τις αποζημιώσεις ειδικού σκοπού 2 δισ. ευρώ και την αποζημίωση εκμισθωτών 744 εκατ. ευρώ.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Νέα εκτίναξη των τιμών ρεύματος καταγράφεται στις αγορές της Ευρώπης

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Νέο κύμα αυξήσεων στις ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρισμού έχει πυροδοτήσει η συνεχιζόμενη γεωπολιτική ένταση με επίκεντρο τις σχέσεις Ρωσίας - Ουκρανίας, αλλά και τον αγωγό Nord Stream 2, σε συνδυασμό και με την περιορισμένη παραγωγή των πυρηνικών μονάδων της Γαλλίας μετά τις ανακοινώσεις της EDF για νέες βλάβες σε πυρηνικούς αντιδραστήρες. Η χονδρεμπορική τιμή ρεύματος στην αγορά της Γερμανίας εκτινάχθηκε σήμερα στα 235,87 ευρώ/MWh σημειώνοντας αύξηση 82,4% μέσα σε μία ημέρα, ενώ η υψηλότερη τιμή καταγράφεται στην αγορά της Γαλλίας στα 244,83 ευρώ/MWh μετά από ημερήσια πτώση κατά 6,2%, με δεύτερη την αγορά της Σερβίας στα 243,74 ευρώ. Στα υψηλά των 241,82 ευρώ/MWh διαμορφώνεται η τιμή και στην αγορά της Ελβετίας και ακολουθεί το Βέλγιο με τιμή στα 240,55 ευρώ/MWh, ενώ πάνω από τα 230 ευρώ/MWh κινείται η τιμή σήμερα σε όλες τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Στην Ελλάδα η μέση χονδρεμπορική τιμή διαμορφώνεται σήμερα στα 235,11 ευρώ/MWh καταγράφοντας πτώση 2% σε σχέση με χθες, με την υψηλότερη τιμή να φτάνει κατά τη διάρκεια της ημέρας στα 294,40 ευρώ/MWh. Στο ενεργειακό μέγιστο ο λιγνίτης κατέχει 11,5%, το φυσικό αέριο 29,8%, τα υδροηλεκτρικά 9%, οι εισαγωγές 15,5% και οι ανανεώσιμες 30,1%.

Η αγωνία για την εξέλιξη των τιμών και τη συγκράτηση της ακρίβειας και

των πληθωριστικών πιέσεων κορυφώνεται καθώς ο χειμώνας συνεχίζει να δείχνει τα δόντια του και οι γεωπολιτικοί παράγοντες να βρίσκονται σε έξαρση. Η ρωσική Gazprom που διαχειρίζεται τον αγωγό Nord Stream 2 κατηγορείται ότι εξακολουθεί να διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα την τροφοδοσία της Ευρώπης, με τη διοίκηση φυσικού αερίου να διαμορφώνει τις τελευταίες 15 ημέρες στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2015. Οι εξελίξεις προσεφλούν ένα δύσκολο ενεργειακό χειμώνα για τα νοικοκυριά της επικειρήσεις της Ευρώπης.

Πληθαίνουν τα παράπονα που καθημερινά διατυπώνονται από τους Έλληνες καταναλωτές στη ΡΑΕ.

Στην Ελλάδα πληθαίνουν τα παράπονα που καθημερινά διατυπώνονται από τους καταναλωτές στη ΡΑΕ και επικεντρώνονται στις υπερβολικές χρεώσεις των προμηθευτών και στην έλλειψη διαφάνειας στον τρόπο τιμολόγησης. Η ΡΑΕ με χθεσινή ανακοίνωσή της κάλεσε τους καταναλωτές να υποβάλλουν στο εξής τα παράπονά τους αποκλειστικά μέσω της πλατφόρμας MyRAE, καθώς η υποβολή μέσω mail δεν τυγχάνει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας με αποτέλεσμα να μένουν αναπάντητα. Η ΡΑΕ διαπιστώνει μια αυξανόμενη τάση υποβολής παραπόνων, ο αριθμός των οποίων έφτασε τα 1.400.

Η ρωσική Gazprom που διαχειρίζεται τον αγωγό Nord Stream 2 κατηγορείται ότι εξακολουθεί να διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα την τροφοδοσία της Ευρώπης

απογράφοςΚοκτέιλΚύπροςΚουζίνα
έντροΚατάκτησηΚέρματαΚορυφή
αίρετοςΚαλόγουστοΚάποτεΚυριακή
αλλιέργειαΚαλωσόρισμαΚάλπηΚ
μαΚέρδοςΚατάρτισηΚλωστήΚα
οπισμόςΚάππαΚίνησηΚαραντίνα
αλημέραΚαλλιγραφίαΚανόναςΚα
τέρασηΚαθήκονΚαινούριο

Κ

Το περιοδικό της Καθημερινής
της Κυριακής

Την Κυριακή 23 Ιανουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ενστάσεις θεσμών για το σχέδιο προστασίας πρώτης κατοικίας

«Όχι» σε πρόγραμμα-γέφυρα μέχρι να λειτουργήσει ο φορέας ακινήτων

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Εμπλοκή στο ενδιαμέσο πρόγραμμα επιδότησης της πρώτης κατοικίας για τα ευάλωτα νοικοκυριά από το κράτος υπήρξε κατά την πρόσφατη διαπραγμάτευση υπουργείου Οικονομικών και θεσμών στο πλαίσιο της αξιολόγησης. Αυτό αναφέρουν ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», με βάση τις οποίες οι θεσμοί διαφώνησαν στη θεσμοθέτηση ενός νέου προγράμματος για τα ευάλωτα νοικοκυριά, υποστηρίζοντας ότι η παράταση της προστασίας της πρώτης κατοικίας πλήττει την κουλτούρα πληρωμών.

Το θέμα παραπέμπεται σε συζήτηση με τους επικεφαλής των θεσμών και την ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών την προσεχή εβδομάδα, χωρίς ωστόσο να υπάρχει αρνητική εισήγηση από την πλευρά των τεχνικών κλιμακίων που φέρονται να απέρριψαν την πρόταση επί της αρχής.

Οι εκπρόσωποι των θεσμών υποστήριξαν ότι η διαρκής ανανέωση της προστασίας της πρώτης κατοικίας έχει λειτουργήσει ως ένας άτυπος μηχανισμός ασυλίας, παρόμοιος με τον νόμο Κατσέλη, οι υποθέσεις του οποίου παρά τις προσπάθειες εκκαθάρισής τους, λιμνάζουν ακόμη στα δικαστήρια και έχουν οδηγήσει σε έναν άτυπο μηχανισμό ασυλίας για μερίδα οφειλετών. Υπενθυμίζεται ότι παρά την επικαιροποίηση των στοιχείων για 40.000 υποθέσεις του νόμου Κατσέλη έτσι ώστε να επιταχυνθεί η εκδίκασή τους εντός του 2022, το θέμα δεν έχει αντιμετω-

Το ακανθώδες θέμα θα συζητηθεί με τους επικεφαλής των θεσμών και την ηγεσία του ΥΠΟΙΚ την προσεχή εβδομάδα.

πιστεί ακόμη εξατίας κυρίως τις αναστολές λειτουργίας των δικαστηρίων που υπήρξε λόγω κορανιού, με αποτέλεσμα κάθε συζήτηση για την προστασία της πρώτης κατοικίας να είναι πλέον κόκκινο πανί για τους θεσμούς. Στη βάση αυτή απέρριψαν την πρόταση, ανοίγοντας ουσιαστικά τον δρόμο για πλειστηριασμούς της πρώτης κατοικίας νοικοκυριών ακόμη και με χαμηλά εισοδήματα, παρά το γεγονός ότι η προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών προβλέπεται στον νόμο για την παροχή δεύτερης ευκαιρίας, δηλαδή στον νέο πτωχευτικό νόμο που τέθηκε σε ισχύ από την περασμένη χρονιά.

Όπως έχει γράψει η «Κ», η πρόταση του υπουργείου Οικονομικών για το ενδιαμέσο πρόγραμμα προστασίας της πρώτης κατοικίας στοχεύει στο να γεφυρώσει το κενό που υπάρχει σήμερα για τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών που έχουν οφειλές από στεγαστικό δάνειο σε τράπεζες ή funds και εταιρείες διαχείρισης, έως τη δημιουργία του φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης ακινήτων.

Με δεδομένο ότι ο φορέας αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το α' τρίμηνο του 2023, το πρόγραμμα προτείνεται να ισχύσει για ένα τουλάχιστον χρόνο, παρέχοντας πλήρη κάλυψη έως τη λειτουργία του φορέα, με την προϋπόθεση όμως ότι τα νοικοκυριά

Η διαρκής ανανέωση της προστασίας της πρώτης κατοικίας έχει λειτουργήσει ως ένας άτυπος μηχανισμός ασυλίας, υποστηρίζουν οι θεσμοί.

αυτά θα αποδεχθούν να χάσουν την κυριότητα της πρώτης κατοικίας τους, όταν ο φορέας ενεργοποιηθεί.

Η μηνιαία δόση που θα πληρώνει ο δανειολήπτης τόσο κατά την ενδιάμεση περίοδο, δηλαδή έως την ενεργοποίηση του φορέα, όσο και στη συνέχεια, θα προκύπτει με βάση την εμπορική αξία του ακινήτου και η κρατική επιδότηση που προτείνεται θα ξεκινάει από τα 70 και θα φτάνει έως και τα 210 ευρώ ανάλογα με την οικογενειακή και περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη. Η χορήγηση του επιδόματος προϋποθέτει ότι το συγκεκριμένο νοικοκυριό έχει χαρακτηριστεί ευάλωτο, υποβάλλοντας αίτηση στη σχετική πλατφόρμα που έχει δημιουργηθεί στην Ειδική Γραμματεία Ιδιωτικού Χρέους, μέσω της οποίας θα γίνεται και ο έλεγχος της περιουσιακής και οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Εάν ο οφειλέτης δεν διαθέτει πιστοποιητικό «ευάλωτου», τότε η πρώτη του κατοικία δεν θα προστατεύεται και θα εκποιείται είτε μέσω αναγκαστικών μέτρων που παίρνει η τράπεζα, είτε μέσω δικαστικής πτώχευσης.

Φορέας Απόκτησης Ακινήτων

Στα τέλη Ιανουαρίου ή στις αρχές του επόμενου μήνα αναμένεται να δημοσιευθεί η πρόσκληση του υπουργείου Οικονομικών

για την προσέλευση ενδιαφερόντων από ιδιώτες που θα κληθούν να επενδύσουν στον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων. Ο φορέας θα χρηματοδοτηθεί από ιδιωτικά κεφάλαια και όπως θα προβλέπει η πρόσκληση, «το σύνολο των κεφαλαίων που μέσω της σύμβασης θα δεσμευτεί να δαπανήσει σε αγορές πρώτων κατοικιών ευάλωτων οφειλετών θα είναι έως 2 εκατ. ευρώ».

Το χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία του φορέα επικαιροποιήθηκε στις πρόσφατες συζητήσεις με τους θεσμούς, αλλά όπως όλα δείχνουν η διαδικασία έως την ενεργοποίησή του θα είναι μακρά και δεν αναμένεται πριν από τις αρχές του επόμενου έτους. Αυτό γιατί ο διαγωνισμός θα εξελιχθεί σε τρεις φάσεις. Η πρώτη θα είναι η εκδίκαση ενδιαφερόντων, η δεύτερη θα είναι η διαδικασία διαλόγου προκειμένου να καθοριστούν οι λεπτομέρειες της πρόσκλησης υποβολής δεσμευτικών προσφορών από τους υποψήφιους ιδιώτες, που θα ακολουθήσει ως τελικό βήμα.

Η δημιουργία ενός φορέα στον οποίο θα μπορούν τα ευάλωτα νοικοκυριά να μεταβιβάσουν την πρώτη τους κατοικία όταν έχουν κόκκινα δάνεια στις τράπεζες, ώστε να αποφυγούν την έξωση, προβλέπεται στον νόμο για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή

δεύτερης ευκαιρίας. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούν να συνεχίζουν να διαμένουν στο σπίτι που είναι η πρώτη τους κατοικία, αφού όμως προηγουμένως χάσουν την κυριότητα του ακινήτου τους. Όπως προβλέπεται στον νόμο, τα νοικοκυριά αυτά θα έχουν το δικαίωμα να επαναγοράσουν το ακίνητο μετά 12 χρόνια και εφόσον στο μεσοδιάστημα είναι συνεπείς στην καταβολή του ενοικίου που θα πρέπει να πληρώνουν στον φορέα. Η αγορά του ακινήτου από τον φορέα θα γίνεται βάσει της εμπορικής του αξίας, ενώ το ενοίκιο που θα πρέπει να πληρώνει ο ευάλωτος δανειολήπτης θα προκύπτει επίσης βάσει της εμπορικής αξίας του ακινήτου, διαιρεμένης για 12 χρόνια και με επιβάρυνση του μέσο επιτόκιο ενός στεγαστικού δανείου. Το κράτος θα παρεμβαίνει επιδοτώντας το ενοίκιο που θα πρέπει να πληρώνει ο δανειολήπτης στον φορέα προκειμένου να μείνει στο ακίνητο που του έχει παραχωρηθεί. Η κρατική επιδότηση με τη μορφή επιδόματος στέγασης θα διασφαλίζει, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του αρμόδιου υπουργείου, ότι το ευάλωτο νοικοκυριό θα είναι σε θέση να πληρώνει το ενοίκιο που συμφωνεί με τον φορέα, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό σταθερές πηγές εσόδων για τον ιδιώτη που θα πρέπει να αποσβέσει το επενδυμένο κεφάλαιο.

Σήμερα η ΑΑΔΕ αποδέχεται συναλλαγές μόνο με κάρτες που έχουν εκδοθεί από φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Πληρωμή φόρων και τελών με κάρτες ξένων τραπεζών

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Τη δυνατότητα να πληρώσουν φόρους, τέλη και δασμούς με κάρτες της αλλοδαπής θα έχουν οι πολίτες της Ελλάδας αλλά και των ξένων κρατών. Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων έχει ξεκινήσει δημόσια διαβούλευση και εντός 15 ημερών θα αποφασισθεί ο ανάδοχος του έργου και εντός του πρώτου τριμήνου, εκτός απροόπτου, θα μπορούν όσοι κατέχουν ξένες κάρτες να διενεργήσουν πληρωμές προς το Δημόσιο.

Για παράδειγμα, οι Έλληνες κάτοικοι του εξωτερικού που είναι υπόχρεοι σε φόρο κληρονομιάς και δεν κατέχουν ελληνική κάρτα θα μπορούν σε σύντομο χρονικό διάστημα να πληρώσουν είτε μέσω του Taxinet τον φόρο που τους αναλογεί είτε με φυσική παρουσία στην εφορία μέσω POS. Επίσης, για μια θαλαμγό που «δένει» σε ελληνικό λιμάνι θα μπορεί ο ιδιοκτήτης της, ή ο μισθωτής να πληρώσει τα τέλη ελλιμενισμού με την κάρτα που διαθέτει. Μέχρι σήμερα γινόταν δέσμευση του ποσού στην κάρτα και έπειτα από μεγάλο χρονικό διάστημα καταβάλλονταν τα τέλη στο Δημόσιο. Πλέον αυτό θα γίνεται άμεσα μέσω POS.

Αντικείμενο του έργου, όπως τονίζεται στην πρόσκληση που απευθύνει η φορολογική διοίκηση, είναι η σύναψη σύμβασης μεταξύ της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του αδειοδοτημένου φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών, ο οποίος θα αποδέχεται και θα εκκαθαρίζει για λογαριασμό της ΑΑΔΕ, συναλλαγές με τη χρήση καρτών έκδοσης αλλοδαπών φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών. Σήμερα, σε συνεργασία με την εταιρεία Διαταπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ), η ΑΑΔΕ αποδέχεται συναλλαγές καρτών πληρω-

μών που έχουν εκδοθεί από φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών που λειτουργούν στην Ελλάδα, τόσο με φυσική (Card Present) όσο και χωρίς φυσική παρουσία της κάρτας (e-POS - Card not Present).

Η ΑΑΔΕ διαθέτει ήδη δίκτυο 265 εγκατεστημένων τερματικών σημείων πώλησης (Electronic funds transfer at point of sale, EFT/POS) σε εφορίες και τελωνεία. Το δίκτυο αυτό ενδέχεται να τροποποιηθεί με την κατάρθρωση ή την προσθήκη νέων σταθερών τερματικών ή μετακινούμενων σημείων με τη χρήση

Εντός του πρώτου τριμήνου θα είναι δυνατές οι συναλλαγές με το ελληνικό Δημόσιο με ξένες πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες.

φορητών συσκευών.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν επιθυμεί να επεκτείνει τις συναλλαγές μέσω του υπάρχοντος δικτύου EFT/POS της ΑΑΔΕ και τις συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία της κάρτας (e-POS) μέσω των τρέχουσας διαδικασίας για τις εγχώριες κάρτες, θα αναλάβει να εγκαταστήσει ιαδίκτυο EFT/POS και στα σημεία όπου είναι εγκατεστημένα τα υφιστάμενα τερματικά, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα για εκτέλεση συναλλαγών χωρίς φυσική παρουσία της κάρτας (e-POS). Οι υποψήφιοι θα εξυπηρετούν τις κάρτες που φέρουν τα σύμβολα των διεθνών οργανισμών κάρτας VISA, Mastercard και China Union Pay. Προαιρετικά θα εξυπηρετούν τις κάρτες που φέρουν τα σύμβολα των διεθνών οργανισμών Dinners και American Express.

Τριπλή ενίσχυση των ελληνικών τραπεζών «βλέπει» η Fitch το 2022

Λόγω μείωσης κόκκινων δανείων και των προβληματικών τους περιουσιακών στοιχείων, Ταμείου Ανάκαμψης και ισχυρής ανάπτυξης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η σημαντική βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού των ελληνικών τραπεζών στηρίζει τις θετικές τους προοπτικές για το 2022, τόνισαν οι αναλυτές του οίκου αξιολόγησης Fitch Ratings σε διαδικτυακό συνέδριο, εν αναμονή της σημερινής προγραμματισμένης ετυμηγορίας του για την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας.

Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί οι υψηλότεροι δείκτες μη εξυπηρετούμενων δανείων, ωστόσο η πρόοδος που έχει σημειωθεί το τελευταίο διάστημα και από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες είναι σημαντική και ο συνολικός δείκτης NPEs του κλάδου αναμένεται να υποχωρήσει φέτος σε μονοψήφια ποσοστά, όπως σημείωσαν οι αναλυτές του οίκου στο πλαίσιο του συνεδρίου Credit Outlook EMEA 2022. Σύμφωνα με τη Fitch, τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης θα ενισχύσουν την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα, βοηθώντας περαιτέρω στη βελτίωση των προοπτικών του κλάδου, με την ισχυρή ανάπτυξη της οικονομίας και τη μείωση των NPEs να αναμένεται να στηρίζουν το επιχειρηματικό περιβάλλον των ελληνικών τραπεζών.

Σημαντική βελτίωση

Οι ελληνικές τράπεζες εμφάνισαν ισχυρή δυναμική στη μείωση των προβληματικών τους περιουσιακών στοιχείων, όπως σημειώθηκε στο συνέδριο, με την Εθνική Τράπεζα και τη Eurobank να ηγούνται της

Αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας αναμένει η αγορά σήμερα από τον διεθνή οίκο.

διαδικασίας. Εάν ληφθούν υπόψη οι συναλλαγές του τέταρτου τριμήνου του 2021, η Εθνική θα έχει σημειώσει δείκτη NPE 11% και η Eurobank μονοψήφιο δείκτη. Η Alpha Bank και η Τράπεζα Πειραιώς ακολουθούν, όπως επισημάνθηκε, καθώς ο δείκτης NPEs κινούνταν άνω του 40% στα τέλη του 2020, ωστόσο το 2021 προχώρησαν σε σημαντικές μειώσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 10 δις. ευρώ η κάθε μία και μείωσαν τον δείκτη αρκετά χαμηλότερα του 20%.

Αξίζει να σημειώσουμε πως η συνεχιζόμενη βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού των συστημικών τραπεζών αποτελεί μία από τις τρεις προϋποθέσεις που έχει θέσει ο οίκος για την περαιτέρω αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας. Η μεγαλύτερη εμπιστοσύνη ότι το δημόσιο χρέος/ΑΕΠ επιστρέφει σε σταθερή καθοδική πορεία μετά το σοκ της COVID-19 και οι καλύτερες μεσοπρόθεσμες προοπτικές και επιδόσεις ανάπτυξης, αποτελούν τις άλλες δύο. Αυτά θα λάβει υπόψη η Fitch κατά τη σημερινή της αξιολόγηση για τη χώρα, με την αγορά να αναμένει ευρέως αναβάθμιση των προοπτικών σε θετικές από σταθερές.

Πάντως, σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση

Ο συνολικός δείκτης NPEs του ελληνικού τραπεζικού κλάδου αναμένεται να υποχωρήσει φέτος σε μονοψήφια ποσοστά, όπως σημείωσαν οι αναλυτές της Fitch στο πλαίσιο του συνεδρίου Credit Outlook EMEA 2022.

των τραπεζών, σε δηλώσεις του στην ειδική έκδοση της «Καθημερινής», το «Κ-Επικειρύν», ο επικεφαλής αναλυτής της Fitch

για τον ελληνικό χρηματοπιστωτικό κλάδο, Πάου Λαμπρό, διαμήνυσε πως σύντομα ο οίκος θα προχωρήσει σε αναβάθμιση από

τα τρέχοντα χαμηλά επίπεδα. Εκτιμά πως το 2022 ο δείκτης NPE του κλάδου θα βρεθεί κάτω από το 10%, ενώ αναμένει

πως η πλήρης ομαλοποίησή του στα ευρωπαϊκά επίπεδα θα επιτευχθεί έως το 2024, με βάση και τα στρατηγικά σχέδια των διοικήσεων. Κατά τον κ. Λαμπρό, η εκκαθάριση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων θα μειώσει περαιτέρω την επιβάρυνση του κεφαλαίου από προβληματικά περιουσιακά στοιχεία, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί αδυναμία αξιολόγησης για τις τράπεζες, ενώ ο κλάδος θα διατηρήσει μέτρια κεφαλαικά αποθέματα ασφαλείας, καθώς οι ενέργειες ενίσχυσης κεφαλαίου και βελτίωσης του οργανικού κεφαλαίου θα αντισταθμίσουν τις επικείμενες ζημιές από τις προγραμματισμένες τιτλοποιήσεις και άλλες αρνητικές επιπτώσεις.

Αύξηση νέων δανείων

Παράλληλα, το 2022 η Fitch αναμένει ομαλοποίηση της διαρθρωτικής κερδοφορίας, ιδίως για τις τράπεζες που έχουν προχωρήσει περισσότερο στον καθαρισμό της ποιότητας του ενεργητικού. Η βελτίωση θα προέλθει από τις χαμηλότερες επαναλαμβανόμενες πιστωτικές απώλειες, την υγιή ανάπτυξη των εσόδων από προμήθειες και το μειωμένο λειτουργικό κόστος από τα συνεχιζόμενα προγράμματα αναδιάρθρωσης. Οι πιέσεις στα περιθώρια και η εξυγίανση των NPEs θα μειώσουν τα καθαρά έσοδα από τόκους των τραπεζών, αλλά αναμένεται σημαντική αύξηση νέων δανείων χάρη στα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και τη βελτίωση της οικονομικής θέσης των νοικοκυριών.

Χωρίς εμπειρία στο επιχειρείν έξι στους δέκα startupper

Οι περισσότεροι ξεκίνησαν την οκταετία 2013-2020

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Αρκετά τολμυροί αλλά με ελάχιστη έως μηδενική εμπειρία στη διαχείριση μιας εταιρείας ή μιας startup εμφανίζονται οι περισσότεροι Έλληνες ιδρυτές νεοφυών επιχειρήσεων, με το 22,5% να αναφέρει πως ρισκαρε, έχοντας στο ιστορικό του μία αποτυχημένη επιχειρηματική προσπάθεια. Αυτό καταδεικνύει μεταξύ άλλων η νέα έρευνα της δια-NEOς, «Οι νεοφυείς επιχειρήσεις στην Ελλάδα», που επικειρεί να αποτυπώσει το προφίλ των Ελλήνων ιδρυτών αλλά και των επιχειρήσεων, χαρτογραφώντας παράλληλα το οικοσύστημα που τις υποστηρίζει. Οι ερευνητές ετοίμασαν ένα ερωτηματολόγιο στο οποίο απάντησαν 267 ιδρυτές startups πραγματοποιώντας παράλληλα 14 συνεντεύξεις με επιδραστικά στελέχη της τοπικής αγοράς.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, η πλειοψηφία, ήτοι το 62,5%, δηλώνει ότι δεν διαθέτει προηγούμενη εμπειρία στη διαχείριση μιας επιχείρησης (είτε νεοφυούς είτε όχι), σε αντίθεση με το

Κερδοφόρες είναι σχεδόν 4 στις 10 startups.

37,5% που αναφέρει πως έχει αντίστοιχη εμπειρία.

Όσον αφορά τη διασύνδεση του αντικειμένου επιχειρηματικότητας με την προηγούμενη εμπειρία τους, σχεδόν 4 στους 10 απαντούν πως η προϋπηρεσία τους αφορά σε μία δουλειά με «ουδέτερη έως ανύπαρκτη» σχέση με το αντικείμενο της startup τους.

Αρκετοί όμως από αυτούς, δηλαδή το 22,5% του συνόλου, δηλώνουν πως έχουν αποτύχει έστω μία φορά στο παρελθόν στην προσπάθειά τους να κάνει τη δική τους startup, με το 9% να αναφέρει πως έχει αποτύχει αρκετές φορές. Επομένως, ένα από τα βασικότερα ευρήματα της έρευνας είναι πως οι ιδρυτές είναι επιχειρηματίες που πήραν ένα σημαντικό ρίσκο: πολλοί είχαν μικρή ή καθόλου προϋπηρεσία, συχνά σε άσχετα αντικείμενα, ενώ κάποιοι «κουβαλούσαν» το βάρος μιας ή περισσότερων αποτυ-

χημένων προσπάθειών. Αξίζει να σημειωθεί πως αρκετοί ιδρυτές αφοσιώνονται πλήρως στην εταιρεία τους, αφού το 68,2% έχει σαν πλήρη απασχόληση τη startup του.

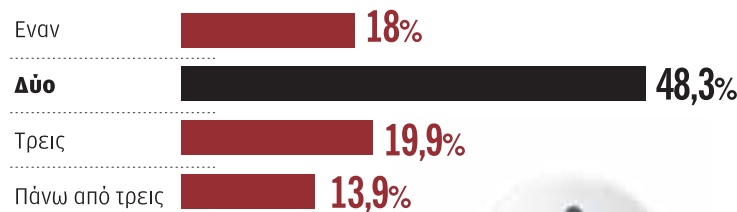
Η όρεξη αρκετών νέων επιχειρηματιών να ρισκάρουν και να αναπτύξουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας άρχισε να γίνεται ακόμη πιο έντονη μεταξύ 2013-2020, δηλαδή κατά τη διάρκεια αλλά και λίγο μετά την οικονομική κρίση. Μάλιστα, περίπου το 93% του δείγματος των startups ιδρύθηκε εκείνη την περίοδο, με τους τομείς του τουρισμού, της πληροφορικής - επικοινωνιών αλλά και της αγροδιατροφής να αποτελούν τους πιο δημοφιλείς κλάδους δραστηριοποίησης των startups.

Αντίθετα, οι μεταφορές και η ναυτιλία δεν φαίνεται να προσελκύουν ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των Ελλήνων startupper. Εάν και η συντριπτική πλειοψηφία των startups, ήτοι το 63,7%, στοχεύει σε διεθνείς πελάτες, το 33,7% των ιδρυτών που συμμετείχαν στην έρευνα τονίζουν πως η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η έλλειψη εμπειρίας

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ STARTUPS

Πόσους ιδρυτές είχαν οι ελληνικές startups;

8 στους 10 ιδρυτές είναι άνδρες, μία ανισότητα που παρατηρείται και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες

6,4% το ποσοστό των startups που ιδρύθηκαν **μόνο από γυναίκες**

1 στους 3 ιδρυτές δηλώνει ότι συνέταξε το επιχειρηματικό σχέδιο της εταιρείας **μαζί με έναν μέντορα**

ΠΗΓΗ: δια-NEOς

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

για την προσέλκυσή τους. Κερδοφόρες είναι σχεδόν 4 στις 10 επιχειρήσεις. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις για το μέλλον των startupper;

Οι ιδρυτές ξεχωρίζουν τη δυνατότητα επέκτασής τους (22,8%),

ενώ ακολουθεί η στελέκωση (19,1%), ο ανταγωνισμός (16,9%) καθώς και η διαθεσιμότητα χρηματοδότησης (15%). Ωστόσο, αισθητή βελτίωση θα έβλεπαν μέσα από την τροποποίηση του ασφαλιστικού και φορολογικού πλαισίου (79,8%).

Ισχυρά κίνητρα για την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων

Φορολογικά κίνητρα σε «αγγέλους» επενδυτές, προσέλκυση εταιρειών για τεστάρισμα πρωτότυπου προϊόντος, κίνητρα για την προσέλκυση ταλέντων. Αυτά είναι ορισμένα από τα μέτρα που έχουν λάβει χώρες όπως η Βρετανία, η Ολλανδία ή η Εσθονία, των οποίων τα οικονομικά συστήματα νεοφυών επιχειρήσεων αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια δυναμικά. Όπως αναφέρει η έρευνα της δια-NEOς, με επιστημονική υπεύθυνη την ομότιμη καθηγήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιωάννα-Σαφφώ Πεπελάση, στην πρώτη θέση μεταξύ των υπόλοιπων ευρωπαϊκών οικονομικών συστημάτων βρίσκεται η Βρετανία, η οποία παρέχει σημαντικά φορολογικά κίνητρα σε επενδυτές «αγγέλους», πρακτική που προσφέρει εφάρμοση και η χώρα μας. Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει θεσπίσει τέτοια κίνητρα σε επενδυτές, παρέχοντας έκπτωση 50% στον φόρο εισοδήματος επί των εσόδων σε επενδύσεις έως 100.000 ευρώ ανά φορολογικό έτος. Την ίδια στιγμή, το Ισραήλ, που διατηρεί έναν τομέα υψηλής τεχνολογίας άκρως ανταγωνιστικό, ίσως και ισοδύναμο με αυτόν της Σίλικον Βάλεϊ, ήταν η πρώτη χώρα η οποία πριν από 17 χρόνια μείωσε τον εταιρικό φορολογικό συντελεστή στο 12,5%, με αποτέλεσμα να φιλοξενεί πλέον περισσότερα από 300 κέντρα έρευνας και ανάπτυξης, πολλά από τα οποία λειτουργούν διεθνώς ε-

ταιρείες όπως η Apple, το eBay, η Google, η IBM κ.λπ.

Η Ελλάδα, η οποία κατατάσσεται στην 54η θέση του παγκόσμιου οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων, πρέπει να επικεντρωθεί στις ανταγωνιστικές βιομηχανίες της (τουρισμός, ναυτιλία, αγροδιατροφή) για να πείσει οργανισμούς να δημιουργήσουν πιλοτικές εγκαταστάσεις για έρευνα και Ανάπτυξη. Όσον αφορά το γερμανικό οικονομικό σύστημα των startups, αυτό χαρακτηρίζεται από διεθνώς φημισμένα πανεπιστημιακά και ερευνητικά κέντρα, ενώ έχει αναδειχθεί κορυφαίο κέντρο υψηλής τεχνολογίας, καθώς αποτελεί έδρα του ευρωπαϊκού γραφείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Επίσης, ποντάρει πολύ στη χορήγηση κεφαλαίων σε startups που βρίσκονται σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, μέτρο απαραίτητο ώστε να αναπτυχθούν και να εδραιωθούν επιτυχημένες νεοφυείς επιχειρήσεις. Από την άλλη, η Ολλανδία λόγω της στρατηγικής της τοποθεσίας, της πολυπολιτισμικότητας και της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων προσελκύει πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις για να τεστάρουν και να αξιολογήσουν τα προϊόντα τους, ενώ η εσθονική κυβέρνηση μέσω του Estonia Startup Visa βοηθάει τους ιδρυτές startup εκτός Ε.Ε. να ξεκινήσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην Εσθονία.

Οι Γερμανοί τουρίστες ξοδεύουν τα περισσότερα χρήματα στην Ελλάδα

Τις ομορφιές της Ελλάδας απολαμβάνουν κάθε χρόνο αρκετά εκατομμύρια επισκέπτες και αυτοί που φαίνεται να τις απολαμβάνουν περισσότερο είναι τουρίστες από τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και τις ΗΠΑ. Σύμφωνα με έρευνα της Refundit που βασίζεται σε στοιχεία του ΣΕΤΕ για την περίοδο 2010-2020, την πρώτη θέση

στις αφίξεις από την Ε.Ε. κατέχει η Γερμανία, ενώ από χώρες εκτός της Ε.Ε. το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ και η Ρωσία αποτελούν τις κορυφαίες χώρες εισερχόμενου τουρισμού. Επιπλέον, από τα δεδομένα στοικεία προκύπτει πως το 60% του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα προέρχεται από χώρες εκτός της Ε.Ε., ενώ το υπόλοιπο

αφορά χώρες εκτός της Ε.Ε. Έτσι, το 2019, από τα 31 εκατομμύρια τουρίστες που επέλεξαν να κάνουν διακοπές στη χώρα μας, 18 εκατομμύρια προέρχονταν από την Ε.Ε. και 13 εκατομμύρια από τον υπόλοιπο κόσμο. Υπενθυμίζεται πως οι αφίξεις μειώθηκαν αισθητά κατά τη διάρκεια της πανδημίας, με τον αριθμό τους να υπολογίζεται

στα 7 εκατομμύρια και τα ετήσια έσοδα στα 10 δισ. ευρώ. Όσον αφορά τα χρήματα που δαπανήθηκαν στην Ελλάδα κατά το 2019, οι επισκέπτες από χώρες της Ε.Ε. ξόδεψαν περίπου 10 δισ. ευρώ, ενώ όσοι προήλθαν από άλλες χώρες του κόσμου περίπου 8 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με την έκθεση της startup εταιρείας Refundit, το 2019

την πρώτη θέση στις δαπάνες από τουρίστες εντός της Ε.Ε. κατείχαν οι Γερμανοί με 2,9 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ στις πρώτες θέσεις από χώρες εκτός Ε.Ε. βρίσκονταν οι Αγγλοι και οι Αμερικανοί τουρίστες με δαπάνες ύψους 2,5 δισεκατομμυρίων και 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ, αντίστοιχα. Παράλληλα, η έκθεση καταλήγει πως οι αφορο-

λόγητες αγορές μπορούν να ενισχύσουν το εισόδημα της χώρας, μειώνοντας σημαντικά το κόστος επίσκεψης στην Ελλάδα. Ενδεικτικά αναφέρει πως με το σύστημα των αφορολόγητων αγορών οι τουρίστες θα ξόδευαν περισσότερα χρήματα, τα οποία σύμφωνα με την έκθεση υπολογίζονται σε 396-791 εκατ. ευρώ.

Το 60% του εισερχόμενου τουρισμού προέρχεται από χώρες εκτός της Ε.Ε.

ATHENARECIPES.COM

3000+
συνταγές

X3
δοκιμασμένες

video ▶
βήμα - βήμα

Η κουζίνα της Αθénas στο κινητό σου!

STILL!

ένα άγαλμα που γύρισε τον κόσμο

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022 | 11.00 | ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ - ΛΕΜΕΣΟΣ

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΟΥΤΣΟΦΤΑΣ **ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ** **ΑΝΤΟΝΙ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ**

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΣΤΙΧΟΙ **ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ** ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ-ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ **ΚΩΣΤΑΣ ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΟΦΗ**
 ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ/ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ **ΘΟΔΩΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ** ΣΚΗΝΙΚΑ-ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΝΔΡΕΟΥ**
 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΒΟΛΩΝ **ΑΝΝΑ ΦΩΤΙΑΔΟΥ** ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΩΤΙΣΜΩΝ **ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΕΤΕΙΝΑΡΗΣ**
 ΒΟΗΘΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ/ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ**
 ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΩΝ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ**

FLASHART®

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΘΕΟΔΩΡΑ ΙΑΚΩΒΟΥ, ΑΦΙΕΛΑ, ΑΝΝΑ ΦΩΤΙΑΔΟΥ | ΧΟΡΗΓΟΣ: | ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: | | ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΠΛΩΝΤΑΙ www.rialto.interticket.com

Η τηλεργασία κρύβει δύο μεγάλες παγίδες

Ο καθηγητής Οικονομικών του Stanford, Πολ Ογιερ, μιλάει στην «Κ» για το νέο τοπίο που δημιουργείται στην απασχόληση

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Η **full time** τηλεργασία θα μας κόστιζε σε καινοτομία και σε εκπαίδευση νέων επαγγελματιών, προειδοποιεί σε συνέντευξη στην «Κ» ο καθηγητής Οικονομικών του Stanford, ειδήμων στα θέματα απασχόλησης και σύγχρονες επιχειρηματικότητας, Πολ Ογιερ. Παράλληλα, δείχνει τον φόβο της νόσωσης με COVID-19 ως βασική αιτία των κενών θέσεων εργασίας. Τονίζει δε ότι το κύμα της «Μεγάλης Παραίτησης» είναι σκληρό για τις επιχειρήσεις, αλλά μετά μια μακρά περίοδο η πύλαστιγχα φαίνεται να γέρνει υπέρ των εργαζομένων, οι οποίοι τώρα έχουν μια ευκαιρία να διεκδικήσουν πόστα που θα τους ταιριάζουν περισσότερο. Ως προς τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, ο κ. Ογιερ τονίζει ότι κάθε χώρα θα πρέπει να επενδύει πρωτίστως στις μικρές ηλικίες, προτού να είναι αργά. Ο ίδιος χαρακτηρίζει ιδιαίτερα θετική την ευελιξία που παρέχει η Gig Economy στους εργαζομένους που την επιζητούν, αρκεί αυτό να μην υπονομεύει τις παραδοσιακές μακροχρόνιες σχέσεις εργασίας. «Δεν ανησυχώ καθόλου», δηλώνει για τον αντίκτυπο της αυτοματοποίησης και της τεχνητής νοημοσύνης στην απασχόληση, σε αντίθεση με τις επιπτώσεις της δημιουργικής κρίσης, ιδίως σε χώρες όπως η Ελλάδα, καθώς «ο κίνδυνος είναι να μην έχουμε αρκετούς ανθρώπους να αναλαμβάνουν τις δουλειές που θα χρειάζομαστε».

— **Βλέπουμε δύο τάσεις στο εργατικό δυναμικό μετά τα lockdowns. Κάποιοι έσπευσαν να επιστρέψουν στο γραφείο. Άλλοι επιχείρησαν να συνεχίσουν τη δουλειά από το σπίτι. Στη μέση βρίσκονται οι εταιρείες οι οποίες ζυγίζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για να χαράξουν τις στρατηγικές τους. Ποια είναι η δική σας πρόβλεψη για τον ρόλο και την έκταση της τηλεργασίας από εδώ και στο εξής;**

— Αν με ρωτούσατε ιδίως στην αρχή της πανδημίας θα σας έλεγα ότι γρήγορα θα επιστρέψουμε εκεί όπου βρισκόμασταν πριν. Διότι αν σκεφτούμε την ιστορία της αγοράς εργασίας, επί μακρόν, υπάρχει μια τάση για όλο και πιο ενοποιημένη απασχόληση. Οι άνθρωποι τείνουν μέχρι σήμερα να είναι κοντά ο ένας με τον άλλον και, παρά την ανάπτυξη του Ίντερνεντ, οι πόλεις μεγάλωσαν και οι εργαζόμενοι συγκεντρώθηκαν όλο και περισσότερο. Επομένως, να αλλάξει αυτό απλώς επειδή ξαφνικά χρειάστηκε να δουλέψουμε από το σπίτι; Δεν νομίζω ότι η ιστορία αντιστρέφεται τόσο εύκολα. Βεβαίως, πολλοί άνθρωποι έμαθαν πόσο αποτελεσματικοί μπορεί να είναι στο σπίτι και ως εκ τούτου προσωπικά αναμένω περισσότερη μερική εργασία από το σπίτι σε σύγκριση με το παρελθόν. Θα υπάρξει σίγουρα και κάποια αύξηση στον αριθμό των ανθρώπων που θα δουλεύουν αποκλειστικά εξ αποστάσεως, αλλά νομίζω ότι έχουμε μάθει πως τα οφέλη του να δουλεύουμε μαζί είναι ισχυρά, παρά τα όσα έχουν μεσολαβήσει τον τελευταίο ενάμιση χρόνο. Ειδικά όμως, θα ήταν μάλλον πολύ υψηλό το κόστος σε όρους καινοτομίας και σε όρους εισαγωγής νέων εργαζομένων στην παραγωγή.

— **Μια άλλη τάση στην αγορά διεθνώς, ακόμη και πριν από την πανδημία, είναι η εργασία όχι με βάση το ωράριο αλλά με βάση το παραγόμενο αποτέλεσμα των εργαζομένων. Είναι ένα μοντέλο που μπορεί να δουλέψει κατά τη γνώμη σας;**

— Το ελπίζω. Θα ήταν ωραίο, και από την πλευρά μου θα ήθελα να δούμε περισσότερο από αυτό. Αλλά η ιστορία δεν μας επιτρέπει να είμαστε πολύ αισιόδοξοι

Η αποκλειστικά εξ αποστάσεως εργασία θα είχε πολύ υψηλό κόστος σε όρους καινοτομίας και σε όρους εισαγωγής νέων εργαζομένων στην παραγωγή.

Απειλή είναι το δημογραφικό, όχι η αυτοματοποίηση και η τεχνητή νοημοσύνη.

για αυτό το μοντέλο απασχόλησης.

— **Αφού μεσολάβησαν η πανδημία και τα lockdowns βλέπουμε κενές θέσεις εργασίας. Τι ακριβώς συμβαίνει;**

— Πράγματι. Είναι δύο οι παράγοντες. Ο ένας είναι η αυξημένη ζήτηση. Δεν υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι να την υπηρετήσουν. Ο άλλος παράγοντας, πολύ σημαντικός, είναι το γεγονός ότι ακόμη δεν επιστρέφουν όλοι στη δουλειά τους. Υπάρχουν και τώρα ζητήματα που αφορούν τη φροντίδα των παιδιών, δηλαδή το γεγονός ότι δεν μπορούμε να βασιστούμε απρόσκοπτα στα σχολεία και σε άλλες αντίστοιχες δομές. Επιπλέον, υπάρχει κόσμος που ανησυχεί για την υγεία του από τη στιγμή που θα επιστρέψει στη δουλειά. Πάντως, μεταξύ της αύξησης της ζήτησης, που είναι βραχυπρόθεσμος παράγοντας, και της διστακτικότητας για επιστροφή στη δουλειά, που ελπίζουμε να είναι επίσης βραχυπρόθεσμη παράμετρος, οι τάσεις κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση. Εδώ στις ΗΠΑ το τελευταίο report για την απασχόληση ήταν ενθαρρυντικό, όχι μόνο ως προς τον αριθμό των θέσεων εργασίας που προστέθηκαν αλλά και ως προς τον αριθμό των εργαζομένων που επιστρέφουν στην απασχόληση.

— **Αυτό που είναι γνωστό ως Gig Economy προκαλεί ισχυρό disruption στην αγορά εργασίας σε όποια χώρα αναπτύσσεται αυτό το μοντέλο με τη δύναμη που παρέχουν οι ψηφιακές πλατφόρμες. Πόση ευελιξία μπορεί να αντέξει το εργασιακό πλαίσιο σε μια οικονομία αν θέλει να πετύχει κανείς την τέλεια ισορροπία, δηλαδή χαμηλά κόστη για τις επιχειρήσεις, βελτιωμένες υπηρεσίες για τους καταναλωτές, υψηλά και σταθερά εισοδήματα για τους εργαζομένους. Αν είναι ρεαλιστικό να ελπίζει κανείς σε όλα αυτά μαζί.**

— Ναι, δεν ξέρω αν μπορούν να συνυπάρξουν. Στους οικονομολόγους μάς αρέσει να επικεντρωνόμαστε στα trade offs, και αυτά τα οφέλη που μόλις αναφέρατε συνήθως αντισταθμίζουν το ένα το άλλο. Φυσικά υπάρχουν και πολλά win win, αλλά οι τιμές που πληρώνουν οι καταναλωτές και οι μισθοί των εργαζομένων συνήθως ανταγωνίζονται μεταξύ τους, μαζί και με τα εταιρικά κέρδη, την τρίτη παράμετρο. Επομένως, η Gig Economy είναι μόνο ένα μικρό μέρος της εξίσωσης ανάμεσα σε όλες αυτές τις παραμέτρους. Ο συγκεκριμένος τομέας έχει δεχθεί κριτική, όμως αυτό που έχει μεγάλη αξία είναι το γεγονός ότι παρέχει ευελιξία σε εργαζομένους που το θέλουν. Και αυτό είναι καλό πράγμα. Πολλοί επικριτές θα πουν ότι είναι ένας τρόπος για τις επιχειρήσεις να μειώσουν το εργασιακό κόστος ή να μη δεσμευτούν με τους υπαλλήλους τους. Και ίσως υπάρχει μια αλήθεια

Εκουμε μάθει πως τα οφέλη του να δουλεύουμε μαζί είναι ισχυρά, παρά τα όσα έχουν μεσολαβήσει τον τελευταίο ενάμιση χρόνο, σημειώνει ο ειδήμων σε θέματα απασχόλησης και σύγχρονης επιχειρηματικότητας Πολ Ογιερ.

σε αυτό, αλλά υπάρχουν δυστυχώς και παρενέργειες. Γι' αυτό και θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Δεν έχω δει μέχρι σήμερα κάποια χώρα να το έχει κάνει σωστά. Γιατί από τη μία θέλουμε τους εργαζομένους να εκμεταλλεύονται την ευελιξία, καθώς και τις επιχειρήσεις να κάνουν το ίδιο στον βαθμό που θα βρίσκουν εργαζομένους οι οποίοι θα το επιζητούν.

Από την άλλη όμως έχουμε υφιστάμενες μακροχρόνιες σχέσεις εργασίας που δεν θέλουμε να υπονομεύσουμε, κάνοντας πολύ εύκολο για τις επιχειρήσεις να απευθύνονται κάθε φορά ανάλογα με τις ανάγκες τους σε εξωτερικούς συνεργάτες, τους οποίους θα καλούν και θα δίδωχουν μέσα σε σύστημα χρονικό διάστημα, και θα τους φέρονται ανεπαρκώς.

Ευκαιρία η Μεγάλη Παραίτηση

— **Υπάρχει το φαινόμενο της Μεγάλης Παραίτησης. Πώς βλέπετε αυτήν την τάση;**
— Ομοιογενώς, το κύμα της Μεγάλης Παραίτησης είναι σκληρό για τις επιχειρήσεις. Όμως ένα καλό πράγμα που προκύπτει από αυτήν την έλλειψη εργατικού δυναμικού είναι το γεγονός ότι γέρνει η πλάστιγγα από τις εταιρείες προς το εργατικό δυναμικό, διότι μέχρι τώρα έγινε προς τις εταιρείες για μια πολύ μακρά περίοδο. Η Μεγάλη Παραίτηση

— **Στην Ελλάδα είναι σε εξέλιξη εδώ και αρκετά χρόνια πλέον η συζήτηση για τη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας μέσω συνεργειών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας σε ένα σύστημα το οποίο έχει ακόμη πολύ δρόμο μπροστά του προς αυτήν την κατεύθυνση;**

— Πρώτα απ' όλα, η Ελλάδα δεν είναι μόνη της σε αυτό. Το αμερικανικό εκπαιδευτικό σύστημα χρειάζεται επίσης δουλειά, ιδίως ως προς την ενσωμάτωση του εργατικού δυναμικού. Βλέπουμε σε πολλές περιοχές στις ΗΠΑ, αντίστοιχα και σε άλλες χώρες, να γίνεται όλο και πιο σημαντικό το σύστημα των community colleges, ένα τεχνικό πανεπιστημιακό σύστημα που αφορά περισσότερο εμπορικές παρά ανθρωπιστικές

είναι μεν αποτέλεσμα ορισμένων βραχυπρόθεσμων προβλημάτων στην αγορά εργασίας, αλλά είναι και μια μικρή αντιστροφή μιας μακροχρόνιας τάσης. Δεν ξέρω αν η Μεγάλη Παραίτηση θα συνεχιστεί, όταν σε λίγα χρόνια επιστρέψει το ισοζύγιο, αλλά ελπίζω πολλοί εργαζόμενοι να το απολαμβάνουν και να το αξιοποιούν ως ευκαιρία για να ανεληχθούν σε θέσεις με τις οποίες θα είναι πιο ενθουσιασμένοι.

και καλλιτεχνικές σχολές. Αυτό είναι πολύ καλό, διότι ιστορικά ο τομέας αυτός είχε στερρηθεί επενδύσεων. Η ανάπτυξη πιο πρακτικών εκπαιδευτικών ευκαιριών είναι ένας εξαιρετικός μοχλός πολιτικής. Έχοντας πει αυτό, θα ήθελα να τονίσω ότι οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο, με πολύ λίγες εξαιρέσεις που τα πηγαίνουν καλύτερα σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να επικεντρώσουν την προσπάθεια στην εκπαίδευση των νεότερων ηλικιών, διασφαλίζοντας ότι οι μελλοντικοί εργαζόμενοι θα μπου από νωρίς στον δρόμο της παραγωγικότητας και ότι δεν θα βρεθούν σε μια θέση στην οποία δεν θα μπορούν πια να τον ακολουθήσουν. Αυτό απαιτεί μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Είναι δύσκολο να τεκμηριώσεις αυτήν την ανάγκη, ιδίως όταν έχεις σφικτούς προϋπολογισμούς, διότι όταν επενδύσεις σε ένα εξαιρετικό σχολείο θα πρέπει να περιμένεις 15-20 χρόνια μέχρι να δεις το αποτέλεσμα. Είναι όμως κρίσιμα σημαντικά.

— **Πολλοί θεωρούν την αυτοματοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας και συγκεκριμένα της τεχνητής νοημοσύνης, ως απειλή για τα ποσοστά απασχόλησης, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Είστε από αυτούς που ανησυχούν; Ποιες είναι οι απαντήσεις σε αυτήν την πρόκληση;**
— Δεν ανησυχώ καθόλου. Ανησυχώ ακριβώς για το αντίθετο. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι η συνέχιση μιας πολύ μα-

κράς τάσης, σύμφωνα με την οποία η τεχνολογία καταστρέφει κάποιες δουλειές. Αλλά αυτό ξεπερνάει την τεχνητή νοημοσύνη.

Οι περισσότεροι πρόγονοί μας ήταν αγρότες. Με μια πολύ μικρή εξαίρεση, τουλάχιστον στον ανεπτυγμένο κόσμο, οι αγρότες αντικαταστάθηκαν από την αυτοματοποίηση. Και βρήκαν άλλα πράγματα να κάνουν. Θα υπάρχουν disruptions, μη με παρεξηγήτε, κατανοώ απολύτως τους ανθρώπους που κάνουν τις δουλειές τους από αυτές τις ανακατατάξεις. Αλλά είναι μέρος μιας μακράς ιστορίας της τεχνολογίας, η οποία αποδιοργανώνει τομείς εργασίας. Προσωπικά ανησυχώ περισσότερο για το αντίθετο, δηλαδή το να μην έχουμε αρκετούς ανθρώπους να κάνουν τις δουλειές που χρειαζόμαστε.

Οι δημογραφικές μεταβολές, ιδίως στην Ευρώπη, είναι τρομακτικές. Και νομίζω ότι η Ελλάδα έχει χαμηλό ρυθμό γεννήσεων. Δεν γνωρίζω ακριβώς τους αριθμούς, αλλά καταλαβαίνω ότι η Ελλάδα, όπως και οι περισσότερες χώρες της δυτικής Ευρώπης, έχει πολύ λίγες γεννήσεις. Θα ανησυχούσα πολύ περισσότερο για τη γήρανση του πληθυσμού, για ένα πολύ υψηλότερο κλάσμα του πληθυσμού που δεν εργάζεται επειδή έχει συνταξιοδοτηθεί, σε σύγκριση με το παρελθόν. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι πολύ προβληματική για έναν μη αμελητέο αριθμό ανθρώπων, αλλά συνολικά για την κοινωνία δεν θεωρώ ότι θα οδηγήσει σε μαζική ανεργία.

Μικρό ποσοστό startups καταφέρνει να αντλήσει κεφάλαια από funds

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Τη **Διεθνή** τάση που δείχνει πως πολλές επιδοχές startups τελικά δεν καταφέρνουν να αντλήσουν χρηματοδότηση φαίνεται πως ακολουθούν και τα εγχώρια επενδυτικά funds του Equifund, τα περισσότερα εκ των οποίων έχουν ανακοινώσει τη δημιουργία νέων ταμείων για τη χρηματοδότηση και άλλων startups ή αναζητούν κεφάλαια για να φτιάξουν και ένα δεύτερο fund.

Μάλιστα, σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες εκτιμήσεις που βασίζονται στην εμπειρία των funds, περίπου το 1%-2% των επενδυτικών προτάσεων που αυτά εξετάζουν έχει κατορθώσει να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως οι ομάδες που απορρίπτονται δεν μπορούν να στραφούν σε άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Ενδεικτικά, το Uni.fund, που αναζητεί κεφάλαια για να λανσάρει δεύτερο fund, έχει εξετάσει από τις αρχές του 2018 —

όταν δηλαδή άρχισε να δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά— περίπου 1.150 προτάσεις, επενδύοντας τελικά σε 23 εταιρείες.

Όπως προκύπτει από την πρόσφατη έκθεση Startups in Greece 2021-2022

Βασικός λόγος απόρριψης είναι πως πολλές εταιρείες έχουν μια ιδέα, η οποία ωστόσο δεν μπορεί να μετουσιωθεί σε εμπορικό προϊόν.

του Found.ation, για μια ακόμη χρονιά ο βασικός λόγος απόρριψης είναι πως η πρόταση της ομάδας δεν αντιστοιχεί στο επενδυτικό προφίλ των επενδυτικών σχημάτων. Αυτό σημαίνει δηλαδή πως η πρόταση δεν συνάδει με κάποια βασικά κριτήρια τα οποία μπορούν να δώσουν

το σήμα για να πραγματοποιηθεί η επένδυση από την πλευρά των funds. Ο δεύτερος λόγος είναι πως μια εταιρεία που αναζητεί χρηματοδότηση έχει απλώς μία ιδέα, χωρίς να διαθέτει κάποιο πραγματικό προϊόν.

Πρόκειται για μια περίπτωση απόρριψης που συναντάται αρκετά συχνά, καθώς πολλές εταιρείες έχουν μια ιδέα, η οποία ωστόσο δεν μπορεί να μετουσιωθεί σε εμπορικό προϊόν.

Τέλος, ο έντονος ανταγωνισμός ή και η κατακερματισμένη πλέον αγορά στην οποία δραστηριοποιείται το βασικό αντικείμενο της startup, αποτελούν και τον τρίτο λόγο απόρριψης. Επενδυτικά κεφάλαια όπως το νεοσύστατο Genesis Ventures Fund, που φιλοδοξεί να κινητοποιήσει στο οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων κεφάλαια και από angel investors (επενδυτικούς αγγέλους), δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ομάδα που απαρτίζει τη νεοφυή εταιρεία, στο προϊόν της αλλά και στην αγορά που αυτή απευθύ-

Το Uni.fund έχει εξετάσει από τις αρχές του 2018, όταν δηλαδή άρχισε να δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά, περίπου 1.150 προτάσεις από startups, επενδύοντας τελικά σε 23 εταιρείες.

νεται. Αξίζει να σημειωθεί πως πλέον οι εταιρείες τεχνολογίας έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν κεφάλαια και από επενδυτικούς αγγέλους, με τους τελευταίους να δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον στη δυναμική των ελληνικών νεοφυών επιχειρήσεων.

Σημειώνεται πως το τελευταίο διάστημα αρκετά επενδυτικά κεφάλαια του Equifund επιβράδυναν τις νέες επενδύσεις τους σε επιδοχές εταιρείες τεχνολογίας, καθώς βρίσκονταν στο τέλος της επενδυτικής τους περιόδου.

Αυτό σημαίνει ότι εκτός από τα κε-

φάλαια που διοικούνται στις εταιρείες που χρηματοδοτούν, τα venture capitals συντηρίζουν να βάζουν στην άκρη και ποσά που προορίζονται για την αναخرματοδότηση υφιστάμενων επενδύσεων (follow-on), αλλά και για τα έξοδα διαχείρισης και λειτουργίας τους.

Σε νησί τέχνης μετατρέπεται ο Σκορπιός

Ο Ριμπολόβλεφ επενδύει επιπλέον 235 εκατ. ευρώ και προσθέτει στην ανάπτυξη γκαλερί και μουσειακούς χώρους

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ ανήκει στους δέκα, παγκοσμίως, μεγαλύτερους συλλέκτες έργων τέχνης, με την προσωπική του συλλογή να περιλαμβάνει δημιουργίες των Πάμπλο Πικάσο, Ανρί Μatis, Μαρκ Ρόθκο και Αμεντέο Μοντιλιάνι. Η ενασχόληση με την τέχνη του Ρώσου μεγιστάνα, με προσωπική περιουσία της τάξεως των 6 δισ. ευρώ, δεν είναι ασύμβατη με τις πρόσφατες αποφάσεις του για τον Σκορπιό, του οποίου είναι ιδιοκτήτης από το 2013.

Ο Ριμπολόβλεφ, που συνήθως το καλοκαίρι αγκυροβολεί ανοικτά του νησιού του Ιονίου με το σουπεργιγάντ 67 μέτρων «Αππα Ι» και πάντοτε επισκέπτεται τη Λευκάδα (με εξαίρεση το καλοκαίρι του 2020 που είχε απομονωθεί οικογενειακώς στη θαλαμγύλ λόγω COVID-19), αποφάσισε, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», να υπερδιπλασιάσει την αρχική επένδυση των 165 εκατ. ευρώ στον θρυλικό Σκορπιό. Τα σχέδια της «Μυκήναι», της εταιρείας με αντικείμενο την ανάπτυξη του νησιού των 830 στρεμμάτων, προβλέπουν πλέον

Η προσωπική συλλογή του Ρώσου μεγιστάνα περιλαμβάνει έργα των Πικάσο, Μatis, Ρόθκο και Μοντιλιάνι.

όχι μόνο τη μετατροπή του σε προορισμό για το διεθνές τζέτ σετ και για άτομα υψηλότερης καθακής θέσης (Ultra high-net-worth individuals). Αλλά και την καθιέρωση του νησιού, όπου παραθέριζε και η Μαρία Κάλλας, σε ένα ολοκληρωμένο art island, με τον πολιτισμό, την τέχνη και την ευρύτερη καλλιτεχνική δημιουργία να έχουν διακριτό ρόλο. Για τον σκοπό αυτό, όπως πληροφορείται η «Κ», ο Ρώσος ιδιοκτήτης σκοπεύει να δαπανήσει 235 εκατ. ευρώ περισσότερα, συγκριτικά με το αρχικό επενδυτικό πλάνο ύψους 165 εκατ. ευρώ. Η συνολική δηλαδή επένδυση θα αυξηθεί στα 400 εκατ. ευρώ, με τη «Μυκήναι» να έχει δαπανήσει, από το 2013 που απέκτησε το νησί, περίπου 30 εκατ.

Σύμφωνα με τον νέο σχεδιασμό, η συνολική δόμηση θα αυξηθεί σε 30.000 τετραγωνικά μέτρα από 21.500 χιλ. τ.μ., ώστε να προστεθούν νέες αναπτύξεις.

ευρώ. Σήμερα, όπως περιγράφουν όσοι επισκέπτονται συχνά το νησί, ο Σκορπιός έχει μετατραπεί σε ένα απέραντο εργοτάξιο και οι κατασκευαστικές εργασίες έχουν πυκνώσει από τον Φεβρουάριο του 2021 οπότε το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής ενέκρινε την αρχιτεκτονική μελέτη του έργου που είναι γνωστό ως «VIP Exclusive Club».

Σύμφωνα με τον νέο σχεδιασμό, η συνολική δόμηση θα αυξηθεί σε 30.000 τετραγωνικά μέτρα από 21.500 τ.μ., ώστε να προστεθούν νέες αναπτύξεις, όπως, για παράδειγμα, κλειστά γκαλερί και μουσειακοί χώροι. Μένει ακόμη να φανεί εάν η χαρακτηριστική ροζ βίλα, επιφάνειας 150 τ.μ., που είχε ανακαινιστεί πριν από

χρόνια και υπήρχε στο νησί –χρησιμοποιούνταν ως στάβλος– πριν από τον Αριστοτέλη Γνώση, θα μετατραπεί σε μουσείο, ενδεχόμενο που εξέταζε, ήδη από την πρώτη φάση της ανάπτυξης, ο Ρώσος κροίσος. Για τις αλλαγές αυτές θα απαιτηθεί η αναθεώρηση του Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο οριοθετούνται οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης (ΕΣΧΑΣΕ) της επένδυσης.

Κατά πληροφορίες, η «Μυκήναι» σχεδιάζει, μέσα στους επόμενους μήνες, να υποβάλει προς έγκριση στο Συμβούλιο της Επικρατείας το σχέδιο του αναθεωρημένου Προεδρικού Διατάγματος. Ανεξαρτήτως όμως των τροποποιήσεων στον αρχικό σχεδιασμό του έργου, οι κατα-

σκευαστικές εργασίες στο νησί θα παραμείνουν σε πλήρη εξέλιξη. Και με στόχο τον περιορισμό της όχλησης των ντόπιων, έχει επιλεγεί το λιμάνι στο Περιγιάλι της Λευκάδας για τη μεταφορά των φορτηγών οχημάτων και των οικοδομικών υλικών προς το ιδιωτικό νησί του Ιονίου.

Ενώσω η κατασκευαστική δραστηριότητα εντείνεται και οι σύμβουλοι και μελετητές της εταιρείας «Μυκήναι» διαμορφώνουν το είδος των πολιτιστικών προσθηκών που θα υπερδιπλασιάσουν την αρχική επένδυση, σε εξέλιξη βρίσκονται και οι επαφές με διεθνείς αρχιτέκτονες. Οι άνθρωποι κοντά στον Ρώσο μεγιστάνα αποφεύγουν την ονοματολογία, ενώ το μόνο βέβαιο είναι πως το νορβηγικό γρα-

φείο Sn hetta έχει υλοποιήσει τον σχεδιασμό της εν εξελίξει φάσης ανάπτυξης του νησιού. Στα έργα που έχει δημιουργήσει ανήκουν η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, το πρώτο υποθαλάσσιο εστιατόριο της Ευρώπης στη Νορβηγία και η νέα έδρα γραφείων της εφημερίδας Le Monde στο Παρίσι.

Παγκοσμίως, όπως αναφέρουν όσοι γνωρίζουν, το concept του art island συναντάται, ως επί το πλείστον, στα ιαπωνικά νησιά Σετούτσι του δισεκατομμυριούχου Soichiro Fukutake. Εκεί έχει δημιουργηθεί ένας μεγάλος αριθμός πολιτιστικών και καλλιτεχνικών χώρων, ένα εξ ολοκλήρου υπόσκαφο μουσείο τέχνης, αλλά και το ξενοδοχείο-μουσείο «Benesse House»

όπου η διαμονή ανά βράδυ κοστίζει περίπου 400 ευρώ. Τα νησιά τέχνης Σετούτσι έχουν καθιερωθεί ως προορισμός υψηλού προφίλ συλλεκτών έργων τέχνης στους οποίους ανήκει και ο Κύπριος επιχειρηματίας Δάκνς Ιωάννου. Αντίστοιχη θα είναι η φιλοσοφία των καλλιτεχνικών χώρων που φιλοδοξεί να εντάξει ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ στον Σκορπιό.

Πριν από αρκετά χρόνια, το 2014 και ο πρώην εμίρης του Κατάρ Χαμάντ μπιν Αλ Χαλίφα Αλ Θάνι, ως ιδιοκτήτης της Οξείας των Εξινάδων, είχε επιιώξει να δημιουργήσει το πρώτο ελληνικό νησί τέχνης. Τα σχέδια πρόβλεπαν τη δημιουργία γλυπτών έργων, κλειστών μουσειακών χώρων εντός και εκτός του σχεδιαζόμενου ξενοδοχείου, γκαλερί και συγκροτήματος κατοικιών που θα φιλοξενούσε καλλιτέχνες διεθνούς βελανγκής. Λόγω όμως της αντιδικίας του πρώην εμίρη με το αρχιτεκτονικό γραφείο που είχε αναλάβει τον σχεδιασμό του έργου και της μετέπειτα απόφασής του να αποσυρθεί επενδυτικά από την Ελλάδα –παρότι είχε κερδίσει τη δικαστική διαμάχη– το έργο παρέμεινε μακέτα.

Στον Σκορπιό, προτού κάνουν την εμφάνισή τους οι καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή των υπόλοιπων έργων με ορίζοντα ολοκλήρωσης το καλοκαίρι του 2024. Προβλέπεται η δημιουργία υποσκαφών κατοικιών που θα εναρμονίζονται πλήρως με το περιβάλλον και θα διασφαλίζεται η ιδιωτικότητα των ενοίκων τους και η απεριόριστη θέα μέχρι τη Μεγανήσι και το σύμπλεγμα των Ήλεβοϊκών νήσων. Τα σχέδια περιλαμβάνουν την κατασκευή μιας προεδρικής σουίτας (master suite) όπου θα διαμένει η οικογένεια Ριμπολόβλεφ όταν επισκέπτεται το νησί, περίπου δέκα μεγάλων και μεσαίων βιλών και του γνωστού ως σπιτιού του λόφου (Hill House). Τα μέλη της οικογένειας Ριμπολόβλεφ θα διαμένουν στον Σκορπιό κάποιες ημέρες, ενώ το νησί θα εκμισθώνεται κατά το υπόλοιπο διάστημα. Θα προβλεπεται, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, ελάχιστο ενοίκιο της τάξεως του 1 εκατ. ευρώ για διαμονή διάρκειας μιας εβδομάδας, με δυνατότητα φιλοξενίας μέχρι 50 ατόμων.

M.S.Jacovides

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Η εταιρεία Μ.Σ. Ιακωβίδης & Σια Λτδ, επιθυμεί να προσλάβει άμεσα 2 Επιστημονικούς Συνεργάτες πλήρους απασχόλησης, για την επιστημονική ενημέρωση και προώθηση νέων φαρμακευτικών προϊόντων, με βάση την Λευκωσία και την Λεμεσό.

Οι αιτητές θα πρέπει να κατέχουν τα ακόλουθα:

Κατάρτιση & Εμπειρία

- Πανεπιστημιακό Πτυχίο Φαρμακευτικής, Βιολογίας, Χημείας ή άλλων συναφών κλάδων
- Οργανωτική και διοικητική ικανότητα
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, ανάληψη υπευθυνοτήτων και πρωτοβουλιών
- Πάθος για πωλήσεις και ανάπτυξη προϊόντων στην αγορά
- Άριστη γνώση της ελληνικής και της αγγλικής γλώσσας
- Γρήγορη αφομοίωση, προσαρμοστικότητα και μεθοδικότητα
- Πολύ καλή γνώση χειρισμού Η/Υ και εφαρμογών MS Office
- Κάτοχοι Άδειας Οδήγησης είναι απαραίτητο
- 1-2 χρόνια προηγούμενη εμπειρία σε ανάλογη θέση, θα θεωρηθεί ως επιπρόσθετο προσόν

Η Εταιρεία Προσφέρει

- Ελκυστικό πακέτο αναλόγως προσόντων και εμπειρίας
- Ταμείο Προνοίας
- Εταιρικό Όχημα
- Συμμετοχή σε Ομαδικό Σχέδιο Ασφάλειας Ζωής
- Ευκαιρίες κατάρτισης, ανέλιξης και συνεχούς εκπαίδευσης

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως αποστείλουν βιογραφικό στο e-mail: Phaedra.jacovides@msjgroup.com

Όλες οι αιτήσεις θα θεωρηθούν αυστηρά εμπιστευτικές.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ

THEODORE RALLI'S GREECE

Θεόδωρος
ράλλης
η δική του Ελλάδα

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021 - 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022

Η Λεβέντειος Πινακοθήκη τιμά την Ελλάδα.
Θεόδωρος Ράλλης: η δική του Ελλάδα
Ένας Έλληνας της διασποράς, ένας σπουδαίος ζωγράφος και η Ελλάδα του.

Τη διόρθωση των διεθνών αγορών ακολούθησε το Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε κατά 1,22% και έκλεισε στις 944,64 μονάδες

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Το κλίμα διόρθωσης των διεθνών αγορών ακολούθησε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τους επενδυτές να επικεντρώνονται στην κατεύθυνση πολιτικής της Fed, στην εκτόξευση των αποδόσεων των ομολόγων ειδικά στις ΗΠΑ και στην έναρξη της περιόδου ανακοινώσεων των εταιρικών κερδών.

Ο Γενικός Δείκτης δεν κατάφερε να απορροφήσει τις πιέσεις που ασκήθηκαν και έτσι έκλεισε κοντά στα χαμηλά ημέρας, αν και κράτησε την επαφή με το σημαντικό τεχνικά επίπεδο των 950 μονάδων και τα υψηλά επιταγίας. Ο τζίρος πάντως έχει περιοριστεί σημαντικά

Ο όγκος των συναλλαγών την Τρίτη διαμορφώθηκε στα 65,590 εκατ. ευρώ.

από τα επίπεδα άνω των 100 εκατ. ευρώ που έφθανε την προηγούμενη εβδομάδα, υποδηλώνοντας στάση αναμονής από πολλά χαρτοφυλάκια. Όσον αφορά τα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση τns τάξεως του 1,22% και έκλεισε στις 944,64 μονάδες, ενώ οι συναλλαγές διαμορφώθηκαν στα 65,59 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 1,38% στις 2.280,73 μονάδες, ενώ 1,52% χαμηλότερα, στις 1.564,11 μονάδες, έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Από τα μη τραπεζικά blue chips, άνοδο σημείωσαν μόνο οκτώ τίτλοι,

Τα μνύματα για τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών συνεχίζουν να είναι πολύ θετικά, με την Deutsche Bank να ξεκινά εκ νέου την κάλυψη ολόκληρου του τραπεζικού κλάδου.

με την ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ στο +2,79% και την ΕΥΔΑΠ στο +2,01% να ξεχωρίζουν. Στον αντιποδα, απώλειες άνω του 2% κατέγραψαν Jumbo, Ελλάκτωρ και ΟΠΑΠ και ακολούθησαν οι ΔΕΗ, Coca-Cola, Lamda Development, Quest, Μυτιληναίος, ΟΤΕ και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή με πτώση άνω του 1%.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε

πτώση της τάξεως του 1,45% στις 644,93 μονάδες, με την Alpha Bank να υποχωρεί κατά 2,33%, την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει στο -2,08%, τη Eurobank στο -1,05% και την Εθνική Τράπεζα στο -0,31%.

Στο μεταξύ, τα «μνύματα» για τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών συνεχίζουν να είναι πολύ θετικά, με την Deutsche Bank να ξεκινά εκ νέου την κάλυψη ολό-

κληρου του τραπεζικού κλάδου επισημαίνοντας πως οι ελληνικές τράπεζες βρίσκονται σε στάδιο μεταμόρφωσης, με την εστίαση να αρχίζει να στρέφεται προς την κερδοφορία, τη στιγμή που οι φόβοι για τα κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών έχουν σε μεγάλο βαθμό απαλειφθεί. Σύμφωνα με με τη γερμανική τράπεζα, το μειούμενο κόστος κινδύνου, με σαφή σύγκλιση

μεταξύ όλων των τραπεζών έως το 2023-2024, σε συνδυασμό με τη θετική επίδραση στον δανεισμό, η οποία προέρχεται από την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, είναι οι κύριοι παράγοντες που στηρίζουν την ανάκαμψη της κερδοφορίας.

Από την πλευρά της, η συμβουλευτική εταιρεία DCS Delphic Strategies σημείωσε σε ανάλυσή της πως το 2022-2023 είναι οι χρονιές του re-rating (δηλαδή της ανόδου των αποτιμήσεων) των ελληνικών μετοχών, με τους real money (πιστωτικούς, μακροπρόθεσμους) επενδυτές να ενισχύουν τις ροές τους προς το ελληνικό Χρηματιστήριο αποτιμώντας και «ποντράροντας» στην ένταξη της Ελλάδας σε επενδυτική βαθμίδα.

Συγκεκριμένα, η εταιρεία εντοπίζει πολλούς παράγοντες οι οποίοι αναμένεται να ενισχύσουν την εικόνα και τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών, όπως: 1) η στροφή των επενδυτών διεθνώς στις μετοχές «αξίας», ένα στοιχείο που αφορά πολύ την Ελλάδα, 2) οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι στο ραβντάρ των επενδυτών, με τις ελληνικές τράπεζες να προσελκύουν έτσι χαρτοφυλάκια τη στιγμή που φέτος ο κλάδος αναμένεται να εξαλείψει πλήρως το θέμα των προβληματικών assets, με τους δείκτες ΝΡΕs να μειώνονται κάτω του 5%, 3) οι συνθήκες ρευστότητας στην ελληνική οικονομία έχουν βελτιωθεί σημαντικά, 4) τα σημαντικά οφέλη φέρνουν τα κεφάλαια του ΝΓΕΥ, 5) η Ελλάδα βρίσκεται στην καλύτερη κατάσταση στην ιστορία της όσον αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και 6) τα εταιρικά θεμελιώδη μεγέθη υποστηρίζονται έντονα από τη βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

Στα χαμηλά μιας εβδομάδας οι ευρωπαϊκοί δείκτες

Στα χαμηλότερα επίπεδα μιας εβδομάδας έκλεισαν χθες οι ευρωπαϊκές μετοχές, με τις μεγαλύτερες απώλειες να καταγράφουν οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας εν μέσω προσδοκιών της αγοράς για αυξήσεις επιτοκίων από τη Federal Reserve, που οδήγησαν και πάλι σε άνοδο των αποδόσεων των αμερικανικών ομολόγων.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης EuroStoxx 600 έκλεισε με υποχώρηση 1%, ενώ στις πρώτες συνεδριάσεις του νέου έτους είχε σημειώσει υψηλά ρεκόρ. Οι προσδοκίες της αγοράς, όμως, για αυξήσεις των επιτοκίων από πολλές κεντρικές τράπεζες, σε συνδυασμό με τις εντεινόμενες γεωπολιτικές κρίσεις και την ενεργειακή κρίση, έχουν οδηγήσει σε αντιστροφή της πορείας του.

Από τους επιμέρους δείκτες του EuroStoxx 600, ο δείκτης των μετοχών εταιρειών υψηλής τεχνολογίας σημείωσε χθες απώλειες 2,2% καταγράφοντας μεγαλύτερες απώλειες από τους χρηματιστήρια άλλων οικονομιών.

Όπως επισημαίνει το euronews, ο τεχνολογικός τομέας στην Ευρώπη έχει κλείσει με υποχώρηση στις 10 από τις 12 συνεδριάσεις του τρέχοντος έτους. Παράλληλα, με υποχώρηση 0,78% έκλεισε ο επίσης πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 50, ενώ με απώλειες 0,64% και 0,94% αντιστοίχως έκλεισαν οι δείκτες FTSE 100 του Λονδίνου και Xetra DAX της Φρανκφούρτης.

Ερμηνεύοντας το αρνητικό κλίμα, ο Στιούαρτ Κολ, επικεφαλής της μακροοικονομικών αναλύσεων οικονομολόγος της Equiti Capital, επισημαίνει πως «όταν η Fed και η Τράπεζα της Αγγλίας έχουν ήδη χαράξει πορεία στροφής προς την περιοριστική νομισματική πολιτική, δύσκολα μπορεί να μη βλέπει κανείς την ΕΚΤ να κάνει αντίστοιχη στροφή για να αναχαιτίσει τον πληθωρισμό, δεδομένου και του αντικτύπου που έχουν οι τιμές της ενέργειας και των προσδοκιών ότι

Με απώλειες 0,94% έκλεισε ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης.

Τις μεγαλύτερες απώλειες κατέγραψαν οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας.

θα εξακολουθήσουν να ανεβαίνουν». Όπως υπογραμμίζει ο ίδιος, «είχαμε μια καλή αρχή της χρονιάς, αλλά η αρχική ευφορία έχει εξαφανιστεί και οι μετοχές ενδέχεται να έχουν μια δύσκολη πορεία τις επόμενες δύο εβδομάδες, ενώ επηρεάζεται η συνεδρίαση της Federal Reserve».

Την ίδια στιγμή, οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού Δημοσίου είχαν φτάσει στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο ετών, πλησιάζοντας το 2%, ενώ των διετών έφταναν το 1%.

Εξάιρεση στο γενικότερο κλίμα αποτέλεσε χθες το πετρέλαιο, οι τιμές του οποίου επέστρεψαν στα επίπεδα του 2014, με το Brent να κυμαίνεται το βράδυ σε επίπεδα πάνω από τα 87 δολάρια το βαρέλι και το αργό ΗΠΑ στα 84,66 δολάρια το βαρέλι.

REUTERS, BLOOMBERG, EURONEWS

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες

Πριν από το κλείσιμο

Μετ.%

3M COMPANY

178.27

-0.263

ALCOA CORP

60.01

-2.2479

ALLEGHANY CRP

672.22

-1.7883

ALTRIA GROUP

50.63

-0.3543

AMAZON COM

3171

-2.2129

AMER EXPRESS C

166.1

-1.3658

AMER INTL GROU

61.27

-1.0338

AMGEN

234.3

-0.4504

APPLE INC

170.39

-1.5485

BANK OF AMERIC

46.417

-3.1163

BAXTER INTL IN

86.16

0.4899

BOEING CO

226.8729

0.404

BRISTOL MYERS

64.97

0.0616

CAMPBELL SOUP

46.361

-0.041

CATERPILLAR IN

228.49

-0.1966

CIGNA CORP

241.24

-0.384

CHEVRON

129.36

0.3102

CISCO SYSTEMS

59.752

-2.6206

CITIGROUP

65.47

-2.1814

CERVECIERAS

16.83

-1.7513

COCA-COLA CO

61.035

-0.5783

COLGATE PALMOL

83.04

-0.4913

DANAOS CORP

78.92

6.5766

DIANA SHIPPING

4.015

-2.3114

DOW INC

60.17

-0.9384

DUPONT DE NMOU

83.7

-1.4946

ENTERGY CP

110.01

-0.9544

EXXON MOBIL

72.98

1.5445

FEDEX CORP

253.44

-1.085

FORD MOTOR CO

24.53

-2.6201

INTL BUS MACHI

133.38

-0.6184

GENERAL DYNAMI

211.95

-0.5397

GENERAL ELEC C

103.15

-0.0097

GOLDM SACHS GR

354.47

-6.9486

HALLIBURTON CO

28.76

0.0696

HARTFORD FINL

71.7122

-1.0184

HP INC

37.91

-1.3274

HOME DEPOT INC

367.18

-1.2957

INTEL CORP

55.1094

-1.0603

JOHNSON JOHNSE

167.46

-0.2264

JPMORGAN CHASE

151.285

-4.1833

LAZARD

42.84

-3.3829

MC DONALD'S COR

256.24

-0.5704

MERCK & CO

81.9

0.639

MICROSOFT CP

304.4497

-1.8537

3M COMPANY

178.25

-0.2741

MORGAN STANLEY

94.89

-4.0352

NIKE INC CL B

147.51

-0.4522

NORFOLK SOUTHE

273.93

-4.9778

PFIZER INC

54.145

-1.465

PROCTER & GAMB

156.64

-1.9836

ROCKWELL AUTOM

317.525

-2.315

SCHLUMBERGER I

37.645

-0.4364

SOUTHERN

68.195

-0.6773

STEALTHGAS

2.1843

-2.92

TSAKOS ENERGY

8

-1.8405

UNISYS CORP

18.71

-3.4572

UNITEDHEALTH G

465.17

-0.751

US BANCORP

62.35

-1.4229

VERIZON COMMS

53.455

0.3285

WALT DISNEY CO

152.65

0.4673

WELLS FARGO &

57.01

-1.8085

WALMART INC

142.72

-1.6131

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

ANGLO AMERICAN

3376

0.133

A.B.FOOD

2112

-0.518

ADMIRAL GRP

3226.68

-0.339

ASSTEAD GRP

5454

-4.983

ANTOFAGASTA

1439

0.174

AVIVA

443.3

0.842

ASTRAZENECA

8727

-0.49

BARBCOCK INTL

342

-0.435

BAE SYS.

598.42743

1.457

BARCLAYS

210.55

-2.328

BRAMER.TOB.

3155.5

0.366

BARRATT DEVEL.

673.4

-0.825

BERKELEY GPHL

4420

-1.052

BR.LAND

556.4

0.18

VODAFONE GROUP

2692

-1.392

BUNZL

395.75

0.508

BP

1755.5

0.143

BURBERRY GRP

186.6

3.065

BT GROUP

26.45

-0.676

COCACOLA HBC A

1492

-2.074

CARNIVAL

73.98

-0.162

CENTRICA

1721.77868

-0.677

COMPASS GROUP

37.25

0.081

CAPITA GROUP

3854

-2.232

CRH

6470

3.315

DCC

3736

-0.817

DIRECT LINE

310.7

0.42

EXPERIAN

3008.4362

-2.618

EASYVIEW

634

-0.907

FRESNILLO

797.2

-0.522

GLENCORE

410

0.608

GLAXOSMITHKLN

1703.4

-1.933

HIKMA

2026.70476

-0.986

HAMMERSON

36.1

0

HARGREAVES LS

1356.5

0

HSBC HLDGS.UK

519

-0.578

INTL CONSOL AI

165.64

-0.767

INTERCON. HOTE

4893

-0.184

3I GRP

1406

-1.816

IMPBRANDS

1738

0.846

INTERTEK GROUP

5349.41

-1.146

ITV

117.95

-2.45

JOHNSON MATTHE

1938.5

-0.59

KINGFISHER

334

-1.096

LAND SECS.

813.2

0.025

LEGAL&GEN.

302.55

0.9

LLOYDS GRP.

55.6

-1.379

MARKS & SP.

1735318

-0.626

MONDI

1843

-2.15

NATIONAL GRID

1083.8

0.555

NEXT

7528

-1.39

PROVIDENT FIN.

358.2

-0.94

PRUDENTIAL

1296

-1.371

PERSIMMON

2530

-1.862

PEARSON

629.8344

2.662

ROD'S A

1878.8

1.595

RDS 'B

1873.8

1.539

RELX

2231.87

-0.534

RIO TINTO

5443

0.927

ROYAL MAIL

499.7

-1.716

ROLLS-ROYCE HL

125.4

-0.191

SAINSBURY(U)

298.8

2.085

SCHROEDERS

3425

-1.04

SGR

798.2

-1.481

ST JAMESS PLAC

1633.5

-1.412

SMITHS GROUP

1618

-0.675

SMITH&NHPHEW

1242

-1.233

SSE

1578.5

-0.284

STAND.CHART.

515.2

-2.201

SEVERN TRENT

2901

0.277

TRAVIS PERKINS

1529

-2.89

TESCO

289.55

0.135

TUI AG

253.74271

-0.321

TAYLOR WIMPEY

159.85

-0.873

UNILEVER

3520.5

-3.973

UTD. UTILITIES

1065.5

0.094

VODAFONE GROUP

121.74

2.204

WPP

1200.7271

-1.561

WHITBREAD

3107

-1.65

Zurich/Zurixn

(Σε εφ. Φβ.)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

ABB LTD N

33.52

-1.82

RICHEMONT N

134.1

-1.29

GERBERT NI

645

-1.04

NOVARTIS N

82.1

-0.42

ROCHE HOLDING

364.9

-0.67

SGS N

2872

-1.07

SWATCH GROUP I

289.5

-0.89

IMCO

48.89

-0.153

JULIUS BAER N

63.28

-0.38

CS GROUP AG

9.204

-1.35

GIVAUDAN N

4179

-2.47

NESTLE SA

122.38

0.36

TRANSOCEAN N

0

0

SWISSCOM N

520.2

0.7

SWISS RE N

97.88

0.91

UBS GROUP N

17.75

-1.28

ZURICH INSURAN

438.7

-0.2

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

AIDAS N

254.2

1.55

ALLIANZ SE

225.95

-1.1

BASF SE

67.66

-0.48

BAY MOT WERKE

98.94

-0.08

BEIERSDORF

91.1

-1.04

BAYER N AG

52.06

-0.76

COMMERZBANK

7.38

-0.051

CONTINENTAL AG

95.46

-1.78

DAIMLER AG N

74.64

0.38

DEUTSCHE BANK

11.926

-0.092

DEUTSCHE POST

53.72

-0.48

DT BOERSE N

156.2

0.5

DT LUFTHANSA A

7.129

-0.112

DT TELEKOM N

15.958

0.012

E.ON SE NA

12.296

0.046

FRENSIENUS MEDI

61.04

0.38

FRENSIENUS SE

37.555

0.105

HEIDELBERGCEME

65.02

-0.48

HENKEL AG&CO V

79.42

-0.58

INFINEON TECH

38.45

-1.12

K+S AG NA

18.92

0.805

MERCK KGAA

190

-3.85

MUENCH. RUECK

272.55

-1.25

RWE AG

35.9

-0.68

THYSSENKRUPP A

10.055

-0.515

VOLKSWAGEN VZ

190.52

-2.06

VONOVIA SE

47.62

-0.33

SIEMENS N

14.62

-3.34

SAP SE

120.96

-1.56

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

AALBERTS

55.36

-3.52

AEGON

5.062

0.84

ABN AMRO BANK

14.766

0.59

AKZO NOBEL

94.74

-2.87

ARCELOMITTAL

31.15

-3.49

ASML HOLDING

641.4

-2.26

BOSKALUS WESTM

27.02

-0.22

GALAPAGOS

48.35

-2.07

HEINEKEN

101.3

-2.69

ING GROEP

13.436

-0.93

KONINKLIJKE DS

176.7

-0.93

KPN KON

2.855

2.44

NN GROUP

51.98

0.39

KONINKLIJKE DS

176.7

-0.93

IMCO

159.55

-2.65

RANDSTAD

60.78

-2.25

RELX

26.76

-0.71

ROYAL DUTCH SH

22.44

1.72

UNIBAIL RODAM

66.03

1.29

VOPAK

30.29

-0.82

WOLTERS KLUWER

91.56

-2.07

Μίλανο/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

A2A SPA

1.64

1.66

ATLANTIA

17.24

17.17

AZIMUT HLDG

25.75

26.09

ENEL

6.81

6.83

EXOR

77.26

77.74

ENI

13.27

13.21

GENERALI ASS

18.86

18.53

GEOX

1.03

1.04

INTESA SANPAOL

2.575

-0.1

MEDIOBANCA

10.41

10.41

RCS MEDIAGROUP

0.88

0.92

PRYSMIAN

32.59

33.32

SNAM

5.07

5.07

STMICROELEC.N.

42.67

43.63

TELECOM ITALIA

0.42

0.44

TENARIS

10.73

10.51

TERNA

6.86

6.84

UNICREDIT

13.704

0.53

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

AIJINOMOTO

3311

-1.25

ASAHI GROUP HL

4704

0.38

ASTELLAS PHARM

1928

-0.1

BRIDGESTONE CO

5072

-1.99

CANON INC

2767

0.42

CASIO COMPUTER

1439

1.91

CITIZEN WATCH

509

2.41

CREDIT SAISON

1277

-0.23

DAIWA SEC GROU

708.9

0.34

SUBARU

2183

-1

FUJIFILM HOLDI

8222

-1.41

FUJITSU LTD

18860

1.18

HINO MOTORS

1005

-1.18

HITACHI

6673

-0.15

HONDA MOTOR

3511

-1.01

IHI

2422

-2.06

ISUZU MOTORS

1486

-2.17

KAJISAKI HVP I

2332

-0.21

KAJIMA CORP

1367

-1.58

KEIO

5050

1

KOBE STEEL

576

-6.8

KONICA MINOLTA

527

-1.13

JTEKT

1056

-2.49

MAZDA MOTOR

703.9

-1.62

MITSUBISHI COR

3929

-0.91

MITSUBISHI ELE

1513.5

-0.07

MITSUBISHI MOT

334

-0.89

NEC CORPORATION

5240

-1.13

NISSAN HOLDING

2132

-1.66

NIKON CORP

1259

-0.32

NIPPON SUISAN

4704

-2.01

NISSAN MOTOR C

632.8

-1.03

NOMURA HOLDING

529.9

-1.08

NISSAN CHEMICA

6220

-0.96

NIPPON PAPER I

1141

-0.65

OBAYASHI CORP

924

-0.65

ODAKUY ELEC RA

2009

0.7

OII HOLDINGS

590

-2.48

OSAKA GAS

1930

-1.28

OTOHOTO LTD

1060

-0.28

SECOM

7790

-1.67

SEVEN & I HLDG

5190

-0.06

SHARP CORP

1336

0.23

SHIMIZU CORP

753

-0.13

SHISEIDO

5812

0.45

SONY GROUP COR

14230

-0.04

SMFG

4226

-1.93

SUMITOMO CHEM

585

-0.51

SUZUKI

880

0.11

TAISEI CORP

3680

-0.27

TOKI CORPORATIO

4465

-2.08

TOBU RAILWAY

2645

0.57

TOKIO MARINE H

6920

-0.49

TORAY INDUSTRI

743.1

0.04

TREND MICRO

5780

-0.34

TOPY INDS LTD

1128

-2.34

TORAY INDUSTRI

743.1

0.04

TOSHIBA CORP

4926

-0.75

TOYOB0

1306

-2.32

TOYOTA MOTOR C

2423.5

0.02

YAMAHA CORP

5240

-2.6

Paris/Παρισι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

ACCOR

31.91

-0.9

AIR LIQUIDE

153.58

-1.11

ALSTOM

33.51

-1.33

AXA

28.60

0.21

BNP PARIBAS

66.01

-0.06

BOUYGUES

32.82

0.52

CAPGEMINI

201.40

-1.47

CARREFOUR

17.63

-1.32

CASINO GUICHAR

23.36

-1.14

CREDIT AGRICOL

13.67

-0.44

DANONE

57.68

-0.52

DASSAULT SYSTE

45.36

-1.55

EDF

8.44

-0.33

L'OREAL

376.00

-2.4

L.V.M.H.

673.00

-1.95

LAGARDERE

24.22

-0.08

MICHELIN

153.00

-0.75

PERNOD RICARD

197.55

-1.91

KERING

667.70

-2

PUBLICIS GROUP

61.12

-1.2

RENAULT

33.77

-0.79

SAINT-GOBAIN

65.48

-0.35

SANOFI

92.06

-0.15

SCHNEIDER ELEC

159.88

-2.12

SOCIETE GENERA

34.33

-0.09

TEF

83.26

1.69

SODEXO

9.15

-0.97

THALES

83.28

1.78

VEOLIA ENVIRON

32.24

-1.07

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ.%

ACS CONS Y SER

23.7

-1.5372

AENA SME

146.9

-0.2038

ACERINOX

12.325

-2.6077

ACCIONA

153

-1.6077

AMADEUS

62.74

-1.6923

BBVA

5.781

0

BANKINTER

5.216

0.8507

RICOH CN LTD

2.829

-2.7835

DSTR INT ALIMIE

0.0176

-1.1236

ENDESA

19.41

-0.0772

ENAGAS

20.21

0.6474

FERROVIAL

26.34

-1.2373

FOMENTO DE CON

10.72

-2.011

GRIFOLS

16.915

1.7444

IBERDROLA

9.956

-0.886

INT AIRLINES G

1.9695

-0.8558

INDRA SISTEMAS

9.445

-1.3577

INOTEC

27.85

-0.215

MAPFRE

1.9445

2.3421

MERLIN PROP

10.015

-0.6448

ARCELOMITTAL

31.13

-3.5327

RED ELECTR COR

17.815

0.3662

REPSEL

11.124

-0.1795

BCO DE SABADEL

0.6912

0.0289

BANCO SANTANDE

3.14

-0.5227

SACYR

2.23

-1.8486

TELEFONICA

4.065

1.4981

MEDIASET ES CO

4.368

0.8776

TECNICAS REUN

7.835

-1.5704

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ

ΤΙΜΕΣ SPOT

ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ

1,1367

ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

1,5833

ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

130,39

ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

6,2797

ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

1,9558

ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ

1,4228

ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ

24,426

ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ

7,2212

ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ

7,4425

ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ

8,8576

ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,83673

ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ

16,318,64

ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

357,00

ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ	Κλείσιμο				Προηγ. Διαφορά Μετ.			
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	944,64	956,28	-11,64	-1,22%				
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.280,73	2.312,59	-31,86	-1,38%				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.839,17	6.827,37	11,80	0,17%				
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.250,00	3.277,48	-27,48	-0,84%				
ATHEX SELECT PLUS	3.526,94	3.544,30	-17,36	-0,49%				
ATHEX SELECT	4.872,93	4.924,03	-51,10	-1,04%				
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.078,52	1.092,98	-14,46	-1,32%				
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	488,12	495,30	-7,18	-1,45%				
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.715,30	4.807,38	-92,08	-1,92%				
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.564,11	1.588,27	-24,16	-1,52%				
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.526,48	2.544,74	-18,26	-0,72%				
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	567,19	575,18	-7,99	-1,39%				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.621,12	1.641,11	-19,99	-1,22%				
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	644,93	654,41	-9,48	-1,45%				
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.036,67	5.129,04	-92,37	-1,80%				
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	812,90	827,46	-14,56	-1,76%				
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.328,66	2.304,82	23,84	1,03%				
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	3.858,05	3.900,85	-42,80	-1,10%				
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	56,72	57,33	-0,61	-1,06%				
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.965,12	8.158,89	-193,77	-2,37%				
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.798,21	11.954,41	-156,20	-1,31%				
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.803,40	7.754,50	48,90	0,63%				
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.146,51	3.175,24	-28,73	-0,90%				
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.731,41	3.726,20	5,21	0,14%				
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.069,80	2.109,13	-39,33	-1,86%				
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.163,05	2.228,67	-65,62	-2,94%				
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.714,87	4.801,66	-86,79	-1,81%				
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.026,05	5.083,75	-57,70	-1,13%				

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	18.395.605,68
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	8.867.755,40
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	7.267.965,84
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.195.871,84
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.316.234,94
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	3.484.430,24
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.241.493,15
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.181.631,41
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.031.763,27
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	980.811,96
ΥΔΡΕΥΣΗ	909.587,96
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	826.018,99
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	688.500,48
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	633.111,64
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	554.315,84
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	545.265,74
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	513.443,68
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	421.071,63
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	412.961,18
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	397.350,62
ΤΡΟΦΙΜΑ	383.976,01
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	377.020,78
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	281.660,74
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	248.434,13
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	231.893,29
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	211.668,01
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	191.819,12

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΛΒΕ (ΚΟ)	6,150	4,24%	EPSILON NET (ΚΟ)	4,110	-10,65%
ΑΤΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,180	3,96%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,460	-6,12%
ΠΑΙΟΥΣΤΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,800	3,70%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	5,480	-4,86%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	2,025	2,79%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,258	-4,44%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	18,500	2,78%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,260	-3,00%
CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,317	2,26%	PREMIA PROPERTIES (ΚΟ)	1,650	-2,94%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,910	2,14%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,410	-2,84%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,175	2,11%	ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	2,150	-2,71%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	8,120	2,01%	JUMBO (ΚΟ)	13,890	-2,66%
PROFILE (ΚΟ)	6,600	1,54%	INTRAKAT (ΚΟ)	2,230	-2,62%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	8.867.755,40
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	7.467.825,38
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.036.446,90
ΔΕΗ (ΚΟ)	6.774.779,19
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.448.881,11
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.422.472,09
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	3.033.029,70
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.832.468,26
JUMBO (ΚΟ)	2.241.493,15
EPSILON NET (ΚΟ)	1.626.791,83

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	251	1.883	2.930
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	5	10	6
FTSE/Χ.Α. Large Cap	246	1.873	2.924
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.179	19.092	312.321
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	41	278	5.161
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	228	8.563	85.280
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	7	28	115
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	15	46	12.019
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	19	335	11.695
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	56	1.703	27.960
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	21	30	504
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	45	156	3.713
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	5	17	6.850
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	11	18	1.820
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	31	81	1.820
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	19	39	6.819
JUMBO (ΚΟ)	16	27	1.536
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	46	181	6.173
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	9	985	30.586
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	15	23	2.150
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	69	300	7.074
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	129	1.749	28.468
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	17	65	2.158
ΟΤΕ (ΚΟ)	35	88	1.254
ΟΛΠ (ΚΟ)	3	5	645
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	125	2.957	38.282
ΔΕΗ (ΚΟ)	132	1.065	18.804
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	32	114	1.543
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	9	19	1.536
ΒΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	44	220	8.356
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	240	1.015
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	240	1.015
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	25	1.238
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	20
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	307
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	302
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	76
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	25	528
Συνολικό Δραστηριότητα	1.446	21.240	317.504

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 18 Ιανουαρίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.8280	0.8480	0.8392	0.0660	"20,709"	0.8380	0.8480	0.8480	2,17
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.0550	1.0750	1.0692	0.9480	"32,102"	1.0650	1.0750	1.0750	1,42
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3920	0.3980	0.3928	0.0770	"2,548"	0.3920	0.3980	0.3920	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0945	0.0945	0.0944	0.1440	18	0.0850	0.0945	0.0945	1,61

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0735	0.0760	0.0751	-0.3870	"26,142"	0.0760	0.0805	0.0735	-6,96
ΤΣΟΚ	A TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0830	0.0940		

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.7900	1.8000	1.7906	0.0560	"3,543"	1.7600	1.8000	1.8000	0,56

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.7500	1.7500	1.7500	0.2020	"1,900"	1.7500	1.7600	1.7500	0,00
ΚΟΖΑ	ΚΟΞΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0540	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0210	0.0210	0.0210	0.1500	"5,000"	0.0000	0.0210	0.0210	7,69
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0390	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3500	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.0930		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0440		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.0015	0.0030	0.0028	0.0960	"150,000"	0.0015	0.0030	0.0030	100,00
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΠΑ	MALLOUPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD	0.2320	0.2340	0.2338	0.1790	"3,900"	0.2320	0.0000	0.2320	0,00
ΧΑΞΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0010	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ ΑΓΡΟΥ""Η ΠΡΟΩΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1.0200	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0.1950	0.1990	0.1950	0.0750	"25,999"	0.1950	0.2000	0.1950	0,52
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0170	0.0170	0.0170	0.1000	"8,500"	0.0165	0.0175	0.0170	6,25
ΚΟΝΣ	"CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0510		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0475	0.0510		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5500	0.6150		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8900	1.8900	1.8900	0.0000	3	1.7200	1.8900	1.8900	0,00
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0.1390	0.1390	0.1390	0.0000	50	0.1390	0.1400	0.1390	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΣΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.6300	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5050	0.5100	0.5053	-0.7580	"29,000"	0.5050	0.5200	0.5050	-0,98
ΚΥΡΦ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.1220	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2.7600	2.8000	2.7770	1.6080	"6,470"	2.7800	2.8000	2.7600	-0,72

Σε χαμηλό 60 ετών οι γεννήσεις στην Κίνα

Υπογεννητικότητα, παρά τα οικονομικά κίνητρα προς τους νέους γονείς

ΠΕΚΙΝΟ. Στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων έξι δεκαετιών υποχώρησαν οι γεννήσεις στην Κίνα, με το φαινόμενο να απειλεί πλέον την ίδια την οικονομική επιβίωση της δεύτερης οικονομίας του κόσμου. Οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες για ενίσχυση της γεννητικότητας δεν έχουν αποφέρει καρπούς, όπως αποδεικνύουν τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας. Σύμφωνα με ανακοίνωση της υπηρεσίας, 10,62 εκατομμύρια παιδιά γεννήθηκαν το 2021, με τον δείκτη αυτό να βρίσκεται στο 7,52 ανά χίλιους κατοίκους

Η δημογραφική κρίση απειλεί τα έσοδα του κράτους και κατά συνέπεια τις παροχές στους πολίτες.

(από 8,52 τοις χιλίοις το 2020). Την ίδια περίοδο, ο δείκτης θανάτων ήταν 7,18 ανά χίλιους πολίτες, με τον πληθυσμό να αυξάνεται με ρυθμό μόλις 0,034%.

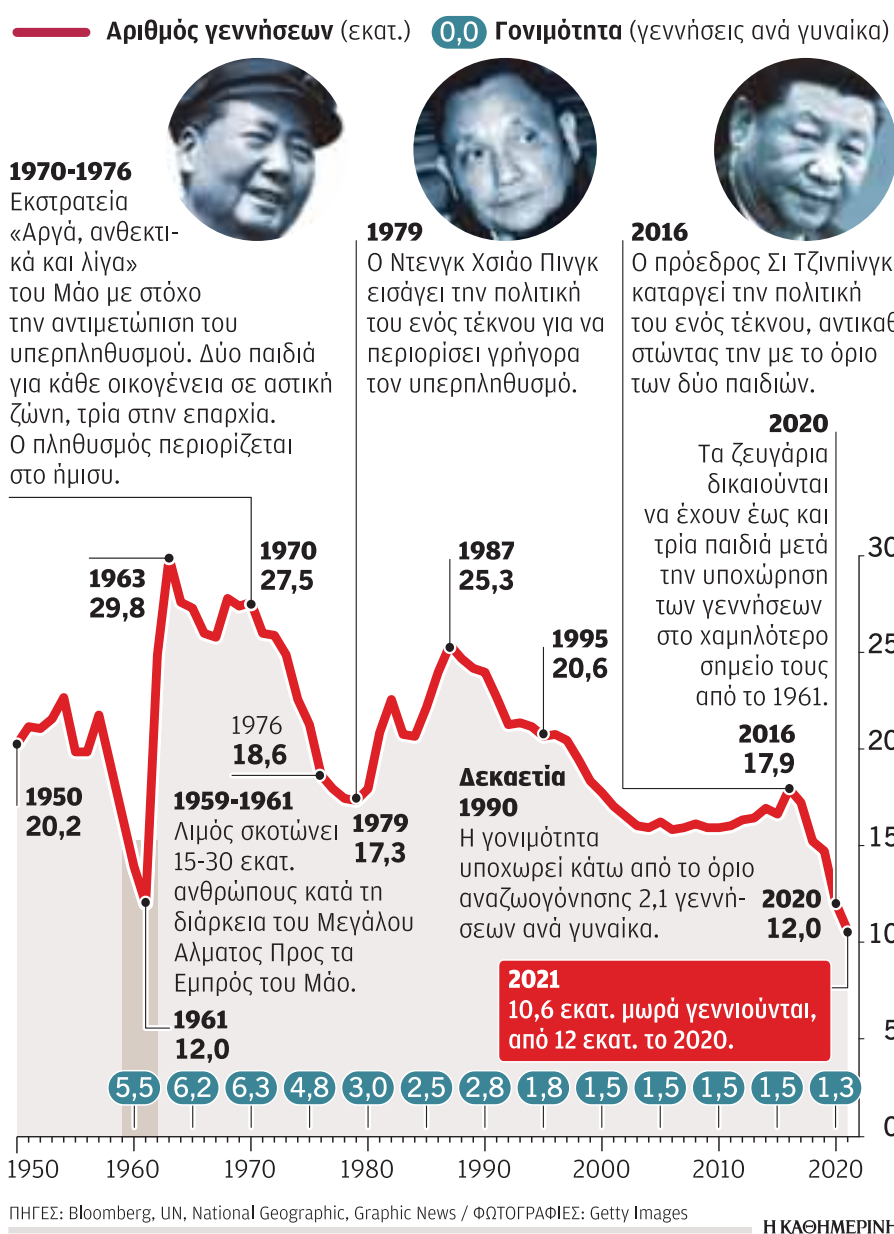
Το χαμηλό ποσοστό γεννητικότητας βρίσκεται στο επίπεδο εκείνου της δεκαετίας του 1960, όταν το φιλόδοξο πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης του Μάο, γνωστό ως Μεγάλο άλμα προς τα εμπρός, προκάλεσε πληθυσμιακή συρρίκνωση 0,45% μετά τον θάνατο 30 περίπου εκατομμυρίων ανθρώπων από την αναταραχή που προκλήθηκε στην αγροτική παραγωγή. Τα επίσημα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας εμφανίζουν αύξηση του πληθυσμού άνω των 60 ετών από 18,7% του συνόλου των Κινέζων, σε 18,9% σε ένα χρόνο. Το υψηλό κόστος διαβίωσης στις κινεζικές πόλεις, η καθυστέρηση των γάμων εξαιτίας οικονομικών

προβλημάτων των νέων ζευγαριών και η δυσκολία της κοινωνικής ανέλιξης είναι ορισμένοι από τους παράγοντες πίσω από το φαινόμενο της υπογεννητικότητας. Σε μια προσπάθεια να ενθαρρύνει τους νέους να τεκνοποιήσουν, η κυβέρνηση του Πεκίνου δεσμεύθηκε να ενισχύσει την πρόσβαση των νέων γονέων στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς και να αυξήσει τον χρόνο της γονικής άδειας. Η δημογραφική κρίση που πλήττει την κινεζική κοινωνία απειλεί την οικονομική ανάπτυξη, ενώ το φαινόμενο δεν αντιμετωπίστηκε με την κατάργηση της πολιτικής ενός παιδιού το 2016 και την αντικατάστασή της με το όριο δύο παιδιών για κάθε οικογένεια. «Η δημογραφική πρόκληση είναι γνωστή. Ο ρυθμός γήρανσης του πληθυσμού είναι, όμως, ταχύτερος από αυτό που περιμέναμε. Αυτό μας κάνει να εκτιμάμε ότι ο κινεζικός πληθυσμός έφθασε στο ανώτατο σημείο του το 2021», λέει ο επικεφαλής οικονομικών αναλυτών του επενδυτικού ομίλου Pinpoint Asset, Ζανγκ Ζιουέι. Ειδικό εκτιμούν ότι το σημαντικότερο δίλημμα που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση του προέδρου Σι είναι το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού έχει φθάσει σε υψηλό μορφωτικό και εισοδηματικό επίπεδο, αποθαρρύνοντας τους νέους από την τεκνοποίηση. Πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι το μέσο κινεζικό σπιτικό αποτελείται κατά μέσο όρο από 2,6 μέλη σήμερα, από 3,4 το 2000. Η μείωση του αριθμού πολιτών σε παραγωγική ηλικία και η αύξηση των ηλικιωμένων απειλεί την κινεζική οικονομία, καθώς σημαίνει υποχώρηση των φορολογικών εσόδων, ιδιαίτερα για τις τοπικές αρχές, αρμόδιες για την πρωτοβάθμια περίθαλψη, την παιδεία και τις συντάξεις.

REUTERS

Οξύνεται η πληθυσμιακή κρίση στην Κίνα

Οι γεννήσεις στην Κίνα υποχώρησαν σε ποσοστό-ρεκόρ το 2021, παρά τα κρατικά κίνητρα για τεκνοποίηση.

Τα κρυμμένα μυστικά της μελατονίνης

Της **AMELIA NIERENBERG**
THE NEW YORK TIMES

Πολλοί θεωρούν τη μελατονίνη κάτι σαν φυσικό βοήθημα για την αύπνια, σαν χαμομήλι σε μορφή χαπιού. Όμως η μελατονίνη είναι ορμόνη και οι ορμόνες, ακόμη και σε ελάχιστες ποσότητες, μπορεί να έχουν ισχυρές επιπτώσεις στο σώμα.

Οι ειδικοί προτρέπουν όσους θα ήθελαν να πάρουν μελατονίνη να συμβουλευτούν πρώτα τον γιατρό τους, κυρίως γιατί η μελατονίνη δεν αντιμετωπίζει τις αιτίες του κακού ύπνου. Αυτός μπορεί να οφείλεται σε άγχος, υπνική άπνοια, σύνδρομο ανήσυχων ποδιών, ακόμη και κατάθλιψη, νοσήματα που απαιτούν ιατρική φροντίδα.

Η μελατονίνη, αντιθέτως, είναι σχετικά οικονομική και ευρέως διαθέσιμη χωρίς συνταγογράφηση στις ΗΠΑ (σε άλλες χώρες απαιτείται ιατρική συνταγή). «Η μελατονίνη ονομάζεται και "ορμόνη του σκότους" ή "ορμόνη-βρικολάκας", επειδή εκκρίνεται τα βράδια», είπε ο καθηγητής Νευροεπιστημών Μάθιου Τούοκερ. Καθώς ανεβαίνουν τα επίπεδα μελατονίνης, μειώνονται τα επίπεδα της κορτιζόλης, της ορμόνης του στρες, ο ρυθμός της αναπνοής πέφτει και τα βλέφαρα αρχίζουν να βαραίνουν. Αντί να λειτουργεί σαν φως που σβήνει, η μελατονίνη λειτουργεί σαν ροοστάτης, που χαπλώνει σταδιακά τον φωτισμό. Ένα συμπλήρωμα μελατονίνης λειτουργεί σαν μια έξτρα δόση ηλιοβασιλέματος. Δεν μας βάζει για ύπνο, αλλά «λέει» στο σώμα μας ότι

είναι ώρα να κοιμηθεί. «Μπορεί να χρειαστούν αρκετές ώρες μέχρι να λειτουργήσει», λέει η ιατρός ύπνου Αιλίν Ρόζεν. «Νομίζω ότι αυτή είναι η παρανόηση γύρω από το πώς χρησιμοποιείται η μελατονίνη».

Αν πάρει κανείς ένα υπνωτικό χάπι στο μέσο της ημέρας, θα νυστάξει αμέσως. Η μελατονίνη δεν έχει το ίδιο αποτέλεσμα. Ανάλυση των αποτελεσμάτων 19 μελετών μεταξύ 1.683 ατόμων διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι που πήραν συμπληρώματα μελατονίνης κοιμούνταν επτά λεπτά νωρίτερα και η διάρκεια του ύπνου τους συνολικά ήταν αυξημένη κατά οκτώ λεπτά. Αυτό μπορεί να μην ακούγεται πολύ, αλλά υπήρχαν έντονες διακυμάνσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, ενώ η μελατονίνη βελτίωσε και την ποιότητα του ύπνου. Σε πολλές μελέτες η μελατονίνη δεν λειτουργούσε καλύτερα από τα ψευδοφάρμακα, αν και ειδικά στις διαταραχές ύπνου τα ψευδοφάρμακα λειτουργούν και αυτά αρκετά καλά.

Το πιο συνηθισμένο παράπονο που ακούει η επίκουρος καθηγήτρια Νευρολογίας και ερευνήτρια ύπνου Σάμπρα Αμποτ είναι «δοκίμασα μελατονίνη και δεν λειτουργήσε». Επίσης, πολλοί ξυπνούν με βαρύ κεφάλι, κάτι που σημαίνει ότι πρέπει να ελαττώσουν τη δόση. Γενικά η συμβουλή για τη μελατονίνη είναι να ξεκινήσει κανείς με την ελάχιστη δυνατή δόση και να αφήσει κάποιες μέρες περιθώριο για να προσδιορίσει αν λειτουργεί ή όχι πριν την αυξήσει. Όπως λένε οι ειδικοί, κάποια πράγματα δεν λειτουργούν εν μια νυκτί.

Η μελατονίνη δεν αντιμετωπίζει τις αιτίες του κακού ύπνου, ο οποίος μπορεί να οφείλεται σε άγχος, υπνική άπνοια, ακόμη και κατάθλιψη, νοσήματα που απαιτούν ιατρική φροντίδα.

SPOR FM 95.0
ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

PRESSING
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
13:00 - 15:00

Αντρέας Βιοηάρης & Λούκας Νικολλάου

DEE JAY 93.5 RADIO
#THEISLANDSDJ

Breakfast

ΜΕ ΤΟΥΣ **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΡΜΑΤΑ & ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ**
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 06:00 - 10:00

«Αυτό το ναρκωτικό είναι στο χέρι σου»

Παρατηρείται έξαρση στον εθισμό στα κινητά, στο Ιντερνετ και στις οθόνες, ενώ οι συγκυρίες πλέον ευνοούν το φαινόμενο

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Τι δεν μπορείς να κάνεις άραγε σήμερα από το κινητό σου; Μπορείς να πληρώσεις τους λογαριασμούς σου, να ενημερωθείς για τις εξελίξεις, να συνεννοηθείς για το ποιος θα πάρει το παιδί από το σχολείο, να παραγγείλεις φαγητό, να κάνεις μια νέα γνωριμία, να τσακωθείς, να φιλιώσεις, να ακούσεις μουσική, να κατακρεωθείς, να δεις Netflix, να μετρήσεις τους βήματά σου, να βρεις πάρκινγκ, να βρεις ταξί, να κλείσεις διακοπές, να τραβήξεις το επόμενο βάραιλ βιντεο, ακόμα και να βρεις πόσο πολύ ασκολεύσαι με το κινητό σου (μην το ψάχνεις: πολύ). Μπορεί στην Ελλάδα να μη φθάνουμε τις 4,8 ώρες την ημέρα συνδεδεμένοι με

«Πρόκειται για έναν εθισμό όπως όλοι οι άλλοι, που όμως είναι απενοχοποιημένος ακριβώς γιατί είμαστε όλοι online».

τις εφαρμογές στο κινητό μας όπως σε κάποιες αγορές (App Annie), όμως η χώρα μας φιγουράρει στις τρεις πρώτες θέσεις παγκοσμίως στην αύξηση της χρήσης mobile data την περίοδο της πανδημίας (Tefficient).

«Εθισμός στο κινητό τηλέφωνο - Η νέα πανδημία» διαβάζουμε στη σελίδα του Κέντρου Απεξάρτησης «Οασίς» της Θεσσαλονίκης στο Facebook. «Είναι πράγματι έτσι;», ρωτήσαμε τον Δαμιανό Δουίτση, πρόην χρήστη και σύμβουλο απεξάρτησης στο Κέντρο που ίδρυσε με τον Γιάννη Μπουτάρη. «Σαφέστατα», απαντάει. «Βλέπουμε

«Το κινητό είναι μεν χρήσιμο εργαλείο, καλύπτει πρακτικές ανάγκες, αλλά μαθαίνουμε να λειτουργούμε μέσα από αυτό, ο άνθρωπος μαθαίνει να μη χρειάζεται την επαφή με άλλους ανθρώπους», λέει στην «Κ» ο Δαμιανός Δουίτσης, πρώην χρήστης και σύμβουλος απεξάρτησης στο Κέντρο Απεξάρτησης «Οασίς» που ίδρυσε με τον Γιάννη Μπουτάρη.

τρομακτική έξαρση στον εθισμό στα κινητά, στο Ιντερνετ, στις οθόνες. Φυσικά οι συγκυρίες ευνοούν το φαινόμενο. Το lockdown, η τηλεργασία, ότι πλέον μπορείς να κάνεις όλες σου τις δουλειές online.

Παλιά εγώ έπρεπε να τραβηκτώ δεξιά κι αριστερά για να βρω τη δόση μου. Αυτό το ναρκωτικό είναι στο χέρι σου. Το κινητό είναι μεν χρήσιμο εργαλείο, καλύπτει πρακτικές ανάγκες, αλλά μαθαίνουμε να λει-

τουργούμε μέσα από αυτό, ο άνθρωπος μαθαίνει να μη χρειάζεται την επαφή με άλλους ανθρώπους».

Τα παιδιά, που ζουν κι αναπνέουν online, διαποτιζονται με αυτή την αντίληψη.

«Τα παιδιά στα πρώτα πέντε λεπτά που θα ξυπνήσουν ανοίγουν το κινητό. Δεν θα πάνε τουαλέτα, δεν θα πάνε να μιλήσουν στη μαμά, θα συνδεθούν με την πραγματικότητα μέσω του κινητού», λέει ο κ. Δουίτσης. Η... πραγματική πραγματικότητα άλλωστε είναι βαρετή.

«Δεν έχει τον ρυθμό, την ένταση, τα χρώματα, την έλξη που έχει η πραγματικότητα μέσα από το κινητό. Κυρίως δεν δίνει την αίσθηση της παντοδυναμίας που δίνει το κινητό, ότι είσαι ο κυρίαρχος, ότι με ένα κουμπί αν θέλεις το κλείνεις». Κλείνεις το κινητό, κλείνεις την κουβέντα, κλείνεις τη σχέση. «Αυτά στη ζωή δεν γίνονται».

Στο Κέντρο «Οασίς» τα περιστατικά εθισμού στο Διαδίκτυο είναι πολλά. «Αυτά που βλέπω με τον εθισμό στο Διαδίκτυο τα έχω δει μόνο σε ακραίες καταστάσεις χρηστών. Ο,τι προκαλεί το αλκοόλ και τα ναρκωτικά, το προκαλεί η ηλεκτρονική ντόπα. Τα παιχνίδια που παίζουν τα παιδιά έχουν φτιαχτεί ακριβώς με τη σκέψη να κρατήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τον χρήστη στην οθόνη. Τα γραφικά, τα χρώματα, οι ήχοι αγγίζουν τους νευροδιαβιβαστές όπως ακριβώς και τα ναρκωτικά». Τον κ. Δουίτση προσέγγισαν οι γονείς εφήβου που ήταν καθηλωμένος σε τέτοιο βαθμό στο Ιντερνετ και στα παιχνίδια που τα... έκανε πάνω του. Σε μια άλλη περίπτωση, φοιτητής ζούσε ένα χρόνο στην Καστοριά, αλλά είχε βυθιστεί τόσο στη χρήση που δεν είχε δει ποτέ τη λίμνη.

«Πρόκειται για έναν εθισμό όπως όλοι οι άλλοι, που όμως είναι απενοχοποιημένος ακριβώς γιατί είμαστε όλοι online. Κι όμως, αλλάζει νοοτροπίες και συμπεριφορές ακόμα και στους μεγάλους, κάνει τον άνθρωπο ψυχρό και εκρηκτικό γιατί ζει με ανορθόδοξο τρόπο, έχοντας δονήσεις εγκεφαλικές ενώ είναι στάσιμος».

4,8 ώρες κινητό την ημέρα

Σύμφωνα με την έκθεση State of Mobile της εταιρείας App Annie, που ανέλυσε στοιχεία χρήσης σε ΗΠΑ, Καναδά, Ιαπωνία, Ινδία, Τουρκία, Μεξικό, Σιγκαπούρη, Βραζιλία, Ινδονησία και Νότια Κορέα, οι καταναλωτές αφιερώνουν περισσότερο χρόνο από ποτέ στα κινητά τους. Συγκεκριμένα φράίνεται ότι το 2021 πέρασαν κατά μέσον όρο 4,8 ώρες την ημέρα σε κάποια mobile εφαρμογή, 30% περισσότερο απ' ό,τι το 2020. Οι χρήστες «κατέβασαν» 230 δισεκατομμύρια φορές κάθε είδους εφαρμογές στα κινητά τους τηλέφωνα και δαπάνησαν 170 δισ. δολάρια για να τις αγοράσουν. Δημοφιλέστερη εφαρμογή αναδείχθηκε το TikTok, στο οποίο οι χρήστες πέρασαν πέρυσι σχεδόν διπλάσιο χρόνο σε σχέση με το 2020. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της FocusBarι, ο μέσος χρόνος σύνδεσης στο Ιντερνετ από το κινητό έφτασε τα 120,8 λεπτά την ημέρα το 2021. Και στη χώρα μας διπλασιάστηκαν οι χρήστες του TikTok την τελευταία χρονιά. Σε ηλεκτρονικές αγορές ξοδεύαμε μέσα σε ένα εξάμηνο πάνω από 800 ευρώ κατά μέσον όρο.

Χρυσοφόρο χάκινγκ κρυπτονομισμάτων

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Πάνω από 400 εκατομμύρια δολάρια απέσπασε το 2021 η Βόρεια Κορέα με τη βοήθεια χάκερ, που επιτέθηκαν σε πλατφόρμες κρυπτονομισμάτων, σύμφωνα με τους αναλυτές της εταιρείας Chainalysis.

Η χώρα τελεί σε καθεστώς διεθνών κυρώσεων και οι πηγές νόμιμου συναλλάγματος έχουν συρρικνωθεί δραματικά. Η άγρια δύση των κρυπτονομισμάτων, ωστόσο, φαίνεται ότι προσφέρει αρκετές ευκαιρίες πλουτισμού. «Από το 2020 έως το 2021, οι παραβιάσεις που σχετίζονται

Περισσότερα από 400 εκατομμύρια δολάρια έβαλε στα ταμεία της η Βόρεια Κορέα το 2021.

με τη Βόρεια Κορέα αυξήθηκαν από τέσσερις σε επτά, ενώ τα ποσά που αποσπώσθηκαν αυξήθηκαν κατά 40%», ανέφερε η έκθεση.

Ξέπλυμα χρήματος

Όταν η Βόρεια Κορέα απέκτησε την κυριότητα των πόρων αυτών, άρχισε μια προσεκτική διαδικασία ξεπλύματος για να καλύψει τα ίχνη της».

Η επιτροπή του ΟΗΕ, που παρακολου-

Για την Πιονγιάνγκ, οι πηγές νόμιμου συναλλάγματος έχουν συρρικνωθεί δραματικά, λόγω των διεθνών κυρώσεων, αλλά η άγρια δύση των κρυπτονομισμάτων προσφέρει ευκαιρίες πλουτισμού, αν και η χώρα αρνείται ότι έχει στην υπηρεσία της χάκερ.

θεί την εφαρμογή των κυρώσεων εις βάρος της Βόρειας Κορέας, έχει κατηγορήσει την Πιονγιάνγκ ότι υποστηρίζει το πυρηνικό της πρόγραμμα καθώς και το πρόγραμμα ανάπτυξης βαλλιστικών πυραύλων

με κλεμμένα χρήματα.

Η χώρα δεν απαντά σε δημοσιογραφικές ερωτήσεις, αλλά στο παρελθόν έχει εκδώσει ανακοινώσεις με τις οποίες αρνείται ότι έχει στην υπηρεσία της χάκερ.

REUTERS

«Τέλειος σύντροφος» μέσω ερωτικού βομβαρδισμού

Της **GINA CHERELUS**
THE NEW YORK TIMES

Φανταστείτε ότι βρίσκεστε σε ένα εστιατόριο και μετά το δείπνο αποφασίζετε να παραγγείλετε όχι μία, αλλά δύο φέτες cheesecake για επιδόρπιο. Πολλοί θα έλεγαν ότι είναι ανθυγιεινό, αλλά όλοι αξίζουν μια λιχουδιά πού και πού. Αν όμως συνεχίσετε να παραγγέλντε δύο φέτες κέικ για επιδόρπιο κάθε βράδυ για μήνες, η υγεία σας δεν θα είναι και τόσο καλή. Αυτή είναι μία

Πώς οι ρομαντικές χειρονομίες μπορούν να μετατραπούν σε μια χειραγωγική πρακτική στα ραντεβού.

Σύμφωνα με τους ειδικούς, είναι δύσκολο να αναγνωρίσει κάποιος την ψευδαίσθηση της εξοικείωσης και στοργής τη στιγμή του ραντεβού, ιδίως όταν του λένε ακριβώς αυτό που θέλει να ακούσει.

ότι γνώρισε την αδελφή ψυχής της», λέει η δρ Ραγκάβαν. «Στην πραγματικότητα, δημιουργεί ή χειραγωγεί το περιβάλλον για να μοιάζει σαν να είναι ο τέλειος ή η τέλεια σύντροφος».

Ενα από τα πιο περίπλοκα ζητήματα σχετικά με τα ραντεβού είναι το γεγονός

πως «ό,τι συμβαίνει σε υγιείς σχέσεις μπορεί να συμβεί και στις τοξικές». Το να δίνεις υπερβολική προσοχή είναι ένα παράδειγμα. Κατά τη δρ Ραγκάβαν, είναι δύσκολο να αναγνωρίσετε την ψευδαίσθηση της εξοικείωσης (θυμηθείτε, αυτός είναι κάποιος που μόλις γνωρίσατε) και

στοργής εκείνη τη στιγμή, ιδίως όταν σας λένε ακριβώς αυτό που θέλετε να ακούσετε. Μπορεί να φαίνεται ρομαντικό ότι ο νέος σας σύντροφος θέλει να περάσει όλο τον χρόνο του μαζί σας.

Οστόκο αυτό συχνά είναι σημάδι κινδύνου, καθώς μπορεί να είναι ένας νάρκισσος που προσπαθεί να σας απομονώσει από τις άλλες διαπροσωπικές σας σχέσεις για να ασκεί έλεγχο πάνω σας. Να δίνουν στη/στον σύντροφό τους πολλά δώρα είναι επίσης ένας συννηθισμένος τρόπος για να ασκούν οι άνθρωποι αυτοί επιρροή. «Είναι μέρος της ιδέας του αποπροσανατολισμού του ατόμου με υπερβολικές ρομαντικές χειρονομίες, έτσι ώστε να παρασυρθεί», υπογραμμίζει η δρ Ραγκάβαν, προσθέτοντας ότι «όταν είσαι αποπροσανατολισμένος, δεν βλέπεις τον κίνδυνο». Οι άνθρωποι που έχουν υποστεί ερωτικό βομβαρδισμό συχνά αισθάνονται σαν να έχουν χάσει την ταυτότητά τους, κάτι που μπορεί να πάρει πολύ χρόνο για να ξαναχτιστεί. Οι ειδικοί λένε ότι τα θέματα πρέπει να δώσουν στους εαυτούς τους υπομονή και συγχώρηση, και θα μπορούσαν επίσης να επωφεληθούν από την ψυχοθεραπεία. Στις υγιείς ενήλικες σχέσεις η υποστήριξη, ο πόθος, η τρυφερότητα έχουν αμοιβαioτητα. Σε περιπτώσεις ερωτικού βομβαρδισμού, αντίθετως κινούνται προς μία και μοναδική κατεύθυνση. Ενα άτομο επιχειρεί να γίνει ολόκληρος ο κόσμος ενός άλλου.

Η επιστήμη βοηθάει το ίδιο αμαρτωλούς και αγίους

Σάλο έχει προκαλέσει η είδηση ότι ο 57χρονος Ντέιβιντ Μπένετ, ο πρώτος λιπτός καρδιάς γενετικής τροποποιημένου χοίρου στην ιστορική ετερόλογη μεταμόσχευση που ολοκληρώθηκε με επιτυχία την περασμένη εβδομάδα στη Βαλτιμόρη, έχει βαρύ ποινικό μητρώο. Τον Απρίλιο του 1988 επιτέθηκε με λύσσα και μαχαίρωσε επτά φορές τον 22χρονο Εντουαρντ Σουμείκερ, έναν νεαρό άνδρα που είχε να χαριεντίζεται με τη σύζυγό του, αφήνοντάς τον παράλυτο. Το θύμα του έζησε επί 19 χρόνια σε αναπηρικό αμαξίδιο, προτού υποστεί εγκεφαλικό το 2005 και καταλήξει δύο χρόνια αργότερα, μία εβδομάδα πριν από τα 41α γενέθλιά του. Ο Μπένετ συνελήφθη έπειτα από ανθρωποκυντηγό της αστυνομίας και καταδικάστηκε σε οκταετή φυλάκιση. Αποφυλακίστηκε έχοντας εκτίσει τα έξι χρόνια και καταβιάλλοντας περίπου 30.000 δολάρια ως αποζημίωση στην οικογένειά του θύματος.

Η οικογένειά του Σουμείκερ δεν κρύβει την οργή της και τη λύπη της γιατί η πολύτιμη δεύτερη ευκαιρία στη ζωή δόθηκε σε έναν καταδικασμένο, βίαιο εγκληματία. Υποστηρίζει, μάλιστα, ότι το πρωτοποριακό μόσχευμα έπρεπε να δοθεί σε κάποιον άνθρωπο που το άξιζε περισσότερο. Κάθε ημέρα, αξίζει να σημειωθεί, 17 άνθρωποι πεθαίνουν στις ΗΠΑ εξαιτίας της έλλειψης δωρητών οργάνων. Είναι εύλογο ότι για πολλές οικογένειες είναι αδιανόητο να δίνεται η δεύτερη ευκαιρία, που τόσοι έχουν ανάγκη, σε δράστες τόσο βίαιων, ειςδεχθών εγκλημάτων.

Ζήτημα βιοηθικής

Οι περισσότεροι γιατροί διαφωνούν με αυτή την τοποθέτηση, επισημαίνοντας ότι κανένας νόμος δεν

απαγορεύει σε άτομα με βεβαρημένο ποινικό μητρώο να υποβάλλονται σε πειραματικές θεραπείες και μεταμοσχεύσεις. Όπως εξηγεί ο Αρθουρ Κάπλαν, καθηγητής Βιοηθικής του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, «η βασική αρχή της Ιατρικής είναι η χορήγηση θεραπειas σε όποιον την έχει ανάγκη, ασχέτως της ταυτότητάς του. Δεν είναι δουλειά των ειδικών να διαχωρίζουν τους αμαρτωλούς από τους αγίους. Η εγκληματικότητα είναι ένα νομικό θέμα».

Παρότι αυτή είναι η επίσημη γραμ-

Ενστάσεις για μεταμόσχευση καρδιάς χοίρου σε 57χρονο καταδικασθέντα από την οικογένειά του θύματός του.

μή, σε τοπικό επίπεδο τα νοσοκομεία έχουν δυνατότητα επιλογής των ασθενών που θα συμπεριληφθούν στην εθνική λίστα μεταμοσχεύσεων. Η χρήση ναρκωτικών ή η πιθανότητα λοίμωξης στις φυλάκες για κάποιον κρατούμενο λαμβάνονται υπόψη.

Οι ειδικοί της βιοηθικής καταγγέλλουν και αυτή την προσέγγιση ως εντελώς εσφαλμένη. Όπως επισημαίνει ο Σκοτ Χάπερν, καθηγητής Ιατρικής Ηθικής του Πανεπιστημίου της Πενσυλβάνια, η διάκριση μεταξύ του νομικού και του ιατρικού συστήματος υπάρχει επειδή αυτό είναι το σωστό. «Το νομικό μας σύστημα αξιολογεί κάθε εγκλημα και επιβάλλει τις αρμόζουσες ποινές. Το υγειονομικό μας σύστημα παρέχει περίθαλψη, ασχέτως της προσωπικότητας του αρρώστου και της ιστορίας του».

Η ιατρική ομάδα του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ προχώρησε σε επέμβαση με μόσχευμα καρδιάς από γενετικώς τροποποιημένο χοίρο στον Ντέιβιντ Μπένετ, έναν ασθενή με βαρύ ποινικό μητρώο, εγείροντας αντιδράσεις για θέματα βιοηθικής.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Αδυναμία δολαρίου να επωφεληθεί από την πολιτική της Fed

Η παγκόσμια οικονομία παραμένει σε πορεία ανάκαμψης, αν και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ έχει υποχωρήσει μερικώς τους τελευταίους μήνες. Οι πιέσεις στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες παραμένουν ισχυρές, παρά τα πρόσφατα σημάδια μικρής βελτίωσης, ενώ τα νέα αυστηρότερα μέτρα περιορισμού εξάπλωσης της πανδημίας που υιοθετήθηκαν τον χειμώνα έχουν επιπρεάσει αρνητικά τη δραστηριότητα στον τομέα των υπηρεσιών. Παράλληλα, οι πληθωριστικές πιέσεις διατηρούνται ισχυρές και οι ανησυχίες για δευτερογενείς επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα έντονες για χώρες όπως οι ΗΠΑ, όπου η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από αυξημένη στενότητα.

Χαρακτηριστικά, το ποσοστό ανεργίας στις ΗΠΑ παρέμεινε σε πτωτική πορεία τον Δεκέμβριο υποχωρώντας στο 3,9%, μία ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερα από το ποσοστό NAIURU –κάτω του οποίου ο πληθωρισμός επιταχύνεται–, όπως το υπολογίζει η αρμόδια επιτροπή για τη χώρα της νομισματικής πολιτικής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, ενώ ο ρυθμός αύξησης των μισθών διατηρήθηκε ισχυρός (4,7% ετησίως). Αναφορικά με τον πληθωρισμό, ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή βρέθηκε τον Δεκέμβριο σε νέο υψηλό για τα τελευταία περίπου 40 χρόνια, 7,0% σε ετήσια βάση, καθώς η υποχώρηση του ρυθμού αύξησης των τιμών ενέργειας αντιστάθμιστηκε πλήρως από την αύξηση του δομικού πληθωρισμού και των τιμών στα είδη διατροφής.

Οι εξελίξεις αυτές σε συνδυασμό με νέες επιθετικές δηλώσεις

από αξιωματούχους της τράπεζας ενίσχυσαν περαιτέρω την εκτίμηση της αγοράς για υιοθέτηση από τη Fed μιας πιο επιθετικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου πληθωρισμού. Συγκεκριμένα, η αγορά θεωρεί ότι η τράπεζα ενδεχομένως θα προχωρήσει σε συνολικά τέσσερις αυξήσεις στα επιτόκια το 2022, 25 μ.β. έκαστη, αρχής γενομένης από τον Μάρτιο, μετά την αναμενόμενη ολοκλήρωση του προγράμματος αγοράς ομολόγων, καθώς και σε συρρίκνωση του ισολογισμού της με σχετικά ταχύ ρυθμό. Σε αυτό το περιβάλλον, οι κυβερνητικοί τίτλοι των ΗΠΑ δέχθηκαν νέες πιέσεις στις αρχές της εβδομάδας, με την απόδοση του 10ετούς τίτλου να ανέρχεται τη Δευτέρα πάνω από το 1,80%, για πρώτη φορά τα τελευταία δύο χρόνια, πριν υποχωρήσει κάτω από το 1,75% τις επόμενες ημέρες, παραμένοντας όμως υψηλότερα κατά περίπου 20 μ.β. από τις αρχές του έτους.

Εντούτοις, με την αγορά συναλλάγματος να έχει ήδη προεξοφλήσει μεγάλο μέρος από την αναμενόμενη αύξηση στα επιτόκια της Fed τους επόμενους μήνες, το δολάριο ΗΠΑ έχασε έδαφος τις τελευταίες ημέρες. Η ιστομία ευρώ/δολ. ανήλθε πάνω από το 1,14% για πρώτη φορά τους τελευταίους δύο μήνες, περίπου 0,7% ενισχυμένη από τις αρχές του έτους, παρά το γεγονός ότι η EKT δεν αναμένεται να προχωρήσει σε αύξηση των επιτοκίων πριν από το 2023.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Κέρδη παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Κέρδη, για δεύτερη συνεχόμενη ημέρα, παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει στις 69,20 μονάδες αυξημένος κατά 0,60%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 41,46 μονάδες σημειώνοντας ημερήσια άνοδο σε ποσοστό 0,51%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €103.985. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες κέρδη κατέγραψαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,85%, η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,04% και τα Ξενοδοχεία κατά 0,24%, ενώ χωρίς μεταβολή έκλεισαν οι Επενδυτικές. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €34.322 (άνοδος 1,42% – τιμή κλεισίματος €1,07). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €17.967 (πτώση 0,72% – τιμή κλεισίματος €2,76), της Ελληνικής Τράπεζας με €17.379 (άνοδος 2,17% – τιμή κλεισίματος €0,848), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμεντών με €14.652 (πτώση 0,98% – τιμή κλεισίματος €0,505) και της Logicom με €6.343 (άνοδος 0,56% - τιμή κλεισίματος €1,80).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 9 κινήθηκαν ανοδικά, 3 πτωτικά και 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 118. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε την αναστολή διαπραγματεύσεων των τίτλων της εταιρείας Constantinou Bros

Hotels Public Company Ltd, κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η οποία λήφθηκε με βάση την εξουσία που της παρέχεται από το Άρθρο 6(5)(ι) του περί της Κατάχρησης της Αγοράς Νόμου του 2016, Ν.102(Ι)/201, από τις 18 Ιανουαρίου 2022 μέχρι τη λήψη απόφασης από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επί του Εγγράφου της Δημόσιας Πρότασης το οποίο θα καταρτιστεί από τον Πρόεδρο (κ. Ανδρέα Κωνσταντίνου) και θα υποβληθεί στην Επιτροπή για εξέταση με βάση την περί Δημοσίας Πρότασεων Εξαγοράς Νόμο. Προσθέτει ότι η Επιτροπή κατέληξε στην πιο πάνω απόφαση προς αποφυγή του ενδεχόμενου δημιουργίας πλασματικής αγοράς ενώπις της σημαντικής απόκλισης της προτεινόμενης αντιπροσφοράς, με βάση την ανακοίνωση της εταιρείας ημερομηνίας 17 Ιανουαρίου 2022, από την τρέχουσα χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της εταιρείας.

Επίσης, το ΧΑΚ αναφέρει ότι το Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου σε πρόσφατη συνεδρία του επικύρωσε, με βάση το Άρθρο 184 του Νόμου του ΧΑΚ, την απόφαση για συνέχιση αναστολής της διαπραγματεύσεως των τίτλων των εταιρειών Cyprus Limni Resorts & Golfcourses Plc, Elaine Securities Plc, The Meredith Property Group Plc και Eurivex Plc ως είχε ανακοινωθεί στις 5 Ιανουαρίου 2022.

Κέρδη-ρεκόρ για τα 20 hedge funds με τις υψηλότερες επιδόσεις

Ανήλθαν στα 65,4 δισ. δολάρια το 2021 λόγω της ανόδου των αγορών

Τα 20 hedge funds του κόσμου με τις καλύτερες επιδόσεις στη διάρκεια του περασμένου έτους συγκέντρωσαν κέρδη-ρεκόρ ύψους 65,4 δισ. δολαρίων για την πελατεία τους. Οφείλουν το νέο ρεκόρ στη συνεχή άνοδο των αγορών που, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις και τα νέα κύματα της πανδημίας, εξακολούθησαν να καταγράφουν κέρδη. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας δεδομένων LCH Investments, που παρακολουθεί τα κέρδη των funds και αποτελεί μέρος του ομίλου Edmond de Rothschild, στο σύνολό τους ως ομάδα οι επιτυχεότεροι μάντζερ των funds συγκέντρωσαν πάνω από το 1/3 των 176 δισ. δολαρίων που κέρδισε ο κλάδος των hedge funds στη διάρκεια του περασμένου έτους. Εν ολίγοις παρά τις παραλλαγές «Δέλτα» και «Ομικρον» που επηρέασαν το κλίμα στην αγορά και παρά την ανησυχία που έχει καλλιεργηθεί τελευταία για το ενδεχόμενο να αναγκαστεί η Federal Reserve να επισημειώσει τις αυξήσεις των επιτοκίων για να ανακόψει τον πληθωρισμό, οι 20 επιτυχεότεροι μάντζερ κατόρθωσαν να υπερβούν τα κέρδη ύψους 63,5 δισ. δολαρίων που είχαν συγκεντρώσει την αμέσως προηγούμενη χρονιά και πολύ περισσότερο βέβαια τα 59,63 δισ. δολάρια που είχαν συγκεντρώσει το 2019.

Παρά τις πληθωριστικές πιέσεις και τα νέα κύματα της πανδημίας, συνέχισαν να καταγράφουν μεγάλα κέρδη.

Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν ορισμένα από τα πιο όνοματα του κλάδου όπως τα TCI Fund Management και Citadel που κατέγραψαν κέρδη κατά μέσον όρο 10,5%, ενώ διαχειρίστηκαν αθροιστικά σχεδόν το 1/5 των περιουσιακών στοιχείων του κλάδου συνολικής αξίας 3,6 τρις. δολαρίων. Ειδικότερα, το TCI ήταν αυτό που συγκέντρωσε τα περισσότερα κέρδη σε δολάρια, ύψους 9,5 δισ. δολαρίων, που σημαίνει πως η απόδοσή του ήταν 23,3%. Έτσι, στην κατάταξη των επιτυχεότερων funds αναρριχήθηκε από τη 13η στην ένατη θέση, ενώ από την ιδρυσή του έχει συγκεντρώσει συνολικά κέρδη ύψους 36,5 δισ. δολαρίων.

Σε ό,τι αφορά το Citadel συγκέντρωσε κέρδη 8,2 δισ. δολαρίων, που ισοδυναμούν με απόδοση 26,3% και σημείωσε άνοδο κατά δύο θέσεις, από την τέταρτη στη δεύτερη θέση. Από την ιδρυσή του, άλλωστε, έχει συγκεντρώσει 50 δισ. δολάρια.

Ανατροπές

Όπως τονίζει το Reuters, υπήρξαν ανατροπές στην εικόνα του κλάδου γιατί είχαν μεν τα μεγαλύτερα κέρδη το TCI Fund Management και το Citadel, αλλά το Tiger Global που είχε αναδειχθεί σε νικητή του 2020, όταν είχε κέρδη 10,4 δισ. δολαρίων, το 2021 σημείωσε ζημίες ύψους 1,5 δισ. δολαρίων. Παράλληλα το Millennium, που βρι-

σκόταν ανάμεσα στα πρώτα 20 funds το 2020 με κέρδη 10,2 δισ. δολαρίων, το περασμένο έτος σημείωσε κέρδη μόλις 6,4 δισ. δολαρίων. Στον αντίποδα το μεγαλύτερο στον κόσμο hedge fund, το Bridgewater του Ρέι Ντάλιο, επανήλθε δριμύτερο το περασμένο έτος. Μετά τις απογοητευτικές ζημίες που είχε σημειώσει το πρώτο έτος της πανδημίας, στη

διάρκεια του περασμένου χρόνου συγκέντρωσε κέρδη 5,7 δισ. δολαρίων. Επίσης, το Third Point του Ντάνιελ Λεμπ, που εφαρμόζει πολλές διαφορετικές και συχνά επιθετικές επενδυτικές στρατηγικές, ήταν αυτή τη φορά ανάμεσα στα 20 επιτυχεότερα funds με κέρδη ύψους 3,3 δισ. δολαρίων. Μιλώντας στο Reuters και σχολιάζοντας τις επιδόσεις του

κλάδου, ο Ρικ Σόφερ, πρόεδρος του LCH, επισήμανε ότι ναι μεν αρκετές εταιρείες συγκεντρώσαν κέρδη πολλών δισ. δολαρίων, αλλά τα funds που επικεντρώνονται σε μετοχές δεν πέτυχαν επιδόσεις ανάλογες των κερδών ύψους 27% που κατέγραψε στο σύνολο του έτους ο δείκτης S&P 500.

REUTERS, BLOOMBERG

Βαρύνουσας σημασίας τα κριτήρια ESG για επενδύσεις θεσμικών

Όλο και περισσότεροι επενδυτές γυρίζουν την πλάτη σε εταιρείες που δεν έχουν ικανοποιητικές περιβαλλοντικές επιδόσεις, εκφράζοντας παράλληλα την ανησυχία τους για την ποιότητα των εκθέσεων που υποβάλλουν οι εταιρείες αναφορικά με τους δείκτες ESG (περιβάλλον - κοινωνία - εταιρική διακυβέρνηση). Ειδικότερα, σύμφωνα με την 6η παγκόσμια έρευνα θεσμικών επενδυτών της EY, η οποία περιλαμβάνει απόψεις 320 θεσμικών επενδυτών από 19 χώρες, το 74% των θεσμικών επενδυτών είναι πλέον πιο πιθανό να αποσπεύσει από επιχειρήσεις με μη ικανοποιητικές επιδόσεις στα κριτήρια ESG, ενώ η συντριπτική πλειονότητα, ήτοι το 92%, υποστηρίζει ότι έχει λάβει αποφάσεις τους τελευταίους 12 μήνες με κριτήριο τα

Ανησυχία για την ποιότητα των εκθέσεων που υποβάλλουν οι εταιρείες, σύμφωνα με παγκόσμια έρευνα της EY.

πιθανά οφέλη μιας «πράσινης ανάκαμψης». Παράλληλα, το 90% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι αποδίδει πλέον μεγαλύτερη σημασία σε κριτήρια ESG κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, απ' ό,τι πριν από την πανδημία της COVID-19. Ωστόσο, οι επενδυτές εξακολουθούν να απαιτούν από τις επιχειρήσεις πιο συγκεκριμένα σχέδια δράσης αλλά και

μεγαλύτερη δημοσιοποίηση για δράσεις ESG. Υπάρχουν, επίσης, προθέσεις από την πλειοψηφία των επενδυτών, να εξετάσουν στο μέλλον πιο προσεκτικά τους κινδύνους που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και σχετίζονται με τα επενδυτικά τους χαρτοφυλάκια και στόχους. Συγκεκριμένα, 77% των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι τα επόμενα δύο χρόνια σχεδιάζουν να εντείνουν την ανάλυση των φυσικών κινδύνων στην ικανότητα μιας επιχείρησης να παρέχει απρόσκοπτα τα προϊόντα της και τις υπηρεσίες της, ενώ το 80% είναι πρόθυμο να κάνει περισσότερα για να αξιολογήσει τους κινδύνους μετάβασης, δηλαδή τις επιπτώσεις από την αγορά, που μπορεί να προκύψουν από τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Τα ποσοστά αυτά είναι αυξημένα σε σχέση με το 2020, που ήταν στο 73% και 71% αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης των επιχειρήσεων με βάση το κατά πόσον είναι σε θέση να πετύχουν τους ESG στόχους τους, η έρευνα αναδεικνύει ότι οι θεσμικοί επενδυτές προτού λάβουν επενδυτικές αποφάσεις, μεταξύ άλλων εξετάζουν: εάν υπάρχει στέλεχος υπεύθυνο για θέματα ESG (Chief Sustainability Officer), το οποίο να αναφέρεται και να συνεργάζεται απευθείας με τον διευθύνοντα σύμβουλο και τη διοικητική ομάδα (53%), εάν η οργανωτική κουλτούρα της εταιρείας ευθυγραμμίζεται με τους στόχους ESG (52%), καθώς και εάν οι γνωστοποιήσεις και δείκτες ESG (48%) της εταιρείας έχουν ανεξάρτητη διασφάλιση.

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός
Φορολογικές Πληροφορίες 2022
μόλις κυκλοφόρησε!

Κατεβάστε τον
σε ελληνικά
και αγγλικά

